

ZBERATEĽ

SÚŤAŽ O KVEŤ ZBERATEĽA

2002

1

Ročník VIII.
Cena 44 Sk
ISSN 1335-8693

MESAČNÍK O FILATELII ★ NUMIZMATIZME ★ FILOKARTII ★ TELEFÓNNYCH KARTÁCH
INFORMÁCIE ★ ODBORNÉ ČLÁNKY ★ INZERCIA ★ PRÍLOHA AUKČNÝ KATALÓG

Z DNEŠNÉHO ČÍSLA

Jersey k Zlatému jubileu
pripravuje prekvapenie (str. 10)

Po rokoch v Bratislave opäť
bude medzinárodná výstava
poštových známok (str. 5)

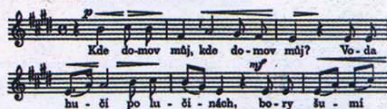
Osobitná príloha dnešného
čísla: Katalóg novoročnej
písomnej aukcie firmy
ZBERATEĽ. Na obr. vpravo:
Jedna z dvojice hárčiekov Kde
domov máj? – aukčná položka
č. 048 s vyvolávacou cenou
15 000 Sk

Kde domov máj?

1834

Andante con moto.

1934

AUKCIA

ZBERATEL'

228 229

235

231

226

227

233

232

230

234

244

VOLÍME NAJKRAJŠIU ZNÁMKU ROKU 2001

Ktorá slovenská známka je najkrajšia? Anketa o najkrajšiu známku roka 2001 na strane 7.

240

241

242

243

247

249

251

237

238

239

240

248

246

245

250

252

253

249

AT 1

ZBERATEĽ

Ročník VIII. - 2002 - Číslo 1 - Cena 44 Sk

Z OBSAHU

- Medzinárodná výstava poštových známok SLOVENSKO 2002 (5)
- Anketa: Najkrajšia slovenská poštová známka roka 2001 (6)
- Súťaž o Kvet Zberateľa (8)
- Novoročná anketa časopisu Zberateľ (9-10)
- Predbežné pečiatky vlakových pôst slovenskej poštovej správy / nové poznatky - R. Rakovský (11-12)
- Zberateľstvo skautských poštových pečiatok - Grant (14-15)
- Nové alebo iné pretače z roku 1945 Pošta Zakarpatska Ukrajina - H. Dobál (16-17)
- Obrázky z Maroka a niekoľko aerofilatelistických súvislostí - M. Zika (19-20)
- Z obsahu MOT 45: Ako sa bude vyvíjať koncepcia katalógov TK? - M. Jobek (21-22)
- Listy a ľudské osudy - F. Marada (25-26)
- Námetové variácie na pohľadniciach (1) - A. Urminský (27-29)
- Recenzia katalógu Československo 1918-1939 - J. Tekel' (32-33)
- Príloha: Katalóg novoročnej aukcie firmy Zberateľ

CONTENTS

- INTERNATIONAL POST STAMP EXHIBITION SLOVENSKO 2002 (5)
- The 2001 Most beautiful Slovak postage stamp poll (6)
- A contest for the Flowers of Zberateľ (8)
- Postmark forerunners of railways post of Slovak postal authority - new findings - R. Rakovský (11-12)
- Collecting scout postmarks / Grant (14-15)
- New or other overprintings CARPATIAN UKRAINE POST of 1945 - H. Dobál (16-17)
- Topic variations in picture postcards - A. Urminský (27-29)
- Book-review: Catalogue Československo 1918-1939 - J. Tekel' (32-33)

Vážení čitatelia,
po niekoľkých ostatných rokoch opäť sme vstúpili do roku bežného, obyčajného, ktorým nekonečnejšie jedno ani nezačína druhé storočie či tisícročie. Čo nám „obyčajný“ rok 2002 priniesie, aký bude a čím bude významný, to sa dozvieme až po jeho uplynutí. Už teraz si však môžeme všimnúť, že tento rok pekné až noblesné číselné označenie. Číslice dva, nula, dva vytvárajú symetrické číslo, ktoré má krásnu architektúru, harmóniu tvarov a vari aj nejakú vnútornú silu, akoby nám chcelo dodať pokoj a rozvahy a posilniť vieru v budúcnosť ľudského pokolenia. Nevieme, či z numerologického hľadiska sú naše dojmy nejakým spôsobom opodstatnené alebo nie a nechceme o tom ani polemizovať - zostaňme pri tom, že číslica 2002 sa nám zdá byť sympatická.

Keď sme už zabrdli do číslice 2002, všimnime si aj číslicu osem, ktorou označujeme tento rok ročník nášho časopisu. Je to zaujímavá číslica, ktorá so svojimi tvarmi má výsostné postavenie medzi ostatnými číslicami a vyznačuje sa aj svojou perfektnou deliteľnosťou. Zdá sa nám, že aj harmonizuje s terajším letopočtom, ako keby sa nachádzali vo veľmi priaznivej vzájomnej konštelácii. Navýše, súlad týchto dvoch čísel akoby chcela potvrdiť aj symetria dvoch štvoriek

Niečo o reči čísel a katalógoch

v cene časopisu. Dokonca k nim potom môžeme pridať ešte ďalšiu číslicu zloženú z dvoch osmičiek, tiež veľmi symetrickú i skvele deliteľnú, i keď ju neuvádzame. Tento rok by totiž malo byť vydané v poradí už 88. číslo časopisu Zberateľ. Ako vidieť, pre náš časopis tento rok nemusí byť až tak obyčajný ani po tejto stránke.

Pri číslici 88 však naše úvahy zastavíme, lebo pri nej už strácame istotu. Treba totiž jednotlivé exempláre časopisu rátať podľa ich fyzickej existencie alebo podľa číselných údajov uvedených na časopise? Konkrétne, letné dvojčíslo Zberateľa treba považovať za jedno číslo alebo za čísla dve? Potom ako zarátavť tzv. nulté číslo alebo mimoriadne číslo, ktoré nemalo žiadne číselné označenie? Našťastie, v tomto prípade o nič nejde, skôr je to len malá ilustrácia toho, ako si neraz veci komplikujeme a sponchybňujeme. Lebo aj uvedené anomálie v číselnom označovaní časopisu majú svoju príčinu a dôvod, pretože sa konkrétne zvolili ten alebo onen spôsob.

Nepresnosť alebo nedokonalosť v číselnom označovaní môžu spôsobovať problémy aj väčšieho rozsahu a významu než je uvedený v predchádzajúcich riadkoch. Takým typickým príkladom môže byť katalógové označovanie známok a celín v katalógoch. Zberateľom slovenských poštových známok je dobre známy prípad katalogizovania známky č. 24 J. Kostka s dodatočnou prílohou na kupón, ktorý mal v katalógu pôvodne samostatné číslo a teraz je toto číslo (108) neobladené. Určitý nesúlad medzi číslovaním vydavateľa a zostavovateľov katalógov (vrátane publikovania aj v našom časopise) je aj pri katalógových číslach slovenských poštových celín. Koncepcie potom úplne rozdielne je číslovanie slovenských známok v katalógu Michel, ktorý je zo svetových katalógov u nás najpoužívanejší. Tento katalóg totiž slovenské známky vydávané od roku 1993 v katalógu čísluje ako pokračovanie známok vydávaných slovenským štátom v rokoch 1939-1945. Preto aj v špecializovanom katalógu ZSF sú v zátvorke uvádzané aj čísla katalógu Michel. Ďalšie rozdiely by sme potom našli v číslovaní aj v iných svetových katalógoch. Aby sme si rozumeli - lebo o to ide. Reč čísel (aj katalógových), aby mala zmysel a dobre plnila svoje poslanie, má byť presná, jasná a jednoznačná. Je potrebná v odbornej literatúre, v obchodnej činnosti a aplikuje sa aj pri označovaní známok na albumových listoch a na mnohých iných miestach.

Keď chceme pre budúcnosť zberateľstva niečo konkrétneho urobiť, môžeme začať hoci hneď aj tu, pri otázkach číslovania zberateľského materiálu v katalógoch, ktoré sme veľmi zjednodušene naznačili pri našom laškovani s niekoľkými číslicami súvisiace s rokom 2002 a časopisom Zberateľ. My sa budeme usilovať, aby reč čísel mala priaznivý vplyv po celý rok aj na náš časopis. Vaša redakcia.

SLOVENSKÉ ZNÁMKOVÉ NOVINKY

■ PRVÁ AUTOMATOVÁ ZNÁMKA

Dlho očakávaná prvá slovenská automatová známka bola dňa 18.12.2001 pri príležitosti Dňa slovenskej poštovej známky a filatelie slávnostne uvedená do obehu. Podľa situácie v ten deň na bratislavskej hlavnej pošte, kde automat na predaj známok firmy NAGLER typu N-714 je inštalovaný, zdá sa, že na uvedenie automatu do prevádzky i na zvládnutie návalu záujemcov z radov zberateľov i obchodníkov sa Slovenská pošta dobre pripravila a mala k dispozícii vopred vytlačené automatové známky všetkých hodnôt i príležitostné obálky s nalepenými a príležitostnou pečiatkou opatrenými obálkami. Takže podľa našich zistení (ktoré však nemusia zodpovedať skutočnosti v každom prípade), žiadne mimoriadne dlhé rady pred automatom neboli.

K vydaniu prvej slovenskej automatovej známky sa vraciame reprodukciami oficiálnej obálky prvého dňa vydania s kresbou a príležitostnou pečiatkou, ktorých autorom vytvarného návrhu je Miroslav Cipár, autor návrhu známky.

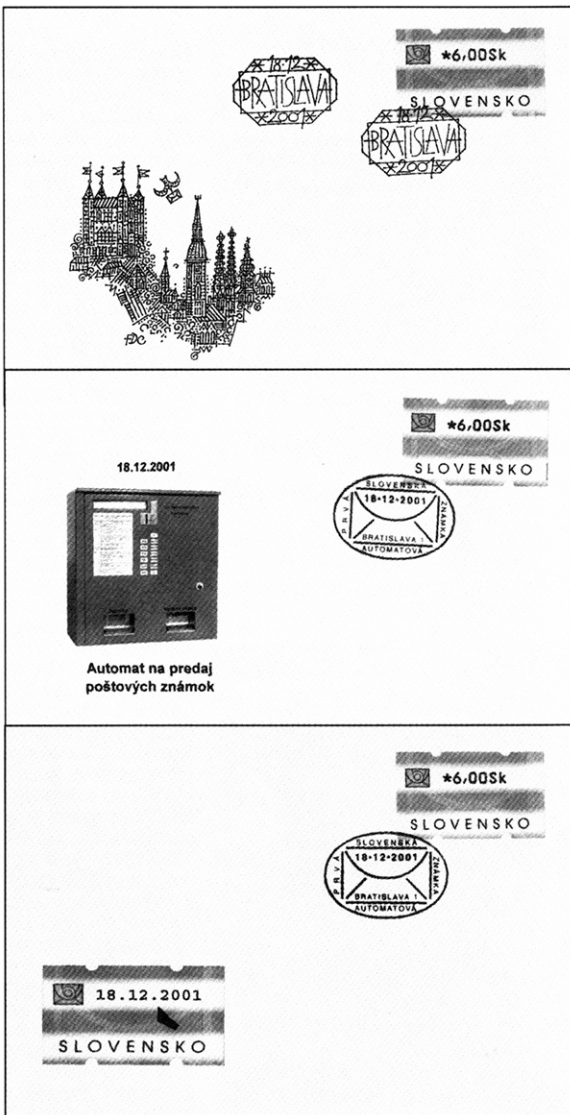
■ Príležitostné obálky

Reprodukujeme aj dve príležitostné obálky, ktoré 18. decembra 2001 vydalo s veľkou pravdepodobnosťou Riaditeľstvo pošt Bratislava. Na oboch obálkach sú použité oválne príležitostné pečiatky s kresbou štylizovanej obálky, ktorá korešponduje s kresbou obálky na automatovej známke (autorom je M.Cipár?), a textom: PRVÁ SLOVENSKÁ AUTOMATOVÁ ZNÁMKA / 18.12.2001 / BRATISLAVA 1. Odtlačky pečiatok sú čiernej farby. Na jednej obálke je v ľavom dolnom rohu o niečo zväčšená farebná reprodukcia automatovej známky, na ktorej namiesto nominálnej hodnoty je vytlačený dátum „18.12.2001“. Na druhej obálke je čiernobiela reprodukcia automatu NAGLER a doplnujúci text - nad ním dátum „18.12.2001“ a pod ním „Automat na predaj / poštových známok“. Obálky sú vytlačené na obyčajných obálkach (nie na taškových, na ktorých sú vytlačené FDC). Napriek tomu tlač na obálkach je vyhotovená vo veľmi dobrej kvalite.

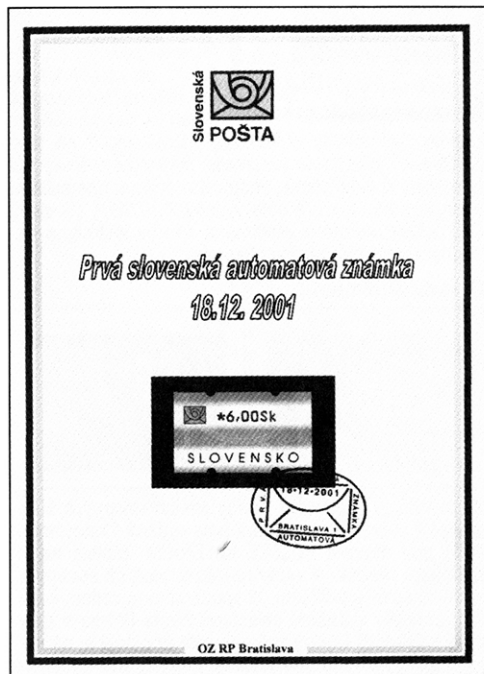
■ Nálepny list

S prvou slovenskou automatovou známkou bol vydaný aj nálepny list. Formát NL je A 5 a aj jeho základné grafické riešenie bolo zvolené

ako pri väčšine doteraz vydaných nálepnych listov vydaných POFIS-om. Vytlačený je však na inom papieri a zrejme aj v inej tlačiarňi. Okraje listu sú lemované modrým a žltým pruhom v rovnakých odtieňoch, akými je vytlačené logo Slovenskej pošty na záhlaví nálepného listu. Príbližne uprostred NL je modrou farbou vytlačený text: Prvá slovenská automatová známka / 18.12.2001. Pod textom v tmavomodrom poli je nalepená automatová známka (nominálna hodnota aj v tomto prípade je 6 Sk) a opečiatkovaná rovnakou oválnou príležitostnou pečiatkou čiernej farby ako sa používala na uvedených

príležitostných obálkach. V strede dole je potom uvedený vydavateľ nálepného listu: OZ RP Bratislava. Riaditeľstvo pošt Bratislava sa tak stáva novým subjektom pri vydávaní filatelistických materiálov.

Bude zaujímavé vedieť, ako na tieto nové skutočnosti budú reagovať tvorcovia a vydavatelia katalógov slovenských poštových známok, celín a ďalších predmetov filatelistického záujmu □ Pripravil vkn

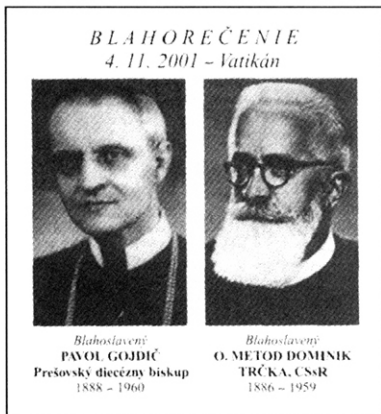
■ Vydanie známok emisie Osobnosti

Dňa 15. januára 2002 budú vydané prvé tohtoročné slovenské príležitostné poštové známky. Budú to dve známky z emisného radu Osobnosti Juraj Papánek a Björnsterne Björnson. Znáмка M. R. Štefánik, ktorá podľa pôvodného emisného plánu mala byť tiež vydaná v tomto termíne, vydaná nebude (o zmenách v emisnom pláne slovenských poštových známok na rok 2002 píšeme v rubrike INFORMÁCIE - SPRÁVY).

Informácie o vydaní uvedených nových známkach však v tomto čísle neuverejňujeme. Dôvodom odročenia tradičnej informácie o vydaní známok sú rokovania o legislačných zmenách súvisiace s uvedením nového Poštového zákona, v rámci ktorého je možná zmena aj v subjekte vydavateľa slovenských poštových známok. Ako sme sa z neoficiálnych zdrojov dozvedeli, je možné, že vydavateľom slovenských poštových známok nebude Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky, ale Slovenská pošta. Do redakčnej uzávierky tohto čísla sme konkrétnejšie informácie nezískali □ (R)

■ Poštový lístok: BLAHOREČENIE

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR vydalo dňa 10.11.2001 poštový lístok s natlačenou známkou s poštovým motívom v nominálnej hodnote 5,50 Sk a príločovým motívom pri príležitosti blahorečenia gréckokatolíckeho biskupa Pavla Gojdiča a rehoľníka redemptoristu Metoda Dominika Trčka (4.11.2001 Vatikán). V príločovej časti sú reprodukované portrétné čiernobiele fotografie blahoslavených a príslušné texty (karmínovej farby).

Poštový lístok je vytlačený na ceninovom papieri gramáže 160g/m² bez optických zjasňovačiek so zabudovaným pozíciovaným vodoznakom v podobe loga Slovenskej pošty (rozmerov 2 x 1,5 cm) viacnásobne reprodukoványm v podobe rastra a so zabudovanými vlákňami viditeľnými voľným okom a súčasne fluoreskujúcimi pod UV žiarením. Poštový lístok vytlačila technikou ofset tlačiareň PROMPT, tlačiareň cenín a.s. Bratislava.

Na lístku je uvedená jej predajná 8,30 Sk a je vytlačená aj ochranná známka vydavateľa: © MDPT. V Poštovom vestníku je lístok oznámený pod číslom 9 a □ vkn

■ Služobná celinová obálka

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR pre svoje potreby vydalo v decembri 2001 celinovú služobnú obálku s natlačenou známkou č.248 - Poštové múzeum Banská Bystrica bez nominálnej hodnoty a s textom na stranách SERVICE DES POSTES (vľavo) a VEC POSTOUEJ SLUŽBY (vpravo). Na ľavej časti obálky je natlačená aj kresba z FDC uvedenej známky. Autorom výtvarných návrhov známky i FDC je Dušan Kállay. V ľavej hornej časti obálky je vytlačený plný názov i adresa ministerstva. Znáмка, obrazový motív i texty sú na obálke vytlačené v šedomodrej farbe. Obálka rozmerov cca 21,8 x 10,9 cm je vyhotovená na krémovožltom papieri □ vkn

NOVÉ PEČIATKY

Okrem príležitostnej poštovej pečiatky k uvedeniu známky B. Björnson v Ružomberku (15.1.2002), ktorý sme oznámili už v minulom čísle Zberateľa, získali sme informáciu ešte o používanej príležitostnej pečiatke **25.1.2002 v Bratislave k inaugurácii poštovej známky ZIMNÉ OLYMPIJSKÉ HRY**. Veríme, že v nasledujúcich mesiacoch čitateľom budeme môcť poslať bohatšou nádielkou informácií □ **Jozef Soukup**

NEÚRADNÉ PRÍTLAČE

Deň Armády Slovenskej republiky

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky vydalo príležitostný poštový lístok (veľká škoda, že nepredajný !?) 22. septembra 2001 ku Dňu Armády Slovenskej republiky. Ako prílačka bola použitá fotografia príslušníkov našej armády pôsobiacich v mierových silách OSN.

„22. september
DEŇ ARMÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY“

Príslušníci Armády Slovenskej republiky
pôsobiaci v mierových silách OSN

Je potrebné pochváliť, že toľkokrát spomínaná úspešná činnosť a reprezentácia príslušníkmi ASR si „našla“ cestu na filatelistický materiál. Žeby ďalším (túžobne očakávaným) krokom bolo vydanie známky? A čo tak (ako je dobrým zvykom v ostatných armádach) zriadiť polnú poštu, keď účasť našich vojakov v mierových misiách je čoraz častejšia? □ **Ján Dobrovolský**

Škoda, že uvedený lístok s prítláčou a príležitostná pečiatka nebola používaná aj v Trenčíne, kde v dňoch od 21.9. do 13.10.2001 sa konala filatelistická výstava s tematikou účasti Slovákov v misiách OSN - pozn.red.

známky, ale možno aj počtom zúčastnených na jeho zostavení. Obraz takto zostavenej rekordnej známky bol zobrazený aj na výplatnej poštovej známke s nominálnou hodnotou 10 Ft, ktorá bola vydaná 9.10.2001 (Svetový deň pošty). Autorom výtvarného návrhu známky s ústredným motívom páva je I.Benedek □ vkn

Poľsko: Milénium

Na ukážku zo známkovej tvorby našich severných susedov sme vybrali emisiu, ktorá bola vydaná 11. novembra 2001 pod názvom POLSKÉ MILENÍUM. Emisia na 16 známkach prezentuje výber najvýznamnejších osobností, ktoré sú späté s politikou, hospodárstvom, vedou, kultúrou, umením a ďalšími oblasťami života Poľska v uplynulom tisícročí. Obrazy známkov ešte dopĺňajú aj námety na obálkach prvého dňa vydania, ktorých bolo vydaných osem (každá s dvomi známkami). Sériu otvárajú známky s postavami pápeža Jána Pavla II. a Lecha Walencu (na obr.), ktorí zaujímajú v novodobých dejinách Poľska mimoriadne významné miesto. Na známkach nechýba N.Koperník, F.Chopin, držiteľka nobelovej ceny W.Szymborska, skvosty umenia Wit Stwosz v Krakove, obraz J.Matejku Bitka pod Grunwaldom a rad ďalších významných osobností, historických výjavov i fragmentov z dôležitých dokumentov poľskej štátnosti. Známky boli vydané súlačou spoločne na jednom priehradkovom liste v náklade 850 tisíc kusov. Všetky známky majú rovnakú nominálnu hodnotu 1 zł. Autorom výtvarných návrhov emisie je T.Boguslawski □ vkn

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

Maďarsko: Rekordná známka

Maďarská pošta sa rozhodla o zápis do Guinnessovej knihy vytvorením najväčšieho mozaikového obrazu poštovej známky. Účastníci akcie, stovky mladých filatelistov, školopovinné mládeže ale aj nadšených dospelých, mali zostaviť z použitých poštových známkov obraz známky rozmerov 30 m² a tak prekonať rekord, ktorého doterajším držiteľom je Zväz maďarských filatelistov obrazom známky veľkosti 18 m². Vytvorenie obrazu známky bolo zorganizované tak, že pošta zabezpečila rozkresbu známky na 30 kusov tabulí rozmerov 1 x 1 m, ktoré sa

SPRÁVY · OZNAMY

Cena ministra za ZT roku 2001

Na slávnostnom zhromaždení ku Dňu slovenskej poštovej známky a filatelie v Galérii mesta Bratislava v Mirbachovom paláci dňa 18.decembra 2001 boli odovzdané ceny ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky za známkový tvorbu v roku 2001. Na základe odporúčania Realizačnej komisie známkovej tvorby ceny boli udelené v troch kategóriách:

1 • **Najkrajšia známka roka:** Emisia POŠTOVÉ MÚZEUM, autor výtvarného návrhu Prof. Dušan Kállay, tvorca rytiny František Horniak.

2. **Najlepší výtvarný návrh:** Emisia ALEXANDER DUBČEK, autor akad. maliar **Jozef Baláž**.

3. **Najlepšia rytnina:** Známká I-KONA Z VÝCHODNEHO SLOVENSKA, autor rytiny **František Horniak**.

Ceny oceneným tvorcom známok odovzdal osobne minister Jozef Macejko □ vkn

■ V Medzilaborciach posvätili novú poštovú známku

V nedeľu 18.novembra 2001 po svätej omši v pravoslávnom chráme sv.Ducha v Medzilaborciach slávnostne posvätili novú slovenskú poštovú známku s transpozíciou výrezu ikony Sv. Michal Archanjel so skupinou svätých (zn.č.252). Na slávnostnom akte uvedenia novej poštovej známky sa zúčastnila a známku prítomným hosťom predstavila riaditeľka pôšt MDPT SR Ing.J. Brichtová. Inaugurácie známky sa zúčastnili pracovníci Slovenskej pošty, štátnej správy, Múzea moderného umenia Andy Warhola, predstavitelia pravoslávnej cirkve, občania mesta a ďalší hostia. Zväz slovenských filatelistov zastupoval jeho podpredseda Miroslav Naršík. Celý akt moderoval Dr.J.Gál, do programu prispela recitáciou básne Lucia Gálová.

Posvätenie známky uskutočnil duchovný Marián Fedo, zástupca Eparchiálnej rady pravoslávnej cirkvi v Prešove (na obr.vpravo hore druhý zľava) za spoluúčasti miestnych duchovných. Po tomto slávnostnom akte nasledovala autogramiáda grafika a rytca F.Horniake v priestoroch Múzea moderného umenia A.Warhola. Jediný nedostatok tohto celého krásneho podujatia bol ten, že pošta v Medzilaborciach mala na predaj len 5 (päť) kusov priehradkových listov inaugurovaných známok.

□ **František Dobrovič**

■ Nitra: Jubileá, výstavy, stretnutia

V dňoch 7. a 8.decembra 2001 si filatelistická verejnosť pripomenula dve jubileá: 20.výročie Klubu filatelistov 52-51 Nitra a 20 rokov tvorby príležitostných pečiatok Ferom Horniakom. K obom dvadsaťročným jubileám boli v Ponitrianskom múzeu v Nitre inštalované výstavy.

Dvadsaťročnú históriu KF 52-51 návštevníkom približujú členovia klubu na 40 výstavných paneloch, ktorá je osobitne bohatá na vystavovateľské a publikačné aktivity. Nechýbajú ani trojrozmerné exponáty so získanými vecnými cenami, medailami a publikáciami. K jubileu klub vydal aj osobitné číslo informačného bulletinu NIT-RAFILA. Na výstave boli zároveň inštalované aj návrhy detí na poštové známky na tému „Nitra moje mesto“.

Výstavu k jubileu Františka Horniake v oblasti tvorby príležitostných poštových pečiatok pripravil KF 52-51 v spolupráci s Klubom Fera Horniake. Na vernisáži výstavy tvorbu tohto talentovaného výtvarníka približila Mgr.

Antónia Paulínyová, vedúca odboru známkovej tvorby MDPT SR. Súčasťou dvojdenných osláv bolo aj druhé výročné zasadanie členov Klubu Fera Horniake.

□ **Jozef Soukup**

■ Medzinárodná výstava poštových známok SLOVENSKO 2002

V priestoroch Slovenského národného múzea v Bratislave na Vajanského nábreží, kde sa pred 65 rokmi uskutočnila prvá celoštátna filatelistická výstava v Československu, bude sa v

dňoch 4. až 10.júla 2002 opäť konať výstava poštových známok - tentoraz medzinárodná za podpory Federácie európskych filate-

listických zväzov (FEPA) a pod záštitou ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky. Usporiadateľmi výstavy sú Zväz slovenských filatelistov, Slovenská pošta a Slovenské národné múzeum.

Výstava bude mať súťažnú a nesúťažnú časť. V nesúťažnej časti budú pozvané exponáty v čestnom dvore a oficiálne exponáty poštových správ a múzeí. Súťažná časť výstavy bude mať rozsah okolo 600 výstavných plôch a budú ich tvoriť exponáty tradičných tried (národná a teritoriálna), poštovej histórie, námetovej triedy, filatelistickej literatúry a otvorenej triedy. Výstava bude mať aj viacero sprievodných akcií, medzi najvýznamnejšie bude patriť Deň Európy a Deň slovenskej poštovej známky a filatelie. Takmer súbežne bude otvorená iná medzinárodná výstava, ktorú možno vrelo odporúčať do pozornosti zberateľskej verejnosti: Výstava umenia Rady Európy - Stred Európy okolo roku 1000 (viď samostatná informácia).

Pre návštevníkov výstavy majú byť k dispozícii výstavný katalóg s čiernotlačou, celiny, známkové zošitky, príležitostné pečiatky, odtlačky výplatných strojov a na

výstave by mala mať premiéru aj prvá personalizovaná poštová známka a celina.

Organizačný výbor výstavy, ktorého predsedom je Ing. František Martinka, vydal už prvý výstavný bulletin s prihovormi členov prezidia výstavy a výstavnými pravidlami (IREX). Autorom výtvarného návrhu loga výstavy je akad. maliar Martin Činovsky. Na záver oznamujeme adresu organizačného výboru a sekretariátu výstavy: Medzinárodná výstava poštových známok SLOVENSKO 2002, Radlinského 9, 811 12 Bratislava, SR ☐ vkn

■ Výstava Stred Európy okolo roku 1000

V lete tohto roku bude v Bratislave otvorená veľmi významná a zaujímavá výstava. Generálny riaditeľ Slovenského národného múzea Prof. Matúš Kučera, DrSc., člen prezidia filatelistickej výstavy 2002, vo výstavnom bulletine informuje verejnosť, že hlavné mesto Slovenskej republiky bude od 7. júla 2002 miestom unikátnej medzinárodnej výstavy umenia Rady Európy - STRED EURÓPY OKOLO ROKU 1000. Výstava, ktorá bude slávnostne otvorená na Bratislavskom hrade, vznikla spoluprácou piatich európskych krajín - Nemecka, Poľska, Česka, Maďarska a Slovenska a poskytuje príležitosť získať čo najviac informácií o mieste Slovenska v dejinách Európy. Výstavu videli už návštevníci v Berlíne, Maastrichte a v Budapešti a možno zberateľom odporučiť, aby si jej návštevu zaradili do plánu svojich kultúrnych aktivít ☐ (R)

■ Zmeny v emisnom pláne známok Slovenskej republiky na rok 2002

Ako sa na internetovej stránke Slovenskej pošty môžeme dozvedieť, v emisnom pláne slovenských poštových známok na rok 2002 nastalo viacero zmien:

V emisii **Osobnosti** (15.1.2002) nebude vydaná známka M. R. Štefánik - **Známka ME v šprinte psích záprahov** bude vydaná už 8.2.2002 (teda o týždeň skôr, ako bola predtým ohlásená) - Nominálna hodnota výplatnej známky **Levoča** sa mení zo 16 na 12 Sk a dátum vydania tejto známky sa prekladá z 15.2. na 18.4.2002 - **Známka emisie Prvé slovenské gymnázia** sa menia nominálne hodnoty - Martin z 12 Sk na 13 Sk, Revúca z 13 Sk na 9 Sk a Kľačtor pod Znievom z 15 Sk na 19 Sk - Menia sa aj nominálne hodnoty troch známok emisie **Ochrana prírody - motýle** z 6, 10 a 16 Sk na 10, 15 a 25 Sk - **Známka A. Rudnay** bude mať nominálnu hodnotu 12 Sk - **Známka Klížske Hradište** (Krásy našej vlasti) bude mať hodnotu 12 Sk (pôvodne 7 Sk) - Jedna z dvoch známok **Technické pamiatky** bude mať hodnotu 12 Sk (namiesto 10 Sk) - **Známky spoločného čínsko-slovenského vydania** budú mať hodnoty 6 a 12 Sk - **Známka K. Sokol** v emisii **Umenie** bude mať hodnotu 24 Sk (namiesto 23 Sk) - Dopredu sa posúva dátum vydania známky **Betlehem z Rajcekej Lesnej** z 31.10. na 15.10.2002 - Mení sa aj nominálna hodnota známky **Deň poštovej známky - NITRAFIL 2003** z 10 Sk na 6 Sk.

Emisný plán na rok 2002 je doplnený o dve známky:

■ 1.9.2002 **50. výročie Technickej univerzity Košice**, 6 Sk, 23x30 mm, OTp.

■ 6.12.2002 **30. výročie letu Apollo 17 (E. Cernan)**, 20 Sk, 23x40 mm, OTp/O ☐ vkn

Anketa: NAJKRAJŠIA SLOVENSKÁ POŠTOVÁ ZNÁMKA ROKA 2001

ZVÄZ SLOVENSKÝCH FILATELISTOV a SLOVENSKÁ POŠTA, š. p., vyhlasujú v spolupráci s redakciami časopisov ZBERATEL, FILATELIE a POŠTOVÉ ZVESTI verejnú **Anketu o najkrajšiu slovenskú poštovú známku vydanú v roku 2001.**

Zámerom 9. ročníka tejto ankety je spoznať ohlas súčasnej slovenskej známkovej tvorby vo filatelistickej i širokej verejnosti doma i v zahraničí a súčasne získať podnety a námety pre nové slovenské poštové známky. Účastníci ankety majú na poštovom lístku odpovedať aspoň na jednu z dvoch anketových otázok:

1 - ktorú slovenskú poštovú známku vydanú v roku 2001 považujete za najkrajšiu ?

2 - ktorý námet navrhujete spracovať na nových slovenských známkach v budúcich rokoch ?

Na každú otázku uveďte iba jednu odpoveď. Vaše vyjadrenia posielajte zásadne **na poštovom** (korešpondenčnom) **lístku** - s uvedením vlastnej adresy a podpisom - na adresu Zväz slovenských filatelistov, sekretariát, Radlinského 9, 812 11 Bratislava 1, **najneskoršie do 31. marca 2001.** Anketový lístok výrazne označte heslom ANKETA 2001. Každý účastník ankety dostane poštový lístok s prílohou najkrajšej známky vydané v roku 2001 a bude zaradený do žrebovania o vecné ceny.

Pre uľahčenie orientácie **reprodukuje** vlnajšiu produkciu slovenských poštových známok **na 2. strane obálky** tohto čísla a uvádzame ich zoznam s katalógovými číslami:

225 Historické hodiny, 226 Janko Blaho, 227 ME v krasokorčuľovaní, 228 Deviansky kraj - mužský, 229 Deviansky kraj - ženský, 230 Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky, 231 Liptovská Mara, 232 Ducové - Kostelec, 233 Komárno, 234 Studenodvorský vodopád, 235 Piesčany - výplná, 236 Pribina, 237 Rastislav, 238 Koceľ, 239 Svätopluk, 240 Medveď, 241 Vlk, 242 Rys, 243 Gitara Dobro, 244 Bienále ilustrácií, 245 Spravodlivým medzi národmi, 246 Alexander Dubček, 247 Obetiam politických procesov, 248 Poštové múzeum, 249 Most Štúrovo - Ostrihom, 250 Imrich Weiner Kráľ, 251 Albin Brunovský, 252 Ikona z východného Slovenska, 253 Vianoce - Rokokový betlehem a AT 1 Automatová známka ☐ jt

Anketa: NAJKRAJŠIA SLOVENSKÁ PRÍLEŽITOSTNÁ PEČIATKA ROKA 2001

Zväz slovenských filatelistov a Slovenská pošta, š. p., vyhlasujú v spolupráci s redakciami časopisov ZBERATEL a Poštové zvesti verejnú **Anketu o najkrajšiu slovenskú príležitostnú poštovú pečiatku roku 2001.**

Podobne, ako v predchádzajúcich ročníkoch, aj v tomto roku zámerom ankety je spoznať názory zberateľskej i širokej verejnosti na úrovni slovenských príležitostných pečiatok v uplynulom roku a svojimi námetmi dať podnet k ich tvorbe v budúcnosti. Účastníci ankety majú na poštovom lístku odpovedať aspoň na jednu z dvoch anketových otázok:

1 - Ktorú slovenskú príležitostnú poštovú pečiátku vydanú v roku 2001 považujete za najkrajšiu ?

2 - Ktorý námet navrhujete spracovať na príležitostných poštových pečiatkach v budúcich rokoch ?

Na každú otázku uveďte iba jednu odpoveď. Vaše vyjadrenia posielajte zásadne **na poštovom** (korešpondenčnom) **listku** - s uvedením vlastnej adresy a podpisom - na adresu Zväz slovenských filatelistov, sekretariát, Radlinského 9, 812 11 Bratislava 1, **najneskôršie do 31.marca 2001**. Anketový listok označte výrazne heslom PEČIATKA 2001. Každý účastník ankety bude podobne, ako v predchádzajúcich ročníkoch, zaradený do žrebovania o vecné ceny.

Vyobrazenie pečiatok čitateľa môžu nájsť v rubrike „Prelhľad príležitostných pečiatok“ vo vlnajších číslach Zberateľa č.3 až 12, novembrové pečiatky sú uverejnené v dnešnom čísle a pečiatky za december 2001 uverejníme o mesiac □ va / R

■ Filatelistické výstavy v ČR

Zväz českých filatelistov pripravuje v tomto roku dve zaujímavé filatelistické výstavy. Jedna z nich bude určená pre malých filatelistov - **JUNIOR ROUDNICE nad LABEM - národná filatelistická výstava exponátov mladých filatelistov**, ktorá sa uskutoční v dňoch 21. až 24. júna 2002 (korešpondencia - Rudolf Chadim, Dělnická, 413 01 Roudnice n/Labem). Druhá výstava, ktorá sa uskutoční v Galérii Zámeček v Příbrami v dňoch 2. až 15.septembra 2002, bude mať názov **PREMIÉRA PŘÍBRAM - výstava nových exponátov**. Na výstave budú zriadené obvyklé súťažné triedy vrátane fiškálnej filatelie (kolký) a analogických pohľadníc (korešpondencia - tajomník org.výboru JUDr. Jaromír Čefovský, 261 01 Příbram III, ☎ 0306 / 628163 alebo 0737 / 606789). Ako novinka v Českej republike bude zriadená trieda jednorámových exponátov. Ako to vyplýva z názvu, ide o exponáty s vymedzeným rozsahom na jeden výstavný rám, ktoré sa tešia čoraz väčšej obľube najmä v Severnej Amerike a Európe. Ohlásená bola aj jedna výstava na budúci rok - **OSTROPA 2003 JIHLAVA - 2. česko-nemecká výstava poštových známok**, ktorá sa uskutoční v dňoch 24.- 27.apríla 2003. Dejiskom výstavy i väčšiny sprievodných podujatí bude Dom kultúry DKO v Jihlave. Výstavu pripomenie 10.výročie vzniku Českej republiky a vydanie českej poštovej známky □ vkn

■ Numizmatické prednášky v Trenčíne

(ký) Klub numizmatikov Domu armády a SNS v Trenčíne pripravili na 1.polrok 2002 nasledujúce odborné prednášky (uskutočnia sa v priestoroch Domu armády):

- 17.1. Repatriácia dolnozemských Slovákov po II.svetovej vojne - Dr.S.Jovankovič
- 21.2. Nemecko a vznik Slovenského štátu - PhDr.V. Bystrický, DrSc
- 21.3. 160.výročie narodenia MUDr.Brančika - RNDr.P. Příhoda, 125.výročie založenia Prírodovedeckého spolku župy Trenčianskej
- 18.4. Slovensko na prelome 19.a 20.storočia - PhDr.L. Lipták
- 16.5. 100.výročie narodenia J.Mjartana - PhDr.M.Chlebaná, Svätý Urban, patrón vinohradníkov

20.6. 155.výročie zasadania Sednica Tatrin v Čachticiach - Mgr.M.Drobena

■ Plán podujatí Klubu letcov DA

(ký) Klub letcov Domu armády v Trenčíne (Hviezdoslavova 16) pripravili na 1.polrok 2002 nasledujúce prednášky (uskutočnia sa v priestoroch Domu armády v klubovni 328, alebo 301, 227):

- 14.2. Nitriansky priekopník aviatiky K.Kasala - Ing.arch. Š.Androvič
- 14.3. Havárie čs.dopravných lietadiel od roku 1930 - L.Mikula
- 11.4. Zabezpečenie lietadiel pred únosmi v minulosti - mjr.K.Figura
- 9.5. 32.Bitevný pluk v Trenčíne - Ing.arch.Š.Androvič
- 13.6. Zo spomienok stíhacieho pilota Jána Reznáka
- 29.6. 60.výročie Padákovej školy v Trenčíne a 55.výročie športového parašutizmu na Slovensku - Letisko gen.Š.Jurecha v Trenčíne.

Chcete získať valentínske zásielky?

Americké mesto Valentines v štáte Colorado sa každý rok v polovici februára na sv.Valentína stáva hlavným mestom lásky. Na tamjšej pošte každoročne opečiatkujú príležitostnými pečiatkami, rôznymi kašetmi s obrázkami bôžika lásky a textami milostných veršov vyše 200 tisíc zásielok z celého sveta. Ak chcete získať takéto valentínske zásielky, môžete sa o to pokúsiť tak, že svoje vyfrankované zásielky v obálke pošlete na opečiatkovanie na adresu: Postmaster ATTN: Valentines, Loveland, Colorado, 80538-9998, USA. Pravda, zásielky treba poslať s potrebným predstihom tak, aby na uvedenú adresu boli doručené pred 14. februárom (Záruku na úspech dať nemôžeme - budeme však radi, ak sa nám so získanými zásielkami čitateľa pochvália a prípadne nám napíšu aj o svojich skúsenostiach s touto službou Američanov - pozn.red.) □ vkn

Štyrikrát jednou vetou

● Zasadanie výboru Slovenského filatelistického vedeckého spoločenstva, ktoré sa uskutočnilo v Žiline 14.10. 2001 sa zaoberalo otázkami zabezpečenia členských preukazov, platenia členských príspevkov a ďalšími organizačnými otázkami.

● Podpornými členmi Slovenského filatelistického vedeckého spoločenstva sa stali bratislavské obchodné firmy ZBERATEL a ALBUM.

● Zväz slovenských filatelistov, Ministerstvo dopravy, pošta a telekomunikácií Slovenskej republiky a Slovenská pošta, š.p., usporiadali v Bratislave v Galérii mesta Bratislavy v Mirbachovom paláci dňa 18.decembra 2001 tradičné slávnostné zhromaždenie ku Dňu slovenskej poštovej známky a filatelie.

● Desiate výročie založenia Spoločnosti Svätý Gabriel na Slovensku si pripomenú jej členovia slávnostným stretnutím v Rajeckých Tepliciach v dňoch 17.- 18.mája 2002 i vydaním "Pamätnice SSG 1992-2002".

■ Prednášky SNS - pobočka Bratislava

Cyklus numizmatických prednášok SNS - pobočka Bratislava na 1.polrok 2002 uverejňujeme na str.35.

Cena ZSF Dr. Severínovi Zrubcovi

Na slávnostnom zhromaždení 18. decembra 2001 v GMB v Mirbachovom paláci v Bratislave pri príležitosti Dňa poštovej známky a filatelie bola udelená Cena Zväzu slovenských filatelistov Dr. Severínovi Zrubcovi za jeho celoživotný prínos pre rozvoj slovenskej organizovanej filatelie. V liste, ktorý pri tejto príležitosti dr. Zrubcovi odovzdal predseda ZSF doc. Ing. Lubomír Floch, PhD. sa okrem iného píše:

„Komisia pre udeľovanie Ceny ZSF hodnotila Váš bohatý prínos pre rozvoj organizovanej filatelie na Slovensku, vystavovateľské a publikačné aktivity, ako i rozhodcovskú činnosť pri hodnotení výstavných exponátov. Cena je vyjadrením, ako si veľmi vážime Váš prínos pre slovenskú filateliu. S Vaším menom sú spojené aktivity, ktoré sú trvalo zapísané do histórie slovenskej i česko-slovenskej filatelie. Udeľenie Ceny ZSF je len malou splátkou dlhu, ktorý voči Vám cíti terajšia generácia slovenských filatelistov.“

K udeľeniu Ceny ZSF úprimne blahoželáme! Redakcia.

Noví držitelia Čestných odznakov ZSF

Valné zhromaždenie Zväzu slovenských filatelistov 13. októbra 2001 v Žiline schválilo udeľenie zlatých Čestných odznakov ZSF Erichovi **Boberovi**, prezidentovi rakúskeho zväzu filatelistov, Paulovi **H. Jensenovi**, členovi nórskeho filatelistického zväzu, Sándorovi **Kurdcosovi**, predsedovi MABÉSZ-u a Ing. Lumírovi **Brendlovi**, predsedovi SCF. Súčasne bolo udelených aj 7 strieborných a 6 bronzových Čestných odznakov ZSF □ vkn

Poznámky pod čiarou

Koncom minulého roka sa filatelistická verejnosť mohla dozvedieť podrobnejšie informácie o pripravovanej výstave SLOVENSKO 2002 v Bratislave (viď informácie na str. 5-6). Ak sa splnia zámery a predsavzatia organizátorov, bude to výstava na vysokej úrovni a už dnes sa na ňu môžeme tešiť. Výstavu prezentuje v Spravodaji ZSF aj predseda ZSF doc. dr. L. Floch, ktorý je členom prezídia a generálnym komisárom výstavy. Vo svojom príspevku okrem iného píše, že „Čižiadostivým cieľom výstavy je, aby sa s filateliou, touto ušľachtilou záľubou, zoznámil čo najväčší počet ľudí“. S týmto cieľom si protirečí s tým, že podľa Výstavného poriadku, ktorý bol zverejnený vo výstavnom bulletin č. 1, výstavná trieda (oddelenie) pre exponáty mladých filatelistov na tejto výstave zriadená nebude. Slovenskú premiéru však bude mať otvorená trieda. To je, samozrejme, len a len dobré. Lenže 14-ročná členka KMF v Nitre Janka Maniacková so svojim expo-nátom otvorenej triedy po patáliach v Žiline (pozri Zberateľ č. 11/2001, s. 41), sa zrejme účasti na súťažnej výstave ani v Bratislave nedočka. Možno, že vedúci krúžkov mladých filatelistov budú vedieť objasniť svojim členom, že prečo sa ich exponáty na výstavu SLOVENSKO 2002 nedostanú. My to totiž vysvetliť nevieme.

Všetko napreduje, zdokonaľuje sa, dosahuje vyššiu kvalitu a efektívnosť. Aj služby Slovenskej pošty, ktorá od 1.1.2002 zavádza do praxe novú klasifikáciu poštových

služieb. Jej základom je rýchlosť dodania zásielok a týka sa tuzemského i zahraničného styku, listových i balíkových zásielok. To by v praxi napríklad malo znamenať, že si môžeme zvoliť podanie zásielky ako list 1. triedy alebo ako list 2. triedy. V prvom prípade pošta list doručí adresátovi do jedného pracovného dňa po podaní, v druhom prípade do dvoch pracovných dní po podaní. Propagačného materiálu na poštách je dosť avšak, aký bude rozdiel vo výške poplatkov zatiaľ sme sa nedozvedeli (začiatkom decembra 2001). Pre nás, obvyčajných užívateľov poštových služieb, nové predpisy sa zdajú byť dosť zložité (napríklad informácie SP na e-mailovej adrese zakaznicky-servis@rpp.slposta.sk majú rozsah 17 strán). Dúfajme však, že pracovníci pošty ich budú dokonale ovládať a v prípade potreby každému ochotne poradia □ (R)

Súťaž o KVET ZBERATELA

Vydavateľ a redakcia časopisu Zberateľ pripravili na rok 2002 súťaž, ktorej cieľom je popri overovaní si svojich vedomostí získavať bezprostredný čitateľský ohlas na obsah každého čísla Zberateľa. Teda ide o pokus spojiť príjemné s užitočným a dlhodobej čitateľskej ankete dať súťaživú formu. Každý účastník súťaže môže týmto spôsobom pomôcť redakcii lepšie poznať názory čitateľov na obsah časopisu a v neposlednej miere aj inšpirovať autorov jednotlivých príspevkov.

Ako názov súťaže naznačuje, pokúsime sa vytvoriť symbolickú kyticu z článkov, ktoré čitatelia najväčmi ohodnotia, ktoré sa im v každom čísle Zberateľa najviac páčili. Podmienky pre účasť v súťaži sú jednoduché - stačí dať odpoveď na tieto dve otázky:

1. Napíšte názov kvetu na známke na prvej strane obálky a príležitosť, ku ktorej bola vydaná.

2. Napíšte názov článku a jeho autora, ktorý sa vám v tomto čísle Zberateľa najviac páčil.

Každý účastník súťaže bude zaradený do zlosovania o vecnú cenu firmy Zberateľ (bez ohľadu na to, či na 1. otázku odpovedal správne alebo nie) a to o nákupnú poukážku v hodnote 250 Sk. Okrem toho súťažiaci, ktorí pošlú správnu odpoveď na 1. otázku, budú zaradení aj do žrebovania o prémii - kolekciu známok s námetom kvetín. Súťaž bude pokračovať po celý rok 2002 a kto sa jej zúčastní minimálne 10-krát, bude zaradený aj do koncoročného žrebovania o hodnotné ceny (podrobnosti uverejníme neskôr).

Vaše odpovede do 1. súťažného kola pošlite výhradne na korešpondenčnom listku alebo e-mailom na adresu redakcie najneskôr **do 31. januára 2002**. K odpovediam nezabudnite pripísať poznámku „Súťaž“.

Za Vaše odpovede vopred ďakujeme! Redakcia

Redakcia ďakuje

Aj k tohtoročným vianočným sviatkom a k novému roku sme obdržali rad pozdravov so želaniami úspechov v našej práci i prania dobrého zdravia, šťastia a spokojnosti v osobnom živote. Pri niektorých nechýbali aj slová uznania na úroveň časopisu. Všetkým pisateľom, jednotlivcom i kolektívom, úprimne za ne ďakujeme! Potešili nás a sú vzpruhou pri našej ďalšej práci! Redakcia.

NOVOROČNÁ ANKETA ČASOPISU ZBERATEĽ

Na sklonku roku 2001 sme niekoľkých našich čitateľov a spolupracovníkov oslovili s dvomi anketovými otázkami: **1 - Čo Vám ako zberateľovi priniesol rok 2001 - čo Vás najviac potešilo a naopak, čo Vás najviac zarmútilo?** **2 - Čo si prajete, aby Vám priniesol rok 2002?** Tu sú odpovede tých, ktorí si našli čas, aby nám pár riadkov napísali. Aj keď anketa nebola veľká, odpovede respondentov nám mnoho naznačujú o tom, čo zberateľov v prvom roku 21. storočia najviac potešilo, čo zarmútilo a čo si želajú do budúcnosti. Niektoré odpovede nehovorja pritom len o osobných radoostiach a strastiach, ale aj o otázkach v širších súvislostiach, najmä o ktoré sa zaujímajú členovia klubov.

MVDr. Alexander Bárd, Košice: Ako predsedu klubu najviac ma potešilo, že sa nám podarilo vydať dva čísla zborníka Košice vo filatélii. Najviac ma zarmútila nedobrá finančná situácia klubu a ďalší pokles členskej základne. Prajem si, aby sa plánované aktivity k 80. výročiu vzniku nášho klubu a 30. výročiu založenia krúžku mladých filatelistov podarilo uskutočniť v plnom rozsahu.

Štefan Dubček, Mojmirovce: Ako zberateľa a zároveň ako člena Spoločenstva Sv. Gabriel ma potešilo vydanie troch filatelistických skvostov - známky sv. Michal Archanjel, vianočná známka tentokrát skutočne s prílehlavým námetom a najmä s touto známkou vydaná prekrásna Cartes maximum. Smutný som zo stále vysokého ročného nominále (najmä výplatné odrádzajú od zbierania) - kiez by sa to v roku 2002 podstatne znížilo.

MVDr. Pavol Hallon, Malacky: Najväčšiu radosť som mal z úspechu môjho výstavného exponátu „Poštovníctvo na Záhori v 17.-19. storočí“, ktorým som už získal štvrtú pozlátenú medailu (z toho sú dve veľké). Najviac ma zarmucuje, že mládež sa od filatelie odkláňa, má iné záujmy a k tomu vysoké nominále a množstvo známk, ktoré sa každoročne vydávajú, od zbierania ich odrádzajú. Bohužiaľ. Moje želanie? Aby v Bratislave bola usporiadaná veľká reprezentačná filatelistická výstava s medzinárodnou účasťou a k výstave bol vydaný taký filatelistický materiál, ktorý by sa v budúcnosti stal hľadaným.

Viliam Gaál, Košice: V roku 2001 ma najviac potešila zvyšujúca sa úroveň slovenských poštových známk a príležitostných pečiatok. Zarmucuje ma stále menší záujem mládeže o zbieranie známk a o filateliu vôbec. Potešilo by ma, ak by zberateľské krédo „Pro gaudio et consolatione“ (Pre radosť a potešenie) v roku 2002 nezaniklo, ale naopak, ďalej sa rozvíjalo a aby každý zberateľ k jeho naplneniu prispel svojou troškou.

Norbert Feiner, Levice: Najviac ma potešilo zlepšenie časopisu Zberateľ - pre filatelistov. Zarmútilo ma veľké zníženie počtu filatelistov (pre zvyšovanie nominále známk a členského príspevku). Pranie do roku 2002? Lepšiu spoluprácu medzi ZSF a časopisom Zberateľ (...)

Dušan Evinic, Košice: Najviac ma potešilo zväčšenie okruhu priateľov - spolupracovníkov a získanie nových poznatkov z oblasti balíkovej pošty na Slovensku. Najviac ma zarmútil útlm činnosti v oblasti poštovej histórie. V roku 2002 si želim pevné zdravie, priateľskú spoluprácu medzi filatelistami a zaujímavé prírastky do moje zbierky.

Ing. Marián Kellner, Spišská Nová Ves: Mimoriadnu radosť som mal z úspešne realizovaného zámeru jednotne poštovo dokumentovať najvýznamnejšie mestá a obce historického regiónu Spiš. Zámer sa naplnil súbo-

rom 14 príležitostných poštových pečiatok k Svetovému stretnutiu Spiššakov 2001. Zarmútila ma laxnosť hraničiaca až s lahostajnosťou zástupcov hlavne okresných pôst pri zabezpečovaní služieb filatelistom (mám na mysli predovšetkým presnosť, úplnosť a včasnosť poskytovania platených služieb spojených s príležitostnými pečiatkami). Potešilo by ma, keby nám, filatelistom, Slovenská pošta konečne začala poskytovať včasné informácie o príležitostných pečiatkach. Keďže SP má na internete svoju webovú stránku, pri troche ochoty a zodpovednosti voči svojim klientom to nemôže byť vážny technický a ani finančný problém.

Jozef Korený, Trenčín: Rok 2001 mi priniesol niekoľko zaujímavých prírastkov do exponátu „Slováci v misiách OSN“ a najviac ma potešilo ocenenie za spoluprácu Poštovým múzeom pri príležitosti otvorenia oficiálnej expozície. Zarmúti ma každá správa o odchode priateľov a známych tam, odkiaľ nie je návratu. Medzi nich patrili ex-predsedá SČF Ľudvík Brokl a ex-predsedá SSKV ZSF Ing. Andrej Sabó. Želám si, aby informácie od MDPT SR o emisnom pláne na rok 2003 boli dôveryhodné.

Eva Lechnerová, Vrbové: V roku 2001 ma najviac potešilo vydanie dvoch známk z Piešťan (Ducové a kúpele), ich uvedenie a uskutočnenie nádhernej výstavy „Fero Horniak - známková a pečiatková tvorba“ v Piešťanoch a vo Vrbovom. V roku 2002 si želim dostatok voľného času a prostriedkov na filateliu.

František Marada, Bratislava: Mal som radosť z toho, že som mal čas stretnúť sa s priateľmi pri káve a na burzách, že okolnosti mi dovolili po desaťročnej odmlke opäť sa venovať svojej láske - filatélii. Mrzí ma, že na burzách už nevidím toľko mladých ľudí, že miznú krúžky pri školách a osvetových besedách a mládež sa väčšmi len tak bezcieľne potuluje ulicami miest a dedín. V roku 2002 všetkým prajem dobré zdravie a pohodu, lebo bez toho je všetko ťažké a smutné. Nuž a zberateľom pekné „úlovky“ do svojich zbierok!

Mgr. Ján Mička, Trnava: Potešili ma úspechy mojich mládežníkov na výstave ŽILINFILA 2001 a zarmútilo to, že ani rok 2001 ešte nepriniesol do našich radov celkom duch priateľstva, porozumenia, že niekedy a niekde sú naše vzťahy narušané kalnou vodou... V roku 2002 si želim viac vedúcich krúžkov mladých filatelistov a viac pozornosti mládeži zo strany klubov filatelistov.

Ján Nyéki, Kežmarok: Potešil som sa trom materiálom s raritným ocenením - výskytom, ktoré sa mi podarilo získať do svojho exponátu. Najviac ma zarmútila výstavná jury, ktorá napriek výplešiu exponátu znížila jeho ocenenie oproti predchádzajúcemu hodnoteniu o tri stupne. Želanie do roku 2002? Okrem dobrého zdravia vylepšiť si svoje zbierky a exponáty tak, aby som z nich

mal radosť a dôstojne zabezpečiť inauguráciu nových známok „Kežmarok“ a „L.Mednyanskyj“.

Dpt.Štefan Piško, Detva: Najviac ma potešuje umelecká úroveň slovenských poštových známok. Naproti tomu ma však zarmovuje skutočnosť, že ich málo propagujeme a krčvovite sa pridrižujeme 18.decembra, ktorý si paradoxne pripomínáme ako „deň slovenskej poštovej známky“ napriek tomu, že v Českej republike od tohto dátumu odstúpili a okrem toho si každoročne pripomínajú známky z obdobia po roku 1918 ako „tradíciu českej známkovej tvorby“. Želanie do roku 2002? Oživenie filatelistického života na Slovensku a to najmä väčšou starostlivosťou o vnútrozväzové dianie, prispôbenie organizačnej štruktúry Zväzu potrebám klubov a to nielen z hľadiska tradičných filatelistických centier; s tým súvisí prehodnotenie všetkých zväzových predpisov a poriadkov v nadväznosti na nové smery filatelie vo svete.

Ing.Ján Maniáček, st, Nitra: Ako námetára ma potešilo vydanie poštových lístkov s prítlačami slovenských hradov. Nemal som radosť z ďalšieho zvyšovania poštových poplatkov a tiež neúmerne zvýšenie cien FDC. V roku 2002 si želám, aby Slovenská pošta pri výdaní poštových lístkov s prítlačami zabezpečila na príslušných poštách používanie príležitostných pečiatok s vhodným námetom (napríklad erbom).

Inocent Privitzer, Prievidza: Rok 2001 mi neprinesol mnoho dobrého. Mal som vážne zdravotné problémy a preto sa zberateľské záujmy dostali do úzadia. Jediné zberateľské potešenie, ktoré mi trochu rozptýlilo moju ponuru náladu, bolo získanie priehradkového listu „Krásy našej vlasti“ s chybočlou (posun farby nominálnej hodnoty 12 Sk). Pre vysoký vek a zdravotné problémy so zbieraním známok od 1.januára 2002 končím, ale v klube, ktorého som zakladajúcim členom, zostávam naďalej. Žijem o filateliu však trvá ďalej, teraz mám dostatok času na štúdium odbornej literatúry.

PhDr.Jozef Soukup, Bratislava: Uplynulý rok mi pri-

niesol nové zaujímavé filatelistické poznatky a informácie z ďalších zberateľských odborov. Teší ma stúpajúca obsahová a polygrafická úroveň časopisu Zberateľ, čo súvisí s rozširovaním okruhu dopisovateľov. Chýbajú však adekvátne reakcie tých, ktorých sa týkajú návrhy a pripomienky dopisovateľov, napríklad Slovenskej pošty, š.p. V roku 2002 želám udržanie časopisu, ďalšie zvýšenie jeho úrovne, rozšírenie okruhu nových kvalitných dopisovateľov a rast počtu jeho predplatiteľov a čitateľov.

Doc.Ing.Jozef Tekeľ, PhD, Bratislava: Najviac ma potešilo víťazstvo slovenskej známky „Dejiny poštového práva“ (Mária Terézia) v prestížnej ankete o najkrajšiu známku na svete vydané v roku 2000, najviac zarmútila závisť a faľosnosť závah medzi zberateľmi, neschopnosť prekonať úzke osobné a regionálne záujmy. V tomto roku si najviac želim úspech výstavy SLOVENSKO 2002 (Bratislava), ktorú organizuje ZSF v spolupráci so Slovenskou poštou, š. p. a Slovenským národným múzeom.

Alexander Urminský, Piešťany: V roku 2001 ma najviac potešilo vydanie poštových známok Ducové a Piešťany a boli k nim vyhotovené aj príležitostné pečiatky a CM. Mrzeli ma nedostatky v emisii Kniežatá, ako o tom písala Eva Lechnerová. Pre rok 2002 mám želanie, aby boli vydané emisie známok, mincí, bankoviek s takými námetmi, ktoré kultivovaným spôsobom pôsobia na národné povedomie ako boli v minulosti pohľadnice P.Sochaňa.

František Watzka, Ružomberok: V roku 2001 som mal radosť z viacerých vecí - z dokončenia spracovania (filatelistických) Dejín Slovenska, v klube zo získania archívnych materiálov o počiatočkom filatelii v Ružomberku od roku 1907, ale i z toho, že časopis Zberateľ si zachoval, resp. zvýšil svoju úroveň. V roku 2002 okrem osobných želaní (zdravie a spokojnosť, nejaké dobré „úlovky“ do zbierky) bol by som rád, keby v spoločnosti bol vyšší záujem o filateliu □ Pripravil vkn

Belgické hospodárstvo

ových známkach nie bežný. Zvyklí sme si, že Belgicko často zaraďuje na svoje známky významné historické stavby zo svojich miest a obcí. Teraz známky prinášajú poľnohospodárske objekty a areály. Sú však ešte dodnes v prevádzke. Pripomínajú staré pevnosti a svojou polohou a výrobnou činnosťou nám pripomínajú naše niekdajšie majery. Známkou je päť, zobrazujú objekty z rôznych častí krajiny. Kresby sú vyhotovené podľa farebných fotografií, ktoré graficky upravil S.Peeter. Všetky známky majú nominálnu hodnotu 17 BEF. Vydané boli v auguste roku 2001 □ Zc

Zlaté jubileum - novinka z Jersey

50.výročie nástupu Jej Veličenstva, kráľovnej Alžbety II. na trón, plánuje poštová správa Jersey aj náležite pripomenúť. Na 6.februára 2002 pripravuje vydať známku v hodnote 3£ so slávnym korunovačným portrétom kráľovnej Alžbety, ktorého autorom v roku 1953 bola Cecília Beatonová (**obr.na 1.strane obálky**).

Výroba známky vo francúzskej tlačiarňi Cartor Security Printing bola utajovaná. Niet sa tomu čo čudovať, veď poštová správa Jersey bude prvá na svete, ktorá navrhla zakomponovanie reliéfného použitia **22-karátového a 24-karátového zlata spolu s 99,9% striebrom na jednej známke**.

Známkou bude vydaná v tlačovom liste o 4 známkach, pričom aj jeho okraj bude zdobený kovovým zlatom. Ochranu kovových farieb má zabezpečiť špeciálny certifikát o pravosti, ktorý bude vkladávaný medzi každé dva tlačové listy. Samozrejme, certifikát obdrží len ten zákazník, ktorý si zakúpi celý tlačový list.

Okrem známky vydáva poštová správa Jersey aj o-bálku 1.dňa vydania □ On

Predbežné pečiatky vlakových pôšt slovenskej poštovej správy - nové poznatky

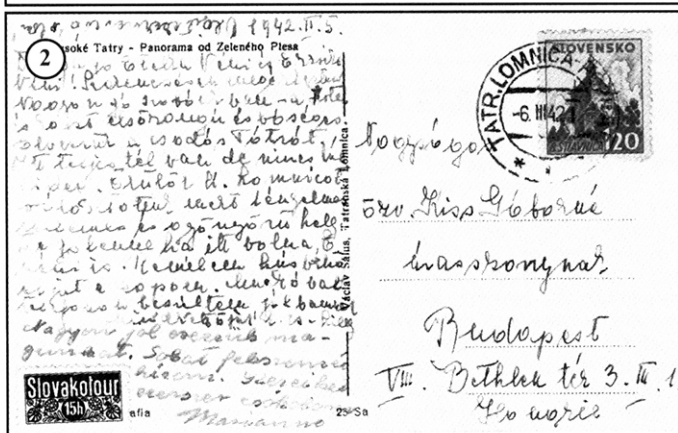
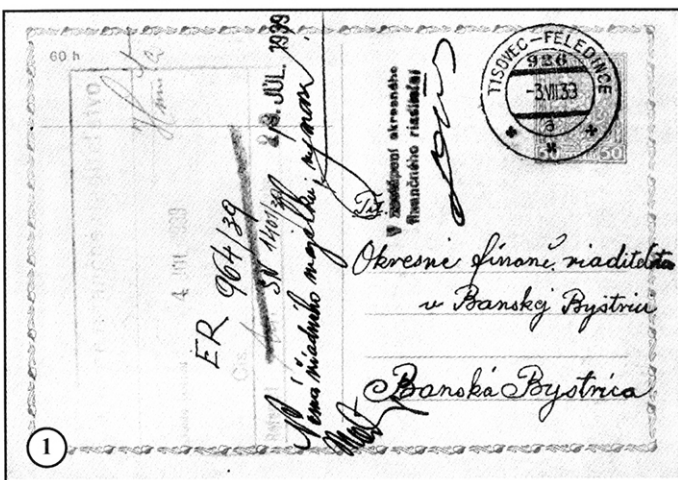
Rudolf Rakovský

Rozdelenie siete vlakových pôšt na Slovensku realizovala československá poštová správa v rokoch 1919/1920. Na základe Viedenskej arbitráže z 2. novembra 1938 získalo rozsiahle oblasti južného Slovenska a Podkarpatskej Rusi horthyovské Maďarsko, čím boli niektoré úseky vlakových pôšt prerušené hranicou. Maďarská poštová správa otvorila na obsadenom území sieť núdzových poštových spojov už v novembri 1938.

V Československu si strata časti južného a juhovýchodného Slovenska vynútila v novembri 1938 podstatný zásah do siete vlakových pôšt na území Slovenska. Niektoré vlakové pošty zanikli a niektoré pôsobili na náhradných tratiach. Po osamostatnení Slovenska vybuďovala Slovenská poštová správa sieť vlakových pôšt s maximálnym zreteľom na novú geografickú situáciu na južnej hranici Slovenskej republiky s Maďarskom. Zaviedla nové číslovanie vlakových pôšt (máj (?) 1939), ale z technických dôvodov sa nové pečiatky vlakových pôšt objavili až v apríli (?) 1940. Preto vlakové pošty na území Slovenskej republiky používali od marca 1939 do polovice roka 1940 poštové pečiatky, ktoré prevzali od československej poštovej správy. Otláčky týchto pečiatok s dátumom od 14.III.1939 sa označujú ako predbežné pečiatky vlakových pôšt slovenskej poštovej správy.

K štúdiu týchto historických súvislostí ma priviedol nález súbežnej celiny CDV 65 poslanej z Tisovca do Banskej Bystrice zo dňa 3.VII.1939 s otláčkou predbežnej pečiatky vlakovkej pošty slovenskej poštovej správy TISOVEC - FELEDINCE / 926 / ★ ★ ★ / a (obr.1). Feledince však už od novembra 1938 ležali na území Maďarska a posledná železničná stanica na území Slovenskej republiky bola v Čerčenčanoch. Z dátumu je vidieť, že táto pečiatka bola použitá až v období Slovenskej republiky, ale predpokladám, že ju používali aj po oddelení južných území Slovenska od Československa do 13.III.1939.

Pretože pečiatka bola použitá pre smer Tisovec - Brezno nad Hronom, čo je opačný smer, ako je uvedené v texte pečiatky, predpokladám, že táto pečiatka slúžila ako predbežná pečiatka pre celý úsek trate Brezno nad Hronom - Tisovec - Čerčenčany a bola nahradená až

definitívnymi pečiatkami slovenskej poštovej správy č. 71 a č. 72 pre oba smery BREZNO NAD HRONOM - ČERENČANY / 71 (72) / ★ / a, aj ČERENČANY - BREZNO NAD HRONOM / 71 (72) / ★ / a. Na maďarskej strane pokračoval úsek trate úhrnným poštovým spojom RIMASZOMBAT - FELED / ★ jm * a FELED - RIMASZOMBAT / ★ jm * (Rimavská Sobota - Feledince, dnes Jesenské).
 Ďalším zaujímavým nálezom je list s predbežnou pečiatkou vlakovkej pošty slovenskej poštovej správy LEDNICKÉ ROVNE - TREŇCIANSKA TEPLÁ / 866 / ★ ★ ★ / a,

poslaný až 8.VII.1941. Slovenská poštová správa pre uvedenú trať novú pečiarku nevydala, ale ako ukazuje dátum, vlaková pošta sa na nej používala pomerne dlho s predbežnou pečiarkou.

Predbežné poštové pečiatky pre úhrnnú železničnú dopravu, nakoľko neboli označené číslami, prevzala slovenská poštová správa od československej poštovej správy väčšinou bez zmien. Zoznam pečiatok úhrnnej železničnej dopravy používaných slovenskou poštovou správou v rokoch 1939 - 1945 je publikovaný v literatúre [1]. Pre doplnenie uvedeného zoznamu prikladám doklad o použití pečiatky TATR.LOMNICA - POPRAD / ★ ★ zo dňa 6.III.1942 (obr.2). Na pohľadnici poslanej do Maďarska je použitá kontrolná poplatková známka na

pohľadnice KZ 2 A so zúbkovaním 12 ½, ktoré nie je uvedené v literatúre [2].

Tieto doklady publikujem preto, aby bolo možné doplniť doterajšie poznatky z histórie vlakovkej pošty na území Slovenska. Predpokladám, že v tejto činnosti nájdem aj ďalších nasledovníkov, ktorí vlastnia nejaké zaujímavé doklady z poštovej histórie a ich publikovaním umožnia doplniť medzery v súčasných poznatkoch ■

Literatúra:

- [1] Těšitel A., Tekel J., Vlakové poštové spoje v Československu 1938-1945, Filatelistické state, Bratislava 1991
- [2] Kolektiv, Špecializovaný katalóg 2001, Slovensko 1939-1945 a 1993-2000

Zaujímavý nález známky Kráľ Svätopluk

Dňa 20.7.1994 bola vydaná príležitostná poštová známka k 1100. výročiu úmrtia kráľa Svätopluka (kat.č. 37, Michel 198). Znáмка bola vytlačená technikou ocelotlače s plochy v prepážkových hárkoch po štyroch známkach s potlačenou plochou medzi známkami. Použité boli dosky pre tri jednotlivé farby - hnedú, žltúhnedú a čiernu. Po viac ako siedmich rokoch bol predložený použitý exemplár, na ktorom je tlač čiernej farby posunutá o 15 milimetrov nadol (obr.vpravo)! Torzo pečiatky nám prezrádza, že bola použitá na pošte

v Mojmírovciach. Keďže tlačová forma známky obsahovala iba jeden prepážkový list, minimálne boli vytlačené štyri známky, ale to mohol byť aj definitívny počet. Vzhľadom na to, že známkou sa pomerne dosť frankovalo (čo nebýva pri známkach tlačných ocelotlačou z plochy bežnej) ako i na skutočnosť, že dosiaľ nebol predložený ďalší exemplár, ide o pomerne vzácny nález z obdobia modernej slovenskej filatelie □ **Michal Zika**

Otvorená trieda na vzostupe

Zdá sa, že tvorba a vystavovanie exponátov v kategórii známej pod názvom Otvorená trieda (OPEN CLASS) sa vo svete pomaly udomácky, získava nových stúpenčov a dostáva sa na stále vyššiu úroveň. Akoby filatelisti začali spoznávať, že tvorba exponátov týmto spôsobom poskytuje priestor aj tam, kde doterajšie tradičné výstavné triedy možnosti na realizáciu tvorivých zámerov neumožnili plno rozvinúť. Možno, že otvorená trieda mnohých priťahuje práve svojou novotou a príležitouťou vyskúšať svoje tvorivé filatelistické schopnosti na poli doteraz neoranom, dať jej pečať svojej osobnosti. Informácie zo sveta to potvrdzujú. Po počiatočných rozpachoch otvorená trieda sa vehementne uchádza o plnohodnotné postavenie medzi ostatnými filatelistickými triedami aj na medzinárodných a svetových výstavách. O tom, ako videl exponáty otvorenej triede na Svetovej filatelistickej výstave PHILANIPPON 01 v Tókiu predstaviteľ SCF Vít Vaníček, mohli sme nedávno na stránkach českej Filatelie prečítať nasledovné:

„Úroveň exponátov vystavených v tejto triede (t.zn. otvorenej triede, pozn.aut.), ktoré nesúťažia o medaily, dramaticky rastie od výstavy k výstave. Na PHILANIPPON 01 bolo vystavených 31 exponátov, z ktorých väčšina obsahovala vysoko hodnotný filatelistický materiál

značnej ceny. Posúďte len podľa názvov exponátov: Čínska opera, Vojnové listy 1642-1899, Dokumentácia holocaustu, 1906 - desaťtie výročí prvých olympijských hier, Voja v Pacifiku, História plechovkovej pošty, Australské severné teritória. Niet pochyb o tom, že otvorená trieda sa rýchlo dostala z detských plienok a stala sa pravidelnou a dôležitou súčasťou všetkých významných filatelistických výstav. Nejde o žiadne detské pohrávanie, ale o plnohodnotný, často špičkový filatelistický materiál, prezentovaný spolu s maximálne 50% nefilatelistického, avšak často historicky alebo spoločensky veľmi zaujímavého doplnujúceho materiálu. Takéto exponáty, ktoré, pochopiteľne, nemusia mať nutne predpísaný rozsah piatich výstavných rámov, priťahujú pozornosť tak odbornej filatelickej, ako aj laickej verejnosti. **Odporúčam všetkým našim filatelistom, aby zväzili tento nový smer tvorby exponátov**“ (časopis FILATELIE 10/2001, s.42).

Zberatelia, ktorí túto problematiku sledujú, určite zbadaajú, že otvorená trieda si nielen razí cestu, ale oproti pôvodným zámerom jej protagonistov sa aj mení a vyvíja (zdá sa, že aj tu sa dostáva do popredia vzácnosť filatelistického materiálu). To však už zákonite patrí k veci. Škoda, že dosiaľ sa u nás otvorená trieda nestrela s väčším záujmom a podporou (ako o tom píše aj J.Maniček st.v časopise Zberateľ 11/2000, s.41). Asi stačí, že o rozvoji filatelie len hovoríme □ **V. K. Németh**

Tichomír Kotek, Dušan Evinic

Samotné tlačivo malo rozmery cca 210x140 mm, bolo tlačené v hárkoch na ktorom boli umiestnené 4 kusy tlačiva. Tlač textov a predtlačených častí bola vyhotovená čiernou farbou na bielošedom papieri.

[illegible]

A felvett hivatali esetleges megjegyzésére semmi hely.

Bronka

M. kir. postahivatalból

10000 - 214

10000 - 214

10000 - 214

A m. kir. postahivatalnak

Magy. kir.

Bronka

Postaszolgálati író

Büntető ügy

Výskyt priesvitky na tomto tlačíve zatiaľ nie je možné dokladovať.

ZBERATEĽSTVO SKAUTSKÝCH POŠTOVÝCH PEČIATOK

NEJEDEN SKAUT SA S VEĽKÝM ZANIETENÍM VENUJE ZBIERANIU POŠTOVÝCH ZNÁMKO. CELÍN A INÉHO FILATELISTICKÉHO MATERIÁLU SO VZŤAHO M KU SKAUTSKÉMU HNUTIU DETÍ A MLÁDEŽE A JEHO HISTÓRII. ME-DZI TAKÝCH PATRIA AJ ZBERATELIA PRÍLEŽITOSTNÝCH POŠTOVÝCH PEČIATOK S NÁMETOM SKAUTINGU.

Skauské hnutie detí a mládeže založil anglický dôstojník **Robert Baden-Powell** (1857-1941) v Anglicku v roku 1908. Hnutie sa stalo veľmi populárne, získavalo stále viac priaznivcov a z Anglicka sa postupne začalo šíriť po celom svete. V Prahe po vzore Powella založil prvý český skauský oddiel **Antonín Benjamín Svojsík** (1876-1938), profesor telocviku. Po rozšírení skauských oddielov v českých mestách a mestechkách, skauti sa v roku 1914 združili a vytvorili samostatný spolok **JUNÁK - ČESKÝ SKAUT** (JČS). Do ich slubne rozvíjajúcej sa činnosti zasiahla 1. svetová vojna.

Po vyhlásení samostatnej Československej republiky 28. októbra 1918 skauti nastúpili do služby v prospech práve vzniknutého nového štátu - plnili dozorné, strážne a spojovacie úlohy. V rámci tejto služby za iniciatívy starostu JČS Josefa Rösslera-Ořovského vznikla **POŠTA ČESKÝCH SKAUTŮ**, ktorá kuriérskym spôsobom doručovala služobné listy a depeše. Pre potreby skauskej pošty boli vydané prvé úradné doručné známky (6.11.1918). Realizované boli v dvoch hodnotách: 10-halierové modrej farby, určené na vyplácanie korešpondenčných listov a novinových zásielok, 20-halierové červenej farby, určené pre listy a telegramy. Hodnoty majú vyznačené v bielych štítkoch po oboch stranách známky, medzi nimi uprostred je český lev, hore nápis **POŠTA / ČESKÝCH SKAUTŮ**, dole **VE SLUŽBÁCH / NÁRODNÍ VLÁDY**. Dňa 21. decembra 1918 bola na známkach vyhotovená pre-tlač „**PRIJEZD PRESIDENTA MASARYKA**“, ktorá mala symbolizovať obnovenie našej štátnosti. Deň príchodu T. G. Masaryka do Prahy bol tiež posledným dňom pôso-benia skauskej pošty.

Skautki doručovaná pošta bola opečiatkovaná pečiatkami Národného výboru:

- kovovou guľatou pečiatkou s nápisom **N.V.** (CS-sp-1),
- oválnou pečiatkou s nápisom **NÁRODNÍ VÝBOR / ČESKOSLOVENSKÝ / V PRAZE** (CS-sp-4).

- Ďalšie dve pečiatky boli skauské:
- gumová kruhová pečiatka s nápisom **POŠTA SKAUTŮ / Praha / ... / 1918** (CS-sp-2),
- gumová dvojhrádková pečiatka s textom **Dopis od skautů / převzal:** (CS-sp-3), pri ktorej sa podpisoval skauský kuriér a príjemca.

Tieto pečiatky boli prvé skauské pečiatky na svete. Pošta českých skautov svojou bezprostrednou spätosťou so vznikom samostatného štátu sa významne zapísala do histórie Československého poštovníctva a zaují-ma ojedinelé miesto aj v histórii svetového skautingu. Na Slovensku prvé skauské oddiely vznikli už v roku

1913, ale boli to výlučne oddiely maďarské. Vlastný slo-venský skauting sa začal formovať až po vzniku Česko-slovenskej republiky pod vplyvom českého skautingu, ktorý založil A. B. Svojsík v roku 1911. V roku 1919 vznikli prvé slovenské skauské oddiely v Bratislave a v Žiline. Hneď na to však vznikali aj v ostatných častiach Slovenska. Vznikali aj iné skauské organizácie, ale jad-rom boli stúpenci Svojsíkovej „**Svazu Junáků - skautu Republiky česko-slovenské**“.

Používanie prvých československých poštových pe-čiatok so skauským námetom sa viaže k príležitosti **Slo-vanského Jamboree** v Prahe a v jeho rámci k **Táborom slovenských skautov**, ktoré sa konalo v dňoch 28.VI.-4.VII.1931 (CS 01, CS 2). Do roku 1938-1939, kedy bol skauting prvýkrát zakázaný, bolo používaných ešte nie-kolko ďalších poštových pečiatok: Kutná Hora 17.IV. 1934 - **JUPNÍ SJEDZ JUNÁKŮ SKAUTŮ** (CS 03), Banská Bystrica 22.VII.1934 - **XX. SVETOVÝ TÁBOR SKAUTSKEJ ESPERANTISTICKEJ LIGY** (CS 04), Praha 1.VI.1936 - **ZEMSKÝ SKATSKÝ SJEDZ** (CS 05), Jaroměř 30.V.1937 - **OTEVŘENÍ SKAUSTKEHO DOMOVA** (CS 06). Junák sa na Slovensku úspešne rozvíjal v duchu skauských ide-álov a československého vlastníctva až do zániku ČSR v rokoch 1938-1939, kedy všetky skauské organizácie boli slovenskou vládou zakázané.

CS 04

CS 08

CS 11

CS 17

CS 24

CS 30

Po roku 1945 v nových spoločenských pomeroch bol koncipovaný skauting ako zväzok dvoch samostatných organizácií: Český Junák v Čechách a Slovenský Junák na Slovensku s vlastným ústredným orgánom a pro-gramom prijatým na historickom I. sneme v Žiline 11.XI. 1945. V rokoch 1945-1948 boli používané poštové pe-čiatky CS 07 až CS 12, kedy bol skauting druhý krát zaká-zaný (Klatovy 9.IX.1945 - **SKAUSKÉ SLÁVNOSTI**, Žilina 11.XI.1945 - **I. SNEM SLOVENSKÝCH SKAUTOV**, Karlovy Vary 27.1.1946 - **SKAUSKE DNY**, Praha 10.II. 1946 - **JUNÁCKÝ SNĚM**, Svít 21.-22.VI.1947 - **TATRAŇSKÝ SJEDZ JUNÁKŮV**, Zlín 28.II.1948 - **JUNÁCKÝ SNĚM**).

V rokoch 1967-1970 skauting u nás na krátky čas opäť ožil, aby potom bol po tretíkrát zakázaný. Z tohto obdobia poznáme pečiatky CS 13 až CS 22 (Praha, 17.9. 1968 - **A.B.SVOJSÍK**, Praha 28.10.1968 - **50.VÝROČÍ SKAUTSKÉ POŠTY**, Praha 24.11.1968 - **III.JUNÁČKY SNĚM**, Praha 25.11.1968 - **PADESÁTÉ VÝROČÍ POŠTY SKAUTŮ / PRAHA / 1918**, Bratislava 1.12.1968 - **III.JUNÁČKY SNĚM**, Praha 21.12.1968 - **50.VÝROČÍ POŠTY ČESKÝCH SKAUTŮ**, Beroun 27.4.1969 - **VÝSTAVA / VÝVOJ SKAUTSKÉHO HNUTÍ NA BEROUNSKU**, Příbram 8.6. 1969 - **50 LET SKAUTINGU V BŘEZOVÝCH HORÁCH**, Havlířov 22.6.1969 - **JUNÁČKE DNY**, Havlíčkov Brod 5. 9.1969 - **50 LET JUNÁKA**).

V roku 1989 sa znovu obnovili skautské organizácie pod spoločným názvom Český a Slovenský skauting (Český Junák, Slovenský skauting), ktoré trvali do rozdelenia Československa 31.12.1992. V tomto období sa používalo deväť pečiatok (CS 23 až CS 31) s námetom skautingu (Praha 19.5.1990 - **IV.JUNÁČKY SNĚM**, Žilina 27.5.1990 - **IV.JUNÁČKY SNĚM**, Praha 7.11.1990 - **VÝSTAVA SKAUTING A FILATELIE**, Praha 10.1.1991 - **A.B.SVOJSÍK**, Praha 27.4.1991 - **V.GEORGIADA - SRAZ SKAUTŮ A SKAUTEK**, Libeň 20.5.1991 - **ČEŠTÍ A SLOVENŠTÍ ZAHRANIČNÍ SKAUTI VE VLASTI**, Praha 25.IV.1992 - **V.JUNÁČKY SNĚM / PRAHA 25 - 26.4. 1992**, Trenčín 13.6.1992 - **V.SKAUTSKÝ SNĚM**, Praha 12.11.1992 - **EVROPSKÁ KONFERENCE ICCS**).

Rozdelením ČSFR v Čechách bol Český junák premenovaný na JUNÁK - SVAZ SKAUTŮ A SKAUTEK. Na Slovensku hnutie pokračuje pod názvom SLOVENSKÝ SKAUTING, tak ako bol prijatý na IV. Junáckom sneme v Žiline 27. 5. 1990. Prvá slovenská skautská poštová známka bola vydaná v roku 1995 a pri tejto príležitosti bola daná do obehu aj FDC s pečiatkou Bratislava 18.5.1995 - **BUĎ PRIPRAVENÝ, BUDÚCNOSŤ JE TERAZ** (SK 01). Pri rovnakej príležitosti sa používala aj pečiata Trnava 18.5.1995 - **BUĎ PRIPRAVENÝ, BUDÚCNOSŤ JE TERAZ** (SK 02). So skautským námetom sa používali ďalšie poštové pečiatky: **VÝSTAVA 80.VÝROČIE SKAUTINGU V TRENCÍNE / 1915-1995** (SK 03), Ružomberok 14. 9. 1996 - **STRETNUTIE SKAUTSKÝCH ZBERATELOV / 75 ROKOV SKAUTINGU** (SK 04), Ružomberok 12. 4. 1997 - **2. STRETNUTIE SKAUTSKÝCH ZBERATELOV** (SK 05), Ružomberok 4. 4. 1998 - **3. STRETNUTIE SKAUTSKÝCH ZBERATELOV** (SK 06), Žarnovica 27. 6. 1998 - **EUROCOR / MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE SKAUTŮ A SKAUTEK V SRDCI EURÓPY** (SK 07), Ružomberok 10. 4. 1999 - **4.STRETNUTIE SKAUTSKÝCH ZBERATELOV** (SK 08), Trnava 6. 11. 1999 - **SLOVENSKÝ SKAUTING / SCOUTING SLOVAKIA / IX. SNĚM** (SK 09), Ružomberok 8. 4. 2000 - **5.STRETNUTIE SKAUTSKÝCH ZBERATELOV** (SK 10).

Na Slovensku sa zberatelia skautských známok a pečiatok od roku 1993 združujú v **SCOUT HOBBY CLUB-e** so sídlom v Trenčíne. Od roku 1996 sa každoročne organizujú aj medzinárodné stretnutia skautských zberateľov v Ružomberku. V Čechách sa zberateľstvu venuje **KLUB SKAUTSKÝCH SBĚRATELŮ JUNÁKA**, ktorý vydáva i svoj časopis **ZIPSS** (Zprávy a informace pro skautské sběratele). Tento klub od roku 1991 každoročne organizuje medzinárodné stretnutia pre zberateľov námetu skauting.

SK 01

SK 02

SK 03

SK 04

SK 05

SK 06

SK 07

SK 08

SK 09

V rámci Európy sa zberateľstvu skautských známok a poštových pečiatok venuje pracovná skupina skautov vo Zväze nemeckých filatelistov. Táto skupina po dvoch desaťročiach existencie roku 1999 vydala dva katalógy skautských známok a pečiatok: Katalog 2000 - Die Pfadfinder Briefmarken Europa Region a Katalog 2000 - Pfadfinder Sonderstempel Europa. V roku 2000 bola založená deviatimi európskymi skautskými združeniami organizácia IFSCO (International Federation of Scout & Guide Stamp Collecting Organisation) - Medzinárodná federácia organizácií zberateľov skautských známok.

SK 10

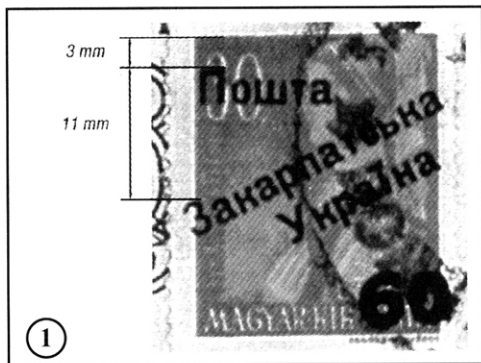
Okrem toho sa poriadajú v rôznych štátoch národné i medzinárodné skautské stretnutia zberateľov. Od roku 1983 bolo usporiadaných aj 19 Svetových stretnutí skautských zberateľov - WSCM (World Scout Collectors Meeting). V roku 2002 sa bude jubilejné XX. WSCM konať v Prahe □ Grant

Nové alebo iné pretlače z roku 1945

POŠTA ZAKARPATSKÁ UKRAJINA

Hubert Dobál

Pretlač „Pošta Zakarpatská Ukrajina“ (Пошта Закарпатська Україна) z roku 1945 na maďarských známkach bola druhou pretlačou na bežných výplatných maďarských známkach. Prvou bola Chustská pretlač Č.S.P. 1944, ktorá zahrňovala aj pretlač celín. Maďarská pošta v tom čase zásobovala pošty na Zakarpatskej Ukrajine dostatočným počtom známok. Nebol problém pre postupujúce víťazné vojsko zabezpečiť novej štátnej administratíve, ktorej súčasťou bola aj pošta, tieto známky v hojnom počte k potrebnému označeniu pretlačou „Pošta Zakarpatská Ukrajina“.

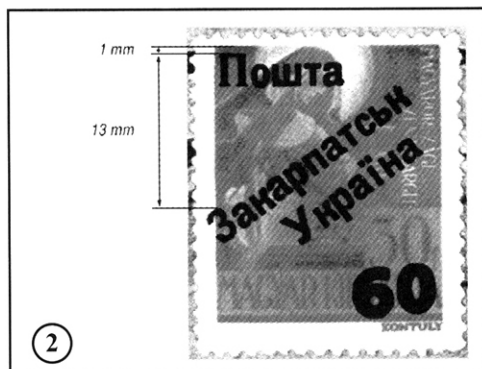
Takto pretlačené maďarské známky boli potrebné pre bežnú poštovú prevádzku na území, ktoré prešlo pod novú administratívu a síce najprv pod československú a potom pod ukrajinskú. Neskôr Zakarpatská Ukrajina vydala svoje definitívne známky, ale opäť len na niekoľko mesiacov. Definitívne bola začlenená po roku 1945 do známej veľkej ríše a tým bol koniec pretlačiam a definitívnym vydaniám Zakarpatskej Ukrajiny.

Pretlače „Pošta Zakarpatská Ukrajina“ na maďarských známkach majú niekoľko odlišností, ktoré som zistil na známkach vo svojej zbierke a zrejme sa nebude jednať o konečný počet týchto prípadov.

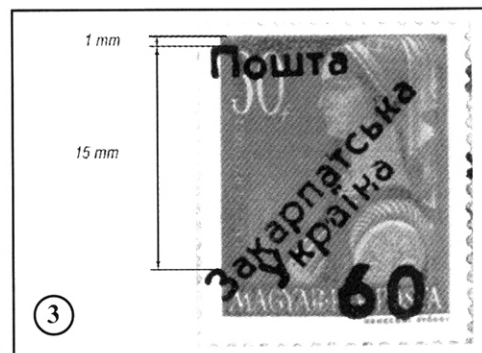
V prvom prípade ide o pretlač, kde písmeno „У“ v slove **Україна** je tesne pod písmenom „р“ v slove **Закарпатська**. Začiatkové veľké písmená pretlače sú vysoké 3 mm, vzdialenosť medzi prvými písmenami slov **Пошта** a **Закарпатська** je 11 mm, vzdialenosť slova **Пошта** od horného okraja obrazového poľa známky je 3 mm. Slová **Закарпатська Україна** majú sklon cca 27° (obr.1).

Druhá pretlač od prvej má viacero odlišností - zrejme bola vyhotovená v inom meste alebo v inej tlačiarňi. Slovo **Україна** má polohu viac vľavo, písmeno „У“ je pod druhým písmenom „а“ v slove **Закарпатська** pričom v tomto slove chýba na konci písmeno „а“. Vzdialenosť medzi prvými písmenami slov **Пошта** a **Закарпат-**

ська je 13 mm, vzdialenosť slova **Пошта** od horného okraja obrazového poľa známky je iba 1 mm. Slová **Закарпатська Україна** majú sklon cca 36° (obr.2).

Tretia pretlač má od predošlých zjavne rozdielne písmo, ktorého začiatkové veľké písmená jednotlivých slov pretlače sú menšie, iba 2 mm vysoké. Slovo **Україна** má polohu ešte viac vľavo, písmeno „У“ je v bezprostrednej blízkosti pod prvým písmenom „к“ v slove **Закарпатська**. Vzdialenosť medzi prvými písmenami slov **Пошта** a **Закарпатська** je 15 mm, vzdialenosť slova **Пошта** od horného okraja obrazového poľa známky je 1 mm. Slová **Закарпатська Україна** majú sklon cca 47° (obr.3).

Iné pretlače možno nájsť v európskych nákupno-predajných katalógoch. Napríklad na jednej je vzdialenosť medzi začiatkovými písmenami slov **Пошта** a **Закарпатська** 9 mm, inom prípade má táto vzdialenosť iba 7 mm pričom na písmene „і“ v slove **Україна** je iba jedna bodka.

Pri posudzovaní rozličných pretlačí je isté, že boli tlačené v rozličných mestách, pričom ich skutočný náklad sa dá len ťažko zistiť. Možno však predpokladať, že to

vatelskú ochotu pretlačami na neplatných známkach, ktoré sa nachádzali na území, kde vznikla nová administratíva, vyplní emisnú medzeru pre potrebu pošty ■

ZAÚJÍMAVOSTI NA ZÁSIELKACH S VÝPLATNÝMI ODTLAČKAMI

V súčasnosti má veľký počet poštových zásielok uhradené výplatné odtlačkami výplatných strojov. Výplatné stroje používajú viaceré podávajúce organizácie a hlavne podávacie pošty. Množstvo zásielok vyplatených odtlačkami výplatných strojov zákonite umožňuje vznik rozličných zaujímavostí, ktoré zasa vo väčšej miere vzbudzujú pozornosť zberateľov. V poslednom období boli nám predložené nasledujúce zaujímavosti na poštových zásielkach vyplatených odtlačkami výplatných strojov.

Obr.1 ■ Doporučená zásielka podaná na pošte Banská Bystrica 8 má v odtlačku dennej pečiatky výplatného stroja údaj dňa podania 23.2.01. Keďže zásielka bola pravdepodobne podaná už o deň skôr (22.2.2001), bola pod odtlačok dennej pečiatky výplatného stroja odtlačná bežná denná pečiatka podacej pošty s rozlišovacím znamienkom „1“ a aktuálnym dátumom podania. Denná pečiatka výplatného stroja má údaj čísla pošty vo forme „08“, bežná denná pečiatka „8“.

Obr.2 ■ Odtlačok dennej pečiatky vo výplatnom stroji pošty Nové Mesto nad Váhom (odtlačok zo dňa 14.7.2001) je zaujímavý so svojim údajom mesiaca slovom (JÚL) a údaj roku iba jednou číslicou (0).

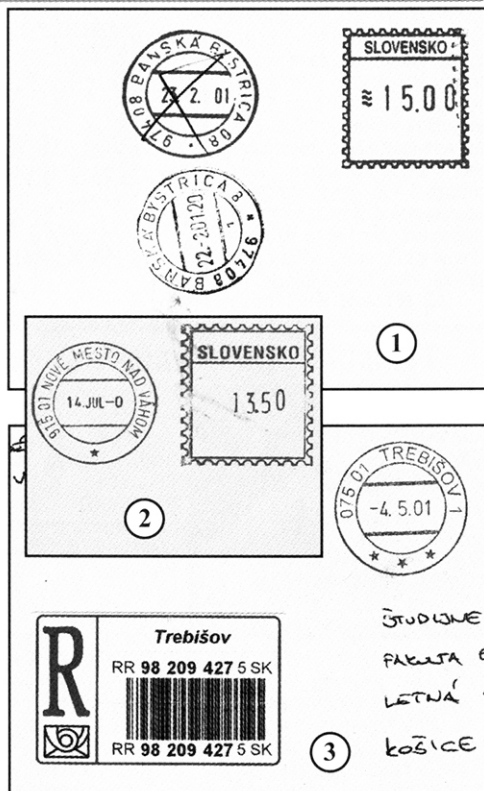
Obr.3 ■ Doporučená zásielka (zo dňa 4.5.2001) podaná na pošte Trebišov 1 vyplatená odtlačkom výplatného stroja tejto pošty má nálepenú R-nálepku súčasného vyhotovenia, kde na rozdiel od dennej pečiatky chýba údaj čísla pošty.

Pošta svoje služby v oblasti prijímania a dodávania poštových zásielok poskytuje naďalej a tým nám i vytvára predpoklady na sprestrenie našich zbierok o ďalšie zaujímavosti □ des

boli náklady malé, čo v našich podmienkach môžeme prirovnať k raritám. Ich výskyt v bežnej poštovej prevádzke je ešte menší a tu počet zachovalých celistvostí je vzácny, dá sa povedať, že je kusovou zaležitostou (obr.4).

Podobná situácia s pretlačami sa zopakovala v rokoch 1993 až 1994, keď mestá na Zakarpatskej Ukrajine si vyrábali rôzne pretlače, keď doslova skoro každé mesto malo svoju pretlač na bežných výplatných známkach bývalého Sovietskeho zväzu. Niekde bola dokonca zhotovená aj dvojité pretlač na jednej známke. Primát vo vydávaní pretlačí má pošta v Užhorode.

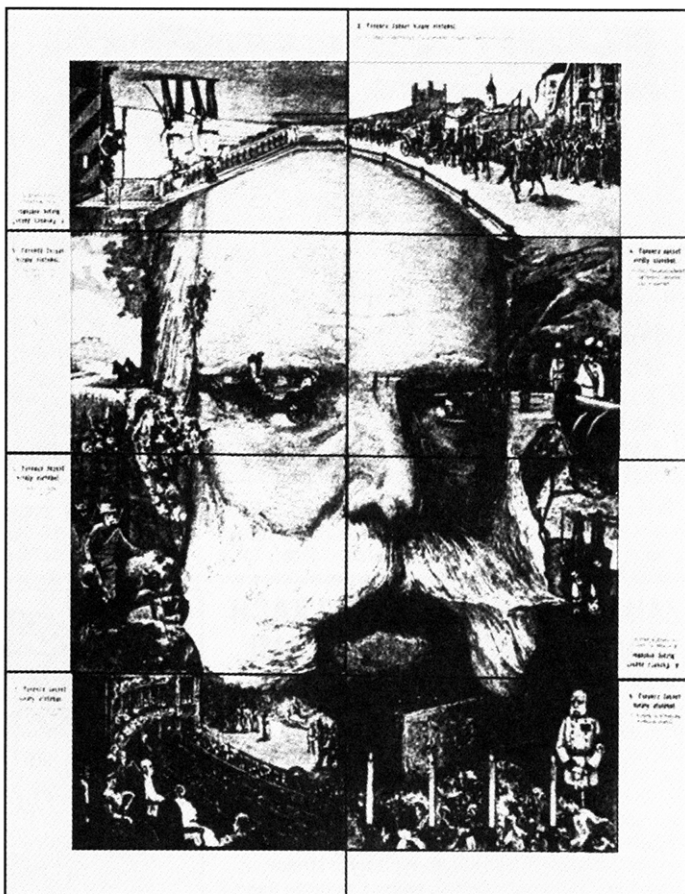
Je fakt, že roky 1993-1994 sa nemôžu porovnávať s rokom 1945, ale môže vystihnúť vydavateľskú ochotu pretlačami na neplatných známkach, ktoré sa nachádzali na území, kde vznikla nová administratíva, vyplní emisnú medzeru pre potrebu pošty ■

Pohľadnicový obraz

Medzi zaujímavosťami z oblasti pohľadníc nesporne patria obrazy z pohľadníc. Obraz je vlastne skladačka zo sólo pohľadníc najčastejšie z 8-16 kusov. Ich dominantou je vždy stred, ktorému obyčajne dominujú známe postavy ako to vidíme i na našej ukážke v prípade cisára Františka Jozefa I. Jeho portrét je obklopený bojovými výjavmi. I tu však dochádza k chybotlačiam, ako to vidíme i na ľavom hornom obrázku, ktorý bol vytlačený opačne, vlastne jedna jeho časť! Pre zaujímavosť, poznáme aj inú verziu portrétu cisára pána. Pri poštovom použití pohľadníc v sólo kusoch je len veľmi ťažké dať ich dohromady, ale aj samotnému adresátovi obrazová časť mnoho nehovorí. Moja osobná skúsenosť tiež nie je na pochválenie sa. Totiž kedysi mi môj dobrý priateľ z Prahy ponúkal sériu pohľadníc, ktorú som z hlúposti nevezal! Po zložení tuším 16 pohľadníc, vznikol prekrásny portrét cisára Napoleona Bonaparte s bojovými výjavmi v pozadí. Mala len jedinou chybu - chybal jeden kus a to časť z ľavej nohy panovníka s nejakými výjavmi. A ten chýbajúci kus, keby som ho už nevedel získať, mohol som si aj namaľovať. Ale tak to už chodí. Človek sa do smrti učí a predsa nebudem nikdy dosť múdry!

□ **Michal Kiššim**

Tenista Goran Ivanišević

Príležitostnú poštovú známku Goran Ivanišević - wimbledonský víťaz vydala Chorvátska pošta 31. 8. 2001 (2,50 kn). Viacfarebným ofsetom ju vytlačila v náklade 350 100 kusov (v PL s 9 známami, jedným kupónom a potlačným obrazom). Goran sa narodil v roku 1971 ako druhé dieťa Goranky a Srdana Ivaniševićovcov v Splite, neoficiálnom hlavnom meste chorvátskeho tenisu. Jeho životný sen sa splnil až v jeho tridsiatke po brilantnom výkone, ktorým zdolal vo vynikajúcom finálovom zápase Patricka Raftera. Wimbledonská koruna je vrcholom skvelej profesionálnej kariéry jedného

z najnadanejších hráčov v dejinách svetového tenisu, víťaza 22 turnajov. V tenisovom svete mal Goran už celé desaťročie povest kráľa es a mnohí experti a novinári pokladali jeho podanie za najlepšie nielen v modernom tenise, ale vôbec. Na začiatku deväťdesiatich rokov sa stal Goran symbolom spravodlivého boja chorvátskeho národa za vlastnú existenciu a slobodu. Práve preto sa mu dostalo cti niesť štátnu vlajku na olympijských hrách v Barcelone v roku 1992, kde sa Chorvátsko prvý raz zúčastnilo ako suverénny štát. Na týchto hrách získal Goran dve bronzové medaily, a to v dvojhre a s Goranom Pričiom v štvorhre. Ale až po víťazstve vo Wimbledone v apokalyptickom roku 2001 sa stal nespornou svetovou tenisovou, športovou a mediálnou hviezdou a kultovou osobnosťou. Je mladíkom, ktorý tomuto globálnemu svetu vracia stratené hodnoty, akými sú česťnosť, radosť zo života, láska k vlasti, vernosť Bohu, rodine a priateľom, radosť z víťazstva. Je mladíkom, ktorý si zaslúži byť na poštovej známke už za svojho života (podľa informácie chorvátskej pošty) □ **Ivan Lužák**

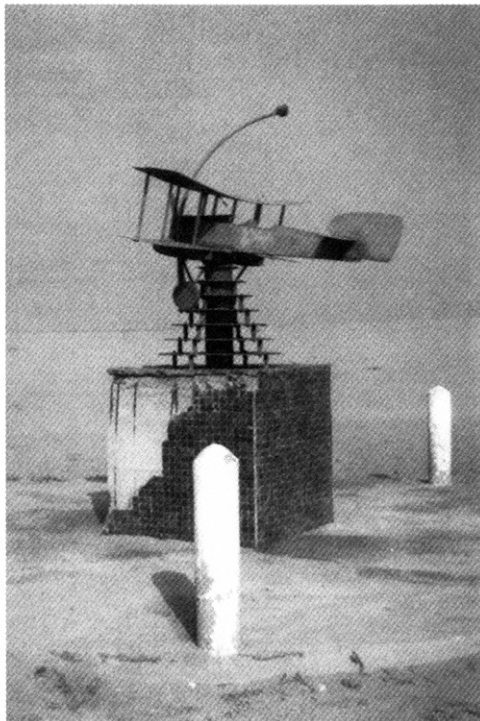
Obrázok z Maroka a niekoľko aerofilatelistických súvislostí

Túžba vidieť veci na vlastné oči a spoznávať veci na tvári miesta môže človeka zaviesť do rôznych končín sveta, o ktorých dosiaľ ani len nevedel alebo im nevenoval pozornosť. Ak vás potom túlavé topánky zavedú na južný cíp Maroka k pobrežiu Atlantického oceánu neďaleko Kanárskych ostrovov, určite nevynecháte návštevu mesta Tarfaya. V takom prípade je veľmi pravdepodobné, že nevynecháte príležitosť pozrieť si pamätník leteckej pošty, na vrchole ktorého upútava pozornosť historické lietadlo typu Breguet 14. Pamätník leteckej pošty bol postavený v roku 1994 pri príležitosti 50. výročia úmrtia legendárneho francúzskeho letca a spisovateľa Antoine de Saint-Exupéryho (1900-1944).

Keď sa budeme trochu podrobnejšie zaujímať o skutočnosti súvisiace s pamätníkom v Tarfaya, dozvieme sa, že nad týmito miestami pred 70-80 rokmi prelietavali prví priekopníci

ci francúzskej civilnej leteckej dopravy a menovite aj leteckej pošty. V roku 1918 sa rozhodol toulouský letecký konštruktér P.-G. Latécoère predložiť francúzskej vláde projekt na zavedenie pravidelnej leteckej prepravy na trati Toulouse (Francúzsko) - Dakar (Senegal). O rok neskôr tento priekopník leteckej dopravy založil leteckú spoločnosť Lignes Aériennes Latécoère, ktorá sa mala zaoberať leteckou prepravou zásielok z Francúzska do frankofónnych krajín v Afrike. Spolu s konštruktérom Michelim v Clermont-Ferrand Bréguotom zostrojili lietadlo navigované bez rádiového spojenia, ktoré začalo už v roku 1919 lietať na trati Toulouse-Rabat (Maroko). Na trase do severozápadnej Afriky lietal význační piloti ako Daurat, Saint-Exupéry či Henri Guillaumet. V roku 1926 už spoločnosť lietal z St. Louis do Senegalu. V roku 1927 sa spoločnosť premenovala na L'Aéropostale, ktorú neskôr v roku 1933 absorbovala letecká spoločnosť AIR FRANCE.

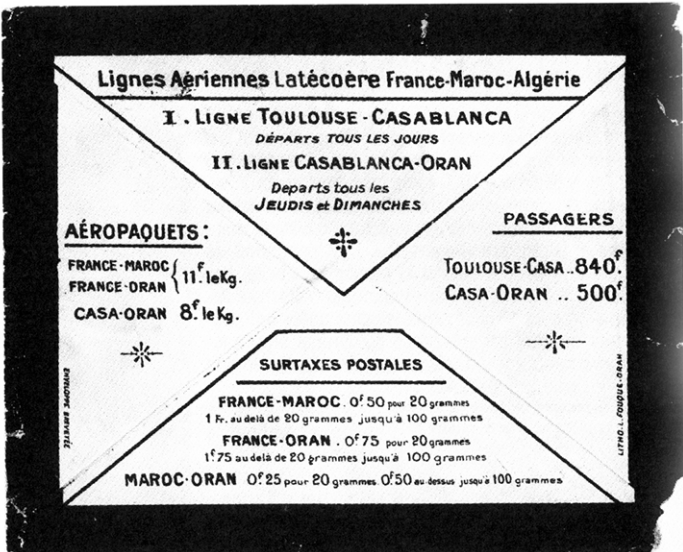

Od roku 1983, pri výročí úmrtia Pierra Latécoéra, sa každoročne uskutočňuje na trati Toulon - St. Louis - Dakar príležitostný prelet, tzv. letecká rally. Pri jej 12. roč-

níku v roku 1994, ako sme už v úvode spomenuli, bol postavený pamätník leteckej pošty. Poznamenajme, že k 50. výročiu úmrtia Saint-Exupéryho vydalo Slovensko 25. mája 1994 príležitostnú poštovú známku s portrétom tohto legendárneho francúzskeho letca a spisovateľa (kat.č.29). Samozrejme, poštových známok ale aj celín a príležitostných pečiatok, viažucich sa k týmto stránkam dejín francúzskeho letectva, bolo vydaných veľmi veľa, osobitne vo Francúzsku a francofónnych krajinách. Defilujú na nich portréty nielen priekopníkov letectva, ale aj typy lietadiel, na ktorých absolvovali svoje lety, i miesta, kam smerovali ich cesty. Na ukážku sme vybrali francúzske známku s portrétom Saint-Exupéryho vydanú v roku 1947 a známku francúzskeho Gabonu s lietadlom Breguet 14, ktorým bola otvorená letecká doprava do tejto krajiny v roku 1928. Aerofilatelistami najviac hľadanými zberateľskými materiálmi sú však celistvosti - v tomto prípade listové zásielky prepravené na spomínaných leteckých linkách, lietadlami a leteckými spoločnosťami. Niektoré z nich sú veľmi zaujímavé a majú svoju hodnotu nielen aerofilatelistickú.

Na reprodukcii vidíme obálku leteckej listovej zásielky odoslanej z Casablanky (Maroko) do Starogardu v Poľsku. Skutočnosť, že ide o obálku určenú na leteckú prepravu, na jej adresnej strane nie je vidno. Široké červené okraje obálky nám o tom nič nehovoria a miesto v ľavom hornom rohu, kde sa príslušný text nachádza, je totiž preplepené marockou 1-frankovou leteckou známkou ružovej farby. Na obálke sú vylepené ešte ďalšie dve známky s rovnakým obrazom, modré so zelenkavým odtieňom a s nominálnou hodnotou 50 centimov. Ide v

podstate o bežné známky z emisie leteckých známok z roku 1922. Zaujímavejšie sú však ich námetové súvislosti známok a to tým, že je na nich zobrazené spomínané lietadlo typu Breguet 14, ktorými Francúzi v tom čase zabezpečovali leteckú prepravu a navyše lietadlo je zobrazené pri lete nad mestom Casablanka. Svojím spôsobom ešte zaujímavejšia je zadná strana obálky, ktorá je taktiež olemovaná širokým červeným rámom, ale okrem toho je na nej červenou farbou vytlačeného aj veľa zaujímavého textu. Z neho vyplýva, že je to obálka leteckej spoločnosti Lignes Aériennes Latécoère a sú na nej uvedené údaje o svojej linke z Francúzska do Maroka a Alžíru, najmä ceny poplatkov za prepravu osôb, listových zásielok a balíkov (čo tak vydať celinová obálka, na rube ktorej by Slovenská pošta pružne informovala verejnosť o poštových poplatkoch pre najbežnejšie zásielky?).

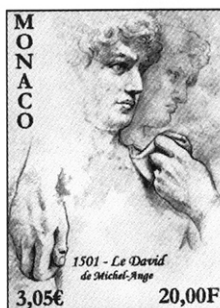
□ Michal Zíka

Madona z galérie v Urbine

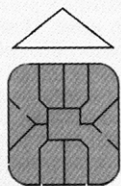
V línii transpozícií umeleckých diel stredoveku na známkach väčšieho formátu sa nesie i nová talianska známka „Seniargalská Madona“ od Piero Della Francesca. Bola vydaná v júni tohto roku pri spomienke na 500. výročie úmrtia maliara, ktorého obrazy zdobia mnohé talianske kostoly. Známkou nom. hodnoty 800 L - 0,41 € graficky upravila R. Morenová. Vytlačená bola kombinovanou technikou ofsetu a ocelotlače v Štátnej tlačiarňi v Ríme □ Zc

Michelangelov Dávid po novom

Geniálne dielo talianskeho sochára a maliara Michelangela Buonarrotiho „Dávid“, umiestnené na námestí vo Florencii, poznáme z vyobrazenia na poštových známkach viacerých krajín. Novým spôsobom toto vynikajúce dielo na známke Monaka graficky predstavuje taliansky výtvarník I. O. Fantini. Sú na nej zobrazené detaily Dávida podľa maliarových náčrtov zamyšľanej sochy. Známkou (20 F - 3,05 €) bola vydaná pri príležitosti 500. výročia vytvorenia tohto slávneho diela □ Zc

MALE OKIENKO TELEKARTISTU

/45/

RUBRIKA PRE ZBERATELOV
TELEFONNYCH KARIET

Marián Jobek

Ako sa bude vyvíjať koncepcia katalógov telefónnych kariet ex-ČSFR, ČR a SR?

V týchto dňoch sa mi dostalo do rúk ďalšie číslo časopisu KARTÁČEK – 6/2001 z novembra 2001 vydávaného veľmi agilným Klubom zberateľov TK v Moste (bližšie informácie pozri v MOT 32). Okrem mnohých iných zaujímavých článkov sa v tomto najlepšom občasníku na území bývalého Československa, rozprúdila aj polemika na tému, ako ďalej pri vydávaní katalógov Pěnkava na TK ex-ČSFR, ČR a SR. Každý abonent občasníka KARTÁČEK obdržal dosť podrobný anketový listok, zmyslom ktorého je získať od zberateľov TK, t.j. hlavných užívateľov katalógov, relevantné názory na ďalší vývoj v jeho vydávaní. Keďže na Slovensku nie je priestor v inom periodiku vyvolať polemiku na túto tému a keďže slovenských zberateľov TK sa táto polemika bezprostredne dotýka, dovoľujem si túto tému tiež otvoriť.

V septembri 2001 vydala firma Pěnkava nový katalóg telefónnych kariet ex-ČSFR, ČR a SR. Katalóg má už svoju vykryštalizovanú formu, vysokú úroveň poskytovaných informácií, pričom v porovnaní s inými vo svete vydávanými katalógmi, patrí, o čom som jednoznačne presvedčený, k jej absolútnej špičke. Napriek tomu sa katalóg dostáva na hranicu, keď je potrebné sa rozhodnúť, ako vydavateľsky ďalej.

Keď porovnáme katalóg z roku 2001 (218 strán bez obálky) s katalógmi z minulosti, vidíme, že jeho objem neustále rastie. Len v porovnaní s predchádzajúcim rokom pribudlo vyše 50 strán, čo je skoro cca 30 % rozsiahu katalóg. Pritom už v roku 2000 sa zmenšovali obrazy TK, v dôsledku čoho ich na stranu vyšlo viac o jednu TK. Trend vydávania všetkých foriem TK sa prakticky nezastavil (i keď v jednotlivých častiach dochádza k preskupovaniu ich vzájomného podielu - napr. verejné TK a PIN karty). Tým zákonite rastú aj náklady na vydávanie takto informačne náročného katalógu. Kúpiť takýto katalóg na jeden rok za minimálne 500,- Sk (na čom sa pochopiteľne podiela do istej miery ešte aj zhoršujúci sa výmenný kurz Sk a Kč), začína byť pre mnohých slovenských zberateľov luxusom (analogicky to však platí aj pre oveľa širšiu základňu zberateľov v Čechách - inak by táto polemika ani nevznikla). Aj keď je predpoklad, že z tohtoročného nákladu katalógu (1.000 kusov) veľa nezostane, možno sa aj vypredá, trend naznačený v predchádzajúcich riadkoch môže potvrdiť aj firma ZBERATEL, ktorá pri kúpe katalógu oproti predchádzajúcim rokom zaznamenala zo strany zberateľov menší záujem.

Diskutuje sa o viacerých návrhoch na riešenie. Časť zberateľov zo Slovenska zastáva názor, že ich nezaují-

majú české TK vo všetkých formách (v Čechách zase naopak, ich nezaujímajú všetky slovenské). Ďalšia časť zberateľov si zase myslí, že stačí uverejniť len informácie o všetkých federálnych, českých a slovenských verejných TK, iní pripúšťajú ešte informácie o všetkých vydaných federálnych, českých a slovenských darčkových a privátnych TK a vôbec nemajú záujem o informácie o PIN kartách. Iní by radi vypustili oblasť špecializácie (vrátane tej, ktorá je u PIN kariet, darčkových obalov a pod.) a ostatné by ponechali. Nájdu sa aj takí, čo im prekazujú City karty a tzv. v češtine písané „Bohemoslovenika-Bohemiká-Sloveniká“. Sú však aj takí zberatelia, ktorí by chceli mať katalóg ešte hlbšie špecializovaný a informácie o TK ešte podrobnejšie.

Poznamenávam, že v budúcnosti sa zvažuje zaradiť do katalógu aj telefónne známky Rakúska-Uhorska a československé kovové telefónne známky (to je tiež jedna z otázok na získanie názoru v ankete).

Ďalšie názory smerujú k technickému rozdeleniu katalógu v tejto fáze na 2 diely. Je to jedna z možných ciest. Takýmto spôsobom napr. postupoval aj vydavateľ francúzskeho katalógu La Cote en poche, ktorý vydal katalóg na rok 2000 spolu ako kompaktný katalóg, na rok 2001 už v 2 dieloch (je pravdou, že rozšíril katalóg aj o niektoré dovtedy nekatalogizované druhy TK) a na rok 2002 už vydal katalóg v 3 dieloch (opäť pridal niečo navyše). Pritom si trúfam povedať, že pre väčšinu zberateľov francúzskych TK, vrátane aj zahraničných, vystačí pohodlné s prvým dielom, ktorý okrem francúzskych verejných TK obsahuje cenné informácie o TK Monaka, Novej Kaledónie, Francúzskej Polynézie, T.A.A.F (francúzske teritórium Antarktídy) a Wallis & Futuna (škoda, že už nie o TK Andorry ako v minulosti). Všetky ďalšie informácie o privátnych TK, o špecializácii francúzskych TK, o PIN kartách a o všetkých ďalších formách vydaných TK sa nachádzajú v druhom a treťom dieli. Je už na zberateľoch, aby sa rozhodli, ktorý diel si zaobstarajú a na vydavateľoch, aby správne odhadli, o čo budú mať zberatelia záujem. Ak by sa postupovalo podľa tohto francúzskeho modelu, muselo by sa veľmi citlivo zvážiť, čo by bolo obsahom 1. dielu a čo obsahom 2. dielu.

V rámci tejto polemiky by som rád predostrel aj ďalšiu formu, ktorú si pre svoj katalóg tohto roku zvolila maďarská firma MÁTAV. Katalóg MÁTAV bol už v minulosti rozdelený do piatich častí a to na verejné TK (P), reklamné (zákaznícke) verejné TK (S), privátne TK distribuované firmou MÁTAV (A), privátne TK distribuované zákazníkmi (K) a ostatné TK (E). Katalóg je prvýkrát vydaný v tzv. karisbloku (tento spôsob už dávnejšie preferujú vydavatelia v Anglicku). Na každom vloženom liste formátu A5 sa nachádzajú obojstranné reprodukcie troch TK a základné informácie o nich (poznámam, že v takomto katalógu by bolo možné na každú stranu umiestniť aj viac reprodukcii, ak by sa karty s obrazom na výšku umiestnili na ležato a lepšie sa využil celý priestor strany). Dôležitá je skutočnosť, že na konci jednotlivých skupín TK je vložený list, ktorý môže, ale nemusí mať poslednú stranu úplne zaplnenú (v závislosti, kedy je uzávierka informácií). Úplne na konci príslušnej skupiny nasleduje vždy samostatný zoznam kariet podľa katalógových čísiel, ich názov a ceny vo forintoch (firma MA-

TÁV predáva a hodnotí len nepoužité TK - pozn. mj). Katalóg má každú skupinu farebne odlišenú farbou papiera a v karisbloku je miesto približne ešte pre raz také množstvo informácií, aké boli vyobrazené od začiatku vydávania TK v Maďarsku od roku 1991 až do novembra 2001 (t.j. cca 10 rokov).

Čo je výhodou tohto systému? Každý zberateľ si raz za x-rokov vyznačí v katalógu, čo už vlastní (*nie je potrebné tieto informácie každoročne prácne prenášať do nového katalógu*), nasledujúci rok si vymení posledný list s vyobrazenými TK za príslušnú skupinu TK (ak v predchádzajúcom roku nebola príslušná strana listu s TK ukončená) a vloží si všetky ďalšie nové listy za príslušný rok a za príslušnú skupinu TK a súčasne si vymení samostatné listy s cenovými záznamami za príslušnú skupinu (napr. cenové informácie za najrozšírenejšiu skupinu maďarských P - kariet od júna 1991 do novembra 2001 obsahujúca informácie o 376 verejných TK - tu je veľká podobnosť s ČR, sú len na troch neúplných stranách, t.zn. dvoch listoch). Takto si môže zberateľ TK dosť dlhú dobu (odhadujem 5 až 10 rokov) vkladat všetky nové informácie vrátane zmien cenových záznamov bez problémov a hlavne veľmi ľahco doplniť. Ekonomická výhoda je jednoznačne dominantná pre obidve strany - pre zberateľov TK, ale aj pre vydavateľa katalógu. Táto výhoda sa z pohľadu každého ďalšieho pribudnutého roku neustále zväčšuje.

Čo je nevýhodou tohto systému? Ako prvý argument sa používa skutočnosť, že zberateľ musí v katalógu pri hľadaní ceny TK túto hľadať na inom mieste než je vyobrazená a kde sú o nej uverejnené informácie. Tento argument sa dá silne zoslabiť tým, že by sa pri informáciách o TK predprípavili známe tzv. „štvořčky“ aj s priestorom na ručné vpísanie ceny. Drvivá väčšina zberateľov si robí všetky poznámky priamo do katalógu, čiže stačí cenu jeden krát „preniesť“ zo strany, kde sú cenové záznamy na takto predprípravený priestor priamo pri TK. Podľa mojich praktických skúseností k zmenám cenových záznamov prichádza len cca u 10 až 15 % položiek, zvyšok sa nemení. Ako ďalší argument sa uvádza skutočnosť, že zberateľ, ktorý začne zbierať TK v dobe, keď sa vydávajú už len dodatky ku katalógu, nemá možnosť späť sa dopracovať k pôvodným častiam katalógu. Hoci tento argument je silnejší, v praxi si myslím, že o zberateľoch platí aspoň sčasti logika ako pri firmách. V praxi firmy nielen vznikajú ako nové, ale neustále zanikajú. Ich saldo je buď nejaký prírastok alebo úbytok ich celkového počtu. Tak je to všeobecne aj so zberateľmi, niektorí začínajú a iní z rôznych príčin končia so zbieraním. Ak nový zberateľ vyvinie iniciatívu (v tomto smere mu v mnohom môžu pomôcť skúsenejší zberatelia, kluby, inzerciou, na burzách a pod.), má šancu sa väčšinou dostať aj k takémuto katalógu. Vlastnou snahou sa dá podobne dostať aj tento problém i keď súhlasím, že nie úplne odstrániť. Myslím si, že vynaliezavosť našincov je však taká veľká, že si dokážu poradiť aj s týmto problémom.

Ak by som mal zrekapitulovať alebo urobiť „saldo“ medzi obidvoma charakteristikami systémov, stále mi vychádza, že výhoda tohto systému značne prevyšuje jej nevýhody.

Uviedol som svoje osobné názory a návrhy k problematike vydávania katalógov telefónnych kariet. Myslím si, že pre vydavateľa je dôležité poznať názory užívateľov jeho katalógu. Preto bude vítané, ak k tomu vyjadrí čo najviac zberateľov a svoje názory dajú na vedomie (osobne, písomne, telefonicky, e-mailom, do redakcie), aby sa dali prezentovať pri zvážovaní ako ďalej pri vydávaní katalógu. Čím bude názorov viac, tým lepšie. Je potrebné, aby sme si svoje názory nenechávali pre seba a až potom dodatočne frľali na koncepciu katalógu □ mj

Číslovače na slovenských TK 2001

V čase písania tohto článku (cca polovici decembra 2001) sa zatiaľ dá hovoriť skôr o relatívne skromnej emisnej činnosti Slovenských telekomunikácií, a.s. Bolo vydaných spolu 13 verejných TK (podrobnosti pozri MOT 42). Na prvú rekapituláciu použitých číslovačov na slovenských TK z roku 2001 je predsa len potrebný istý časový odstup. Dodnes sa mi podarilo zistiť, že ich existencia, ako vyplýva z nižšie uvedeného prehľadu, je pomerne jednostranná. Ich doplnenie v budúcnosti, pochopiteľne, je dosť možné, vrátane doplnenia použitých čipov.

Zatiaľ sú známe tieto číslovače na jednotlivých TK:

TK A 157	Kostolíky 1/6 – Ladomírová, ODS 33d, TČi 1
TK A 158	Kostolíky 2/6 – Paludza, ODS 33d, TČi 1
TK A 159	Kostolíky 3/6 – Tvrdošín, ODS 33d, TČi 1
TK A 160	Významní Slováci 1/3 J.Murgaš, GEM 6b, TČi
TK A 161	Významní Slováci 2/3 Š.Banič, GEM 6b, TČi
TK A 162	Významní Slováci 3/3 A.Stodola, GEM 6b, TČi
TK A 163	Slovenskí maliari 1/6 L.Fulla, GEM 6b, TČi
TK A 164	Slovenskí maliari 2/6 L.Fulla, GEM 6b, TČi
TK A 165	Slovenskí maliari 3/6 J.Alexy, GEM 6b, TČi
TK A 166	Slovenskí maliari 4/6 J.Alexy, GEM 6b, TČi
TK A 167	Slovenskí maliari 5/6 A.Bazovský, GEM 6b, TČi
TK A 168	Slovenskí maliari 6/6 A.Bazovský, GEM 6b, TČi
TK A 169	Nivea Creme - 90. narodeniny, GEM 6b, TČi

Zásadnou novinkou je, že po zániku firmy ODS a jej „pohltení“ firmou SOLAIC, došlo v priebehu roku 2001 (máj?) ku skutočnosti, že všetky číslovače na telefónne karty firmy ODS, ktorých začiatok sa začal označovať písmenom „A“ ešte v roku 1995, vydaním karty A 159 by malo skončiť. Od novembra 1995 boli písmenom „B“ označované číslovače na TK firmy GEMPLUS. Keďže zánikom ODS sa „uvolnilo“ písmeno „A“, vydaním TK A 160 došlo k tomu, že číslovače na TK GEMPLUS sa „posunuli“ o jedno písmeno a už nemajú písmeno „B“, ale písmeno „A“ (až budúcnosť ukáže, či dôjde aj k následnému „posunu“ písmen u TK INCARD, (ak by boli tieto ešte vydané) a u TK firmy SOLAIC. Nové písmeno „A“ sa síce pritom veľmi podobá písmenu „A“ z číslovača TČi 3 (katalóg Pěnkava) na TK firmy ODS, ale nie je úplne rovnaké (v hornej časti). Niektoré čísla 0 až 9 z nového číslovača sa zhodujú a niektoré sa tvarom podobajú na číslce TK firmy ODS (TČi 1 až TČi 3). Ak by sa tvar písmena „A“ už v budúcnosti nezmenil, nebude potrebné do katalógu Pěnkava uvádzať nový vzor číslovača a zostalo by sa pri označení „TČi“ (tlačené číslo individuálne), ak by sa zmenilo aj na iný tvar, do katalógu Pěnkava by sa vložil nový vzor □ mj

Nové slovacikum na maďarskej TK

Predpokladám, že prakticky každý čitateľ vie, že v októbri 2001 bol po 56 rokoch slávnostne znovuo tvorený zrekonštruovaný most medzi slovenským mestom Štúrovo a maďarským mestom Ostrihom. Túto príležitosť si pripomenula slovenská aj maďarská poštová vydáním viacerých filatelistických materiálov. Už v priebehu leta 2001 sa na túto skutočnosť pripravovali aj maďarské telekomunikácie MATÁV vydaním telefónnej karty. Dokonca tu bola z ich strany už v tom období evidentná snaha spolupracovať so ST a vydať na oboch stranách v rovnakom čase TK. Bohužiaľ pre relatívnu krátkosť času v tomto období rozbehnúť prípravu novej TK na báze medzinárodnej dohody (obdobu TK tzv. „Indonézia“ a „Argentína“) už nebolo možné stihnúť.

Je zaujímavé, že iniciatívu na vydanie TK rozbehol Ing. János Karkus, maďarský Slovák narodený v Békešskej Čabe, hovoriaci veľmi slušne aj po slovensky (okrem maďarčiny a angličtiny). V prípade tejto TK teda ide o slovacikum dvojnásobné. Okrem toho, že J.Karkus je zberateľ TK, bol do týchto dní aj jedným zo stavebných

inžinierov, ktorí riadili stavbu mosta. Práve v jeho hlavie sa zrodila myšlienka vydať v Maďarsku TK k tejto príležitosti, pričom chcel dosiahnuť rovnako vydanie aj na Slovensku (škoda, že mňa neoslovil skôr, lebo verím, že spoločným úsilím bolo by sa podarilo vydať spoločné vydanie TK - napríklad puzzle!). A práve jeho fotografia mosta bola použitá na vydanie maďarskej TK s týmito námetom, ktorá bola vydaná v septembri 2001. Má hodnotu 800 Ft, náklad 50 tisíc kusov. Na prednej strane je pohľad spod mosta na ostrihomskú katedrálu a most zo slovenskej strany s textom Mária Valéria Híd, Esztergom - Štúrovo (Párkány) a Magyaország - Szlovákia. Na zadnej strane je dobová fotografia mosta s popisom jeho histórie. TK má označenie P-32 01 v úplne novom katalógu MATÁV 2001. Táto TK súčasne vhodne zapadá aj do série mostov z rôznych kútov sveta na TK, ktoré MATÁV v poslednom čase vydal □ mj

Nový čip na telefónnej karte A 130 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ubehlo už prakticky takmer 2,5 roka od doby, keď v lete roku 1999 bola vydaná TK A 130 - Životné prostredie alebo skrátené tiež „Žaba“. Za uvedené obdobie som mal možnosť prehládnuť dostatočné množstvo týchto TK, ale vždy som zaznamenal túto TK len variantom čipu GEM 6b. Pred pár týždňami ma informoval jeden bratislavský zberateľ, že má túto TK aj s čipom GEM 6a. Keďže donedávna som nemal na vlastné oči možnosť vidieť tento variant čipu, bral som to zatiaľ len ako neoverenú informáciu. Pred pár dňami sa mi však do rúk dostala TK, ktorá tento variant čipu má. Výhodou pri overení, či

nejde o falzifikát, je skutočnosť, že číslo čipu v počítači sa musí zhodovať s natlačením číslovačom na TK. Vzhľadom k budúcu posúdeniu objektivizácie hodnoty tohto variantu TK, obraciam sa na všetkých zberateľov, ktorí vlastnia túto TK, aby prezreli svoje „poklady“, či sa aj u nich nenachádza tento variant čipu na uvedenej karte TK a vhodnou formou mi to oznámili do redakcie časopisu. To napomôže posúdeniu, či tento variant bude mať charakter rarity alebo bude len jeho lepším variantom. Nie je totiž vylúčené, že časť nákladu tohto variantu sa mohla dostať do niektorej oblasti Slovenska, kde táto skutočnosť nebola dôdnes podchytená. Pritom je známe, že platnosť aj tejto TK by mala skončiť po jej prvom predĺžení (pôvodne do 30.6.2001) dňom 31.12.2001 □ mj

Odtlačky z poškodeného VS

Kto má to šťastie, že mu rukami prejde množstvo (úradnej) pošty a má oči otvorené, tomu sa občas pritrafí nejaký pekný úlovok. Pošta PREŠOV 7 používa výplatný stroj, na ktorom pravdepodobne začiatkom októbra 2001 došlo k poškodeniu (vylozeniu a vypadnutiu) obrazu známky s nápisom Slovensko. Výsledkom je odtlačok výplatného stroja s okrúhlu pečaťou Prešov 7 a sumou zaplateného poštovného (na obr.)

Odtlačky takto poškodeného výplatného stroja sa na obálkach vyskytujú od začiatku októbra (prvýkrát 8.10.2001) až do dnešnej doby (zatiaľ 29.11.2001). Vďaka tomu zberatelia OVS môžu zaradiť do svojich zbierok nový prírastok.

□ Ján Dobrovolský

OPAL-INDEX, s.r.o. Košice
prevádzka
Jilemnického 7
080 01 Prešov □

DOPOROČENÉ

01500

APOLLO
HACARYKOVA 51
07104 MICHALOVCE

PREHLAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK NOVEMBER 2001

Jozef Soukup

Poradové číslo, dátum, miesto používania, text pečiatky,
autor výtvarného návrhu a farba odtlačku pečiatky

01 ■ 16.11.2001 Bardejov 1: **INAUGURÁCIA POŠTOVEJ ZNÁMKY / IKONA Z VÝCHODNÉHO SLOVENSKA** • F. Horniak • Čierna

02 ■ 17.11.2001 Trnava 1: **7. ZJAZD SDF** • M. Šnirc • Čierna

17.11.2001 - TRNAVA 1

21.11.2001 - TRNAVA 1

03 ■ 21.11.2001 Trnava 1: **270 ROKOV POŠTY TRNAVA** • M. Šnirc • Čierna

04 ■ 23.11.2001 Handlová 1: **625. VÝROČIE ZALOŽENIA MESTA HANDLOVÁ / 625** • Autor neuvedený • Čierna

05 ■ 24.11.2001 Rajec Teplice: **POSVIACKA KOSTOLA / BOŽSKÉHO SRDCA JEŽIŠOVHO** • J. Vallo • Čierna

06 ■ 25.11.2001 Bratislava 1: **VLADIMÍR ČERNUŠÁK 80-ROČNÝ / ČLEN MOV • ČESTNÝ PREDSEDA SOV** • I. Schurmann • Čierna

07 ■ 28.11.2001 Bratislava 1: **DOM UMENIA - VÝSTAVA - NÁMESTIE SNP / NOSTALGIA / EXPO / 28.11. - 2.12.2001 / SSOŠF - SOV** • E. Smažák, logo výstavy • Modrá

Príležitostné kašety SP

01 ■ 26.11. - 28.12.2001 Rajec Lesná: **VIANOČNÁ POŠTA 2001** • F. Horniak • Zelená

Smernice SP o výrobe a používaní príležitostných poštových pečiatok

Dňom 1. októbra 2001 nadobudla účinnosť Smernica I/C 6 Slovenskej pošty, š.p. - Výroba a používanie príležitostných poštových pečiatok, ktorá upravuje doterajšiu legislatívu príslušných častí Poštových pravidiel, Poštového poriadku a OTN 90 610. Smernica je k dispozícii na všetkých poštách na Slovensku. K uvedeniu smernice prispeli výsledky pracovného stretnutia predstaviteľov OZ TÚP POFIS so zástupcami Zväzu slovenských filatelistov, ktoré sa uskutočnilo 5. marca 2001 v Bratislave (pozri Zberateľ č. 4/2001, s. 4).

Smernica taxatívne stanovuje požiadavky na objednanie, výrobu a distribúciu príležitostnej poštovej pečiatky. Zovšeobecňuje niektoré doterajšie praktické skúsenosti s používaním týchto pečiatok v poštovej prevádzke, zohľadňuje niektoré námety zberateľov tlačené ZSF a pripomienky aj na doterajšiu platnú legislatívu. Súčasne možno s potešením konštatovať, že zároveň bola ustanovená aj odborná pracovná skupina - Komisia pre príležitostné poštové pečiatky OZ TÚP-POFIS.

Sme presvedčení, že Smernica bude prínosom pre proces zvyšovania kvality SP v tejto oblasti svojich služieb. Máme však k nej aj niekoľko poznámok. Predovšetkým obsah Smernice nevystihuje jej názov. V jej obsahu chýba kapitola „Používanie príležitostnej pečiatky“, v ktorej by boli metodické pokyny pre používanie pečiatky v poštovej prevádzke, pokyny pre kvalitné opečiatkovanie zásielok i ošetrovanie pečiatky tak, aby odtlačky pečiatok zodpovedali odborným, filatelistickým a estetickým požiadavkám. Teda oblasť činnosti pôst, kde naďalej pretrvávajú nedostatky, ktoré sú predmetom kritiky zberateľskej verejnosti. Je tiež škoda, že Smernica nezlepšuje situáciu v zabezpečení väčšieho predstihu v podávaní informácií o používaní príležitostných pečiatok tak, ako to zástupcovia ZSF už viackrát navrhovali. Tento stav vyplýva okrem iného z veľmi krátkych lehôt na vyhotovenie a dodanie pečiatky (napríklad aj do troch dní, ba dokonca aj do 24 hodín!), ktoré prakticky neumožňujú zberateľom včas sa o ich používaní dozvedieť a poslať si na opečiatkovanie svoje zásielky. Je taktiež škoda, že nebol akceptovaný ani návrh ZSF, aby smernice boli vydané v ucelenej podobe a neboli rozptýlené vo viacerých predpisoch. Treba však veriť, že proces skvalitňovania poštovej legislatívy bude pokračovať ku prospechu Slovenskej pošty i širokej verejnosti □ **J. Soukup**

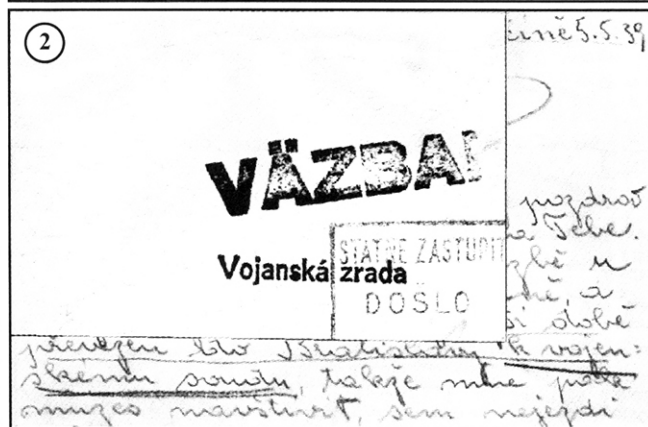
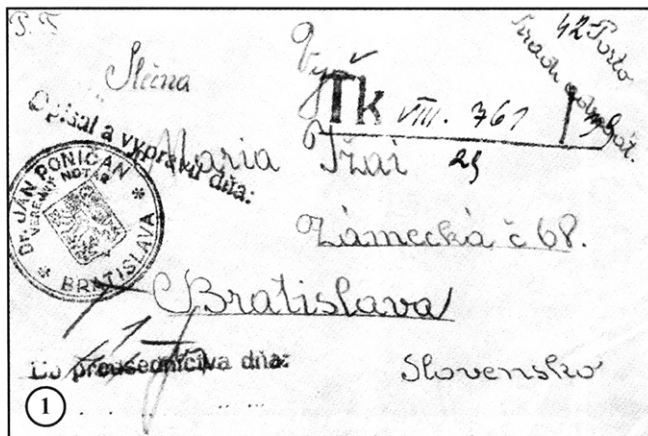
LISTY a ĽUDSKÉ OSUDY

František Marada

Keď my, filatelisti, ale netýka sa to len filatelistov, prideme na burzu, aby sme niečo zaujímavé získali do svojej zbierky, obyčajne sa sústreďujeme na to, či je známka pekná, dobre vycentrovaná alebo či je list správne vyfrankovaný, či nie je špinavý alebo inak pre zberateľské účely znehodnotený. Niekedy však na pohľad celkom obyčajný list môže podať autentické svedectvo o údele človeka, jeho radoostiach, starostiach i tragédiách. O dvoch takýchto listoch, ktorých pisatelia sa ocitli vo veľmi kritickéj situácii svojho života, chcem porozprávať v tomto článku.

Budú to príbehy, ktoré sa udiali pred päťdesiatimi až šesťdesiatimi rokmi, takže aktéri týchto udalostí už ani nemusia byť medzi živými. Prvá takáto celkom obyčajná obálka ma zaujala pri prezeraní kópie celistvosti preto, že na prednej strane mala nezvyčajne mnoho záznamov (obr.1). Zaujímavá bola aj tým, že v nej bol aj odosielateľom napísaný list. Tak som sa mohol dozvedieť, že list bol odoslaný z vyšetrovacej väzby v Trenčíne dňa 5.mája 1939. To môže vysvetliť aj pôvod záznamu na obálke, ktorý bol vyhotovený fialovou gumovou pečiatkou s písmenami „TK“ a s čiernym atramentom ručne dopísanými číslicami „VIII.761 / 39“ a číslicou „29“ pod čiarou. Rovnakou rukou bola napísaná aj číslica „42“ v pravom rohu obálky. Možno to boli záznamy pracovníkov väzenskej správy podobne, ako poznámka „Vys.“ napísaná v hornej časti obálky červenou ceruzkou, čo môže naznačovať, že išlo o vyšetrovaciu väzbu, resp. väzňa vo vyšetrovacej väzbe. Na obálke sú odtlačky aj dvoch jednoradikových pečiatok tmavosivej farby s textom „Opísal a vypravil dňa:“ a „Do predsedníctva dňa:“ Dátumy však ani v jednom prípade dopísané neboli a ich účel je pre mňa neznámy, ale možno ľudia znaly v oblasti justície vedeli by o nich niečo bližšie povedať. Na prednej i zadnej strane obálky je odtlačok okrúhlej pečiatky s textom: „Dr. JAN PONIČAN / VEREJNÝ NOTÁR / BRATISLAVA“ s československým štátnym znakom uprostred.

List nie je vyfrankovaný - v pravom hornom rohu namiesto známky je adresátom ceruzkou šikmo napísané „Porto hradí príjemca“. Adresovaný je do Bratislavy. Či však bol v Bratislave adresátovi doručený, neviem. V ľavom dolnom rohu je síce červenou ceruzkou urobený záznam „T 1.- / Hot.“ a podpis, čo svedčí o uhradení poplatku (do 30.9.1939 poplatok za obyčajný list základnej

hmotnostnej skupiny bol 0,60 Ks), chýba však príchodzia poštová pečiatka. Je celkom možné, že do Bratislavy sa list dostal až po vojne do rúk advokáta Dr. Poničana, keď mnohí väzni z obdobia Slovenského štátu boli postupne rehabilitovaní. Inak treba poznamenať, že týmto advokátom nebol nik iný ako významný slovenský básnik a spisovateľ Janko Poničan, ktorý bol skutočne právnikom.

Nemám vo zvyku čítať cudzie listy, ale priznám sa, zvedavosť mi nedala a v tomto prípade obsah celého listu som si pozorne prečítal. Dozvedel som sa z neho, že pisateľ B. V. pochádzal z Čiech a bol vo vyšetrovacej väzbe v Trenčíne. Píše do Bratislavy slečne Marienke, zrejme svojej milej, že o niekoľko dní má byť prevezený do Bratislavy pred vojenskú súd. Keďže ostal bez prostriedkov, prosí o zaslanie nejakého spodného prádla, ponožiek a poštových známok. V liste ďalej píše: „Pošli aj tie fotografie, pokiaľ sú už hotové, chcem z nich aspoň dve poslať mamičke, lebo neviem, či ju ešte niekedy v živote uvidím. Nechcem Ťa strašiť, ale ak sa dostanem do rúk Nemcom, tak zbohom celý môj mladý život! Dúfaj, že sa mi z tohto podarí šťastne vyviaznúť - a ak nie, tak si

pamätaj, že pre vlast všetko, i život!" V ďalšej časti listu potom okrem iného svojej milie píše, aby na neho nečakala, nestrácala hlavu, vydala sa za iného a bola šťastná. Utešoval ju slovami „Nič si z toho nerob - možno dá Boh, že ešte uvidím slobodu a nie iba svoju, ale aj slobodu môjho národa a vlasti.“ Náš väzeň musel niečo vážneho Nemcom vyparatiť, keď sa tak obával, aby nebol vydaný do Nemecka. O čo mohlo ísť naznačuje aj lístok, prilepený na záhlaví listu s fialovými otlakmi pečiatok „VÁZBA“ a „Vo-janská zrada“ i časťou prezentačnej pečiatky Štátneho zastupiteľstva (obr.2). Nuž, ktorohvie, aký osud stihol Marienku a jej milého?

Druhý list je napísaný o jedenásť rokov neskôr. Dá sa nad ním aj trochu pousmiať, ale nič to nemení na jeho smutnom obsahu. Obálka je vyfrankovaná bežnou výplatnou známkou Alojz Jirásek 8 Kčs (Pof.č.507) a podaná bola v Karvinej 5.júna 1950 (obr.3). Píše ho slovenský baník M.Š. prezidentovi Klementovi Gottwaldovi do Prahy. Ako starý komunista sa obracia na „velaváženého pána prezidenta“, aby mu odpustil jeho previnenie. V podnapilosti totiž na hlavu štátu nadával, čo následne malo svoju dohru na policii a na súde. V liste baník M.Š., ženatý, otec jednej dcéry s bytom na stredom Slovensku, píše: „Hanbím sa ako dobrý komunista, že som sa mohol takého činu dopustiť. Baníkom som už 23 rokov. A teraz pracujem v OSK doloch (myslel tým asi Ostravsko-karvinské doły - pozn. autora). Vážený pán prezident, ruky sa mi trasú, keď Vám píšem, že som Vám tak veľkému človeku, ktorý je vskutku tak dobrý, že som Vás nevedome v opilstve urazil. Stalo sa to preto, že niektorí robotníci nedostali vianočné. Vtom som si mnoho vypil a z opilstva som Vám nadával. Bol som zatknutý 21 dní, bol súd a bol som podmienene odsúdený.“

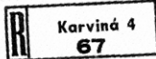
Náš pisateľ v liste síce nepíše, ako svojmu súdruškému prezidentovi nadával, ale musel tak urobiť viackrát, lebo čoskoro bol predvolaný na súd do Bratislavy. Tam ho odsúdili na šesť mesiacov. „Neviem ako som vyšiel zo súdnej siene. Ani na nič sa nepamätám. Naraz sa nájdem na četníckej stanici...“ - píše v liste. Na základe lekárskeho vyšetrenia, kde mu zistili labilnú povahu („mám slabé nervy“), bol prepustený na slobodu. Mesiac pracoval a potom bol opäť predvolaný pred okresný súd do Bratislavy. Tento raz za nadávanie na prezidenta „dostal“ 4 mesiace. List končí sľubom, že ak mu prezident odpustí, odpracuje 1000 hodín nadčasovej práce v prospech štátu.

Na zadnej strane obálky i na liste je odtlačok prezentačnej pečiatky **Kancelárie prezidenta republiky** s dátumom **9.VI.1950** a evidenčným číslom **113155 / 50** (obr.4), ale záznam o výsledku rozhodnutia na liste chýba. Pravda, pokiaľ niečo neznamenajú pre mňa nič nehovoriace poznámky v liste ako napríklad **Nt X 598 /**

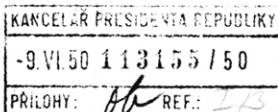
čestný pán prezident

Klement Gottwald

Praha

3

4

50 (obr.4). Takže, ako to s týmto nepolepšiteľným „nadávačom“ nakoniec dopadlo, z listu som sa už nedozvedel. Lebo listy, nech už podávajú akékoľvek významné svedectvo o dobe a disponujú s veľkou dokumentačnou hodnotou, stále sú len fragmentmi toho, čo prináša sám život ■

Abstraktné umenie z Kanady

Abstraktné výtvarné umenie takmer celé minulé storočie bojovalo o svoje miesto medzi tradičnými prejavmi výtvarného umenia. Až koncom prvej tretiny 20. storočia sa konečne presadilo a získalo trvalé miesto aj v priestoroch svetových galérií. Nielen v Európe, ale aj v Amerike. Dnes sa mnohé národné

a iné galérie pyšia ich dielami a mnohé z nich sa dostali aj na poštové známky. Veď aj medzi zberateľmi poštových známok je mnoho obdivovateľov moderného abstraktného umenia. Pre nich napríklad v auguste minulého roku séria najvýznamnejších diel Kanady priniesla reprodukciu obrazu maliara J. Shadbolta „Rozhovor dvoch klasických stĺpov“. Teda nielen dielo, ale aj jeho názov je do značnej miery abstraktný. Obraz je v Štátnej galérii vo Vancouvri. Znáмка je vytlačená 5-farebným ofsetom, jej nominálna hodnota je 1,05 dolára □ Zc

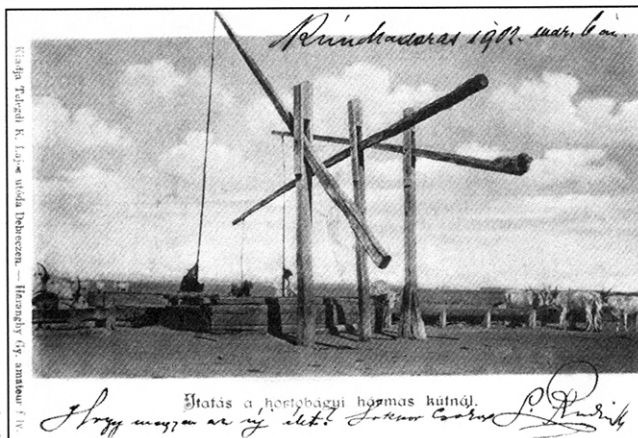
NÁMETOVÉ VARIÁCIE NA POHLADNICIACH (1)

Alexander Urminský

Pred rokom na stránkach časopisu Zberateľ č.12/2000 sme sedemnástym pokračovaním ukončili seriál KAPITOLY O ZBIERANÍ POHLADNÍČNÍK ALEBO ÚVOD DO FILOKARTIE, ktorým Alexander Urminský v spolupráci s Michalom Zíkom zasväcovali zberateľov do tajomstiev tohto zaujímavého zberateľského odboru. Seriál sa stretol s priaznivým ohlasom čitateľov a preto sme uvítali ďalšiu sériu článkov, ktoré chcú na tento seriál voľne nadviazať a doplniť ho. Pre nový seriál článkov Alexandra Urminského sme zvolili názov NÁMETOVÉ VARIÁCIE NA POHLADNÍČNIAČ a veríme, že jeho rozprávanie o pohľadniciach bude pre čitateľov rovnako zaujímavé a inšpiratívne. Redakcia.

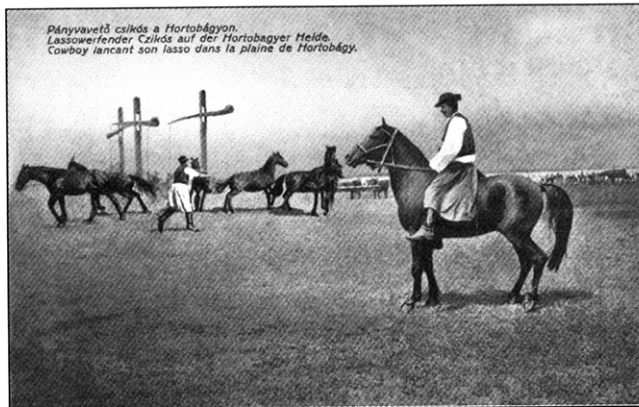
Studne

V Kápolách o zbieraní pohľadníc bola o studniach zmienka. Teraz si studne priblížime trochu konkrétnejšie. Odborná literatúra ich charakterizuje ako vertikálne zachycovadlá vody kruhového alebo štvorcového prierezu. Vyhlbené sú až do tzv. vzvodnej vrstvy, čo znamená, že ďalšia - hlbšia vrstva neprepúšťa vodu. V minulosti išlo vžd o kopané studne, ktorých vnútorné steny boli obložené kameňom, tehlou, či drevom. Až neskôr boli používané betónové skruže a rúry z rôznych materiálov. A popri kopaných už sa buodovali aj vŕtané studne. Výnimku tvorí studňa (v Žabokrekoch), ktorá nie je obložená nijakým materiálom, a tiež studne vytesané do skaly. Voda s týchto studní sa čerpa rôznymi spôsobmi. Najstarším známym spôsobom čerpania vody je pomocou vŕdra zaväseného na háku drevenej žrde. Na hlbších studniach a tam, kde bolo treba veľa vody čerpať, sa žrde upevňovali na vahadlá s protizávažím. Väčšina takýchto studní slúžila širšej komunite, napríklad obecnej studni, studni na majeroch, na pastviskách. Na historických pohľadniciach vidíme vahadlové studne častejšie ako v skutočnosti. V minulosti však patrili k siluetám každej väčšej ľudskej usadlosti. Najdlhšie však pretrvali na odlúčených sídlach či pastviskách, kde nebol zdroj energie na čerpanie vody. Na žánrove pohľadnici, obr.č. 1 je vahadlová studňa slúžiaca pre odber vody do domácností, ale dlabané drevené koryto svedčí aj o napájaní hydiny, či dobytká. Zaujímavé sú trojice vahadlových studní na pohľadniciach z maďarského Hortobágyu. Na prvý dojem vyzerajú tu dobné však takýchto trojíc bolo na rúkach viac. Na obr.č. 2 ide o čierno-bdľhou adresu, poslanou v roku 1902 na slovenské územie. Studne slúžili pre ka i ich hĺbku možno odhadnúť podľa 10 metrov. Iba jedno vahadlo malo na priŕané zväzje. Pri dvoch poštačích hm

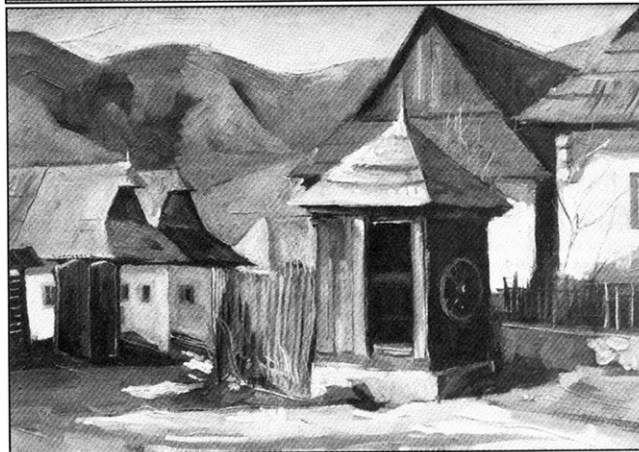

Obr.1 (hore) - Žánrová farebná pohľadnica z medzivojnového obdobia
Obr.2 (dole) - Vahadlové studne v Hortobágyu na čiernobielej pohľadnici
odoslanej v roku 1902.

Či neotesaného kmeňa. Na farebnej pohľadnici, obr. č. 3, vydané firmou Divald a Monostory v roku 1914, slúžia vahadlové studne pre chov koní na rozľahlých plániach Hortobágyu. Všetky vahadlá majú dodatočné protizávažia. Na historických pohľadniach takmer všetkých slovenských miest sa stretneme s námetom studní, aj keď nie vždy vahadlových. Ako anachronizmus môže pôsobiť vahadlová studňa na súčasnej pohľadnici Rakúsa,

*Pányvavető csikós a Hortobágyon.
Lasowierender Cikós auf der Hortobágyer Heide.
Cowboy lancant son lasso dans la plaine de Hortobágy.*

*Obr.3 (hore) - Vahadlové studne na pláni s čriedou koní na farebnej pohľadnici fy. Divald a Monostory
Obr.4 (dole) - Studňa s rumpálom z Vikolínca. Podľa obrazu Petra Maruňáka z cyklu Rok na Vikolínci*

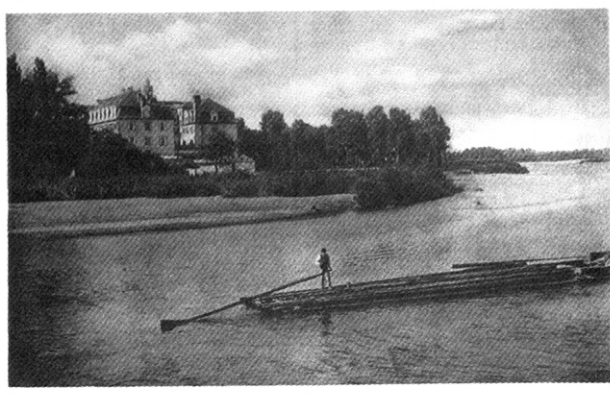
ktorá propaguje činnosť rakúskych ochrancov hraníc medzi Burgenlandom a Maďarskom. Môže ísť o pozostatok z čias, keď pred ľudovým hlasovaním táto oblasť patrila Uhorsku, alebo o občas využívaný zdroj vody v pohraničných miestach, kde nie je iný dôvod na elektrifikáciu. Vráťme sa ešte trochu k histórii a technike studní. Paralelne s vahadlovými sa používali studne s rumpálom, teda vretenové s navíjaním lana, na ktorom je zavesené vedro. Vedrá v oboch prípadoch boli najčastejšie drevené, okované. Kde boli hlboké studne a bolo treba vody veľa, boli rumpálové studne na pohon koňmi, prostredníctvom „geplov“.

Postupne prišli do používania mechanické podtlakové piestové pumpy a ešte neskôr rotačné čerpadlá. To sme však už v súčasnosti.

Najstaršia studňa na našom území sa nachádza v Gánovciach a bola vybudovaná asi 1500 rokov pred Kristom. Z doby Rímskej ríše pochádzajú studne v Rusovciach a Žabokrechoch n/Nitrou. Z doby Veľkomoravskej (alebo Regnum Slavorum?) ich bolo identifikovaných viac. Medzi najznámejšie studne na našom území patria studne na hradoch v Trenčíne (Omar a Fatima), Devíne, Nitre a Orave. Motív studní v širšom zmysle možno prezentovať širokou škálou pohľadníc od ich vzniku až do súčasnosti ■

Plte, pltníctvo

Plte na slovenských riekach už nevidno. Iba na Dunajci, pre potešenie turistov a možno aj pre spomienku tých starších. Nebolo to vždy tak. Plte sa plavili po mnohých slovenských riekach: Dunaj, Dunajec, Hron, Kysuca, Orava, Poprad, Váh a Tisa. Možno aj po ďalších. Prvá písomná zmienka o pltníctve na našom území je v darovacej listine opátstva v Hronskom (Svätom) Beňadiku už v roku 1075. Ak uvážime, že ciest bolo veľmi poskromne a koníky či voly toho až toľko zase neutiahli, najmä na dlhé vzdialenosti, vyjde nám z toho, že práve vodné cesty slúžili k doprave na dlhšie vzdialenosti a doprave väčších nákladov. Na našom území slúžili najmä na

Obr.5 - Plť na rieke Váh v Piešťanoch. Podľa dátumu podania pohľadnice, fotografický záber musel byť urobený pred rokom 1932. Na pohľadnici v pozadí vidíme komplex budov Grand Hotel Royal.

dopravu dreva. Krajina vždy oplývala bohatými ihličnatými a listnatými lesmi a slušným vodstvom. Najmä v 18. a 19. storočí sa dopravovalo veľké množstvo dreva do južnejších, nezalesnených, či na drevo chudobných oblastí dnešného Maďarska, Srbska. Ba aj do Bulharska sa drevo „lifovalo“. Popri dreve sa na výstavbu Pešti dopravovalo veľa všakovakého stavebného materiálu zo železniarní, tehelní a vápeniek. Samozrejme aj s robotníkmi. Vozilo sa aj palivové drevo. Než sa vybudovali železnice, aj na „múračky“ sa na pltiach chodilo. Pltníctvo nebola len idyla, ale aj tvrdá chlupská robota s množstvom nástrah, nešťastí, aj obetí. Na dolných tokoch, najmä na dolnom Váhu, kde bolo veľa lodných mlynov, boli plte niekedy pre ne pohromou. Keď prvý mlynár v rade zakríčal „plte idúúúú“, všetci ďalší chvatne priťahovali mlyny bližšie k brehu, aby neprišlo ku kolízii. A ak ku nej prišlo, doplatili na to obaja. Aj pltníci, aj mlynári. Ťažko naložená plť v rýchlosti narazila, poškodila, či rozbila drevený lodný mlyn. A ak viezla „štósy“ do ku-

bíkov zrovnaných dosiek, potom hladina Váhu bola nimi ako vydláždená.

Slovenské pltníctvo môžeme dokumentovať aj historickými pohľadnicami. Známe sú najmä z Váhu (jedna z nich je vyobrazená na obr.5) a z Dunaja, ale môžu existovať aj s iných našich riek. Popri spomenutých materiáloch je doložená aj doprava soli z Poľska na Slovensko na pltiach v 16. storočí. V tom istom storočí sa v Ružomberku na 16 plti naložilo niekoľko sto vojakov a pod vedením palatína išli na pomoc vojskám pri Bratislave.

O čo vzácnejšie sú historické pohľadnice s plťami, o to sú plte vďačnejším námetom pre výtvarných umelcov a spisovateľov. Stretneme sa s nimi aj v niektorých povestiach, baladách ale aj v slovenských filmoch. Na Slovensku pltníctvo zaniklo vybudovaním Vážskej kaskády v päťdesiatich rokoch 20. storočia. Posledných českých pltníkov pred napustením priehrady Orlik nafilmovali a môžeme ich vidieť v dokumentárnom filme v rámci cyklu „Po stopách strateného času“ ■

ZBERATEĽ
filatelie - filokartia
numizmatika
Račianska 17
831 02 BRATISLAVA 3

DOPORUČENE

Pán
Kocetová 24/13
Spišské Nové Ves
052 01

obálku s prílohou z roku 1994, ktorej námet bol pre november veľmi prílehlavý - Nezná revolúcia. List bol odoslaný 19. novembra 2001, ale napísaný presne 17. novembra 2001. Z použitých známok sú zaujímavé tie „prezidentské“. Rudolf Schuster „bol pri tom“, keď sa rúcal komunistický politický systém, ktorého bol priamym aktérom (napríklad predseda MsNV Košice, predseda VSKNV) a „je pri tom“ aj počas terajších novembrových dní ako prezident SR (po Nežnej revolúcii bol veľvyslancom ČSFR v Kanade, následne do roku 1994 pracoval na Ministerstve zahraničných vecí, od jesene 1994 dvojnásobný primátor Košíc). Obálka – navyše – obsahovala známky emisie EURÓPA pripomínajúcej politické a ekonomické zjednocovanie štátov Európy do „USE (Spojených štátov európskych)“.

No nie sú to zaujímavé súvislosti? □ MKR

„Nežné“ reminiscencie

Sú chvíle v živote, kedy nad ničím konkrétnym sa nepremýšľa a napriek tomu prídete „záblesk“ konkrétnejšej myšlienky. V novembri sú večery už naozaj dlhé, a tak „načatý večer“ je veľmi vhodný na filatelistické aktivity. Počas takýchto večerov sa vieme s osobitnou chuťou venovať novozískaným prírastkom našich zbierok. Skúmame, porovnávame, zaradujeme... Tak je to aj so známkami, ktoré nám po objednaní poštou zašle firma Zberateľ. Listová doporučená zásielka obyčajne nie je ničím osobitným zaujímavá (teda okrem obsahu!), ale aj tu sa občas podarí niečo zaujímavé.

Počas bežnej filatelistickej „meditácie“ nad doplneným súborom známok emisie EURÓPA mi nevdojak padol pohľad na obálku, ktorej obsah bol práve predmetom mojej večernej filatelistickej aktivity. A zrazu sa začali vynárať súvislosti. Firma na zásielku využila prebytočnú

Litovské mosty

Dva mosty ako technické zaujímavosti v Litve vidíme na dvoch príležitostných známkach tejto krajiny, ktoré boli vydané v júni 2001. Mosty sú zaujímavé nielen z hľadiska ich konštrukcie, ale aj ako objekty dotvárajúce charakter miest a krajiny. Zobrazené mosty pochádzajú z 19. storočia. Na známke 1 Lt je most cez riečku Vilnia v hlavnom meste pochádzajúci z roku 1882. Na známke 1,30 Lt je most cez rieplav Pakruojas z roku 1821. Autor H. Ratkevičius □ Zc

Z POŠTOVEJ PREVÁDZKY

1. Európa si na nás ešte počká

V júni minulého roku sa obrátil na mňa o pomoc môj dobrý priateľ z rakúskeho Sant Pölten. Jednalo sa o obchodnú záležitosť, kde okrem peňazí zohrával veľmi dôležitú aj čas. Keďže záležitosť súrila a na malej pošte ako je i v Harmanci v sobotu nič nevybavím, náhlil som sa do Banskej Bystrice, aby som tu zásielku podal EXPRES. Bola sobota 30. júna 2001. Poplatok činil 40 Sk. Vec bola vybavená.

Na seminári poštových historikov z desiatich štátov v Rakúsku koncom augusta čakalo ma veľké prekvapenie: Môj priateľ tam ukazoval predmetný list ako novodobú európsku raritu! Totiž list podaný v Banskej Bystrici 30. júna 2001 bol prijatý v Bratislave 29. júla 2001 a podľa ručného záznamu vypravený na ďalšiu cestu do Rakúska 30. júla 2001. Dvesto kilometrová cesta z Banskej Bystrice do Bratislavy teda trvala jeden mesiac!!! Isté je jedno - budúcnosť budú mať len kvalitné služby a o pošte to platí dvojnásobne. Ak bude vyrábať takéto lapsusy, potom si Európa na nás ešte hodne dlho počká!

□ Michal Kiššimon

2. Cestovanie v čase

Určite každý vie, také niečo je možné len v sci-fi. Ale nie je tomu tak. Dostal som list od priateľa zo Švédska - presnejšie z mesta Malmö. Odtlačky dennej pečiatky poštového úradu Malmö 4 prezrádzajú dátum podania listu 28. december 2000 a dátum príchodu listu do Nových Zámkov dokladá odtlačok príchodnej pečiatky pošty Nové Zámky 1 na zadnej strane obálky s dátumom 2. december 2000. Rozdiel je 26 dní, čiže list som dostal skoro o štyri 4 týždne skôr než bol podaný! Pravda, iba podľa „logiky“ dátumov poštových pečiatok.

□ Patrik Pápeš

3. Nielen naša pošta...

Nekritizujeme len našu poštu, úroveň odtlačkov príležitostných pečiatok. Ako môžeme vidieť na reprodukovanej pohľadnici, aj inde sa stretáme s príkladmi ako pečiatka nepropaguje svoju krajinu...

□ Norbert Feiner

Michal KISSIMON
976 03 HARMANEC

Herrn

Mgr. Karl ENIRÓDI

Herderstrasse 18

A - 3100 ST. PÖLTEN

Rakúsko / Österreich

PRIORITAIRE
1:a-klassbrev

SVERIGE 55

*Ca. Erik Tápió
Janosiková 14
94078 Noče. Lam bz 3
Strecken*

VISIONES

*Walter Filadelfia
p. Feiner
93401 LEVICE
SLOVAKIA
EUROPE*

SAN FELIPE, BAJA CALIFORNIA
© FOTO JUSTINE HILL

SF-29

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Redakcia neručí za obsah
a znenie informácií o jednotlivých
podujatiach.

Kalendár podujatí s uvedením miesta, termínu konania
a ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov,
ktoré pre redakciu poskytli ich usporiadatelia.

CELOŠTÁTNE a REGIONÁLNE PODUJATIA

→ 26. január 2002 PRAHA

KLUB ZBERATELOV KURIOZÍT PRAHA (Menza VŠE, Italská ul., Praha 3) usporiada 26.1.2002 výročnú členskú schôdzu (od 9,00 do 10,15 hod.) a stretnutie zberateľov všetkých odborov (od 10,15 do 14,00 hod.). • Ďalšie podujatie sa uskutoční 23.2.2002 - Stretnutie zberateľov modelov, figuriek a figuriek z Kinder vajíčok (od 8,00 do 12,00 hod.)

→ 27. január 2002 MARTIN

KLUB ZBERATELOV 53-05 MARTIN usporiada **VÝMENNÚ SCHÔDZU FILATELISTOV** v nedeľu 27.1.2002 v čase od 8,00 do 12,00 hod. vo vestibule kina v DOME ODBOROV STROJÁR, s.r.o. Martin, Vajanského nám. 2

→ 2. február 2002 BRATISLAVA

BURZA ODZNAKOV, MEDAILÍ, MINCÍ a VYZNAMENANÍ • Spoločenská sála Strediska kultúry Bratislava - Nové Mesto, Vajnorská ulica č.21, od 8,00 do 12,00 hod. • Ďalšie burzy v roku 2002: 2.3., 6.4., 4.5., 1.6., 7.9., 5.10., 9.11. a 7.12.2002

→ 9. február 2002 TRENČÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ a ZBERATELSKÝCH PREDMETOV • Výstavnisko TMM, a.s., Pod Sokolicami 43, 911 01 Trenčín, 7,00 - 12,00 hod. • Rezervácia stolov a informácie na ☎ 0905 267519 • Ďalšie burzy v termínoch: 9.3., 13.4., 4.5., 1.6.2002

→ 9. február 2002 TRSTÍN

BURZA - FILATELIA, NUMIZMATIKA, poľovníctvo, rybárstvo, starožitnosti, kuriozity • Kultúrny dom od 7,00 do 12,00 hod. • Ďalšie stretnutie 9.3., 13.4., 4.5., 8.6. 2002 • Kontakt na ☎ 085 / 5579 409

→ 16. február 2002 KRAKOVANY

HOBBY STRETNUTIE • Kultúrne stredisko od 7,00 hod. • Ďalšie stretnutie 16.3., 20.4., 18.5., 15.6.2002 • Informácie: Jozef Braško ☎ 0904 367 911

→ 17. február 2002 KOŠICE

Slovenská numizmatická spoločnosť pobočka Košice usporiada **14. CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE ZBERATELOV** dňa 17.2.2002 od 8,00 do 13,00 hod. v priestoroch FERROCENTRA, trieda SNP 61, Košice. Doprava zo železničnej a autobusovej stanice električkou č.6 (výstup na 7. zastávke). Vstupné 10 Sk, poplatok za stôl 50 Sk, rezervácia stolov na ☎ 055 / 623 41 38

→ 17. február 2002 NITRA

HOBBY STRETNUTIE v NITRE na Párovskej ul.1 v čase od 7,00 do 13,00 hod. sa uskutoční 17.2.2002. Ďalšie hobby stretnutia sa uskutočnia 26.mája 2002 a 13.októbra 2002

→ 17. február 2002 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA • KULTÚRNE STREDISKO DLHÉ HONY • Ďalšie celoslovenské burzy v roku 2002 sú plánované v termínoch 19.máj, 22.september a 10.november 2002

→ 24. február 2002 HANDLOVÁ

HOBBY STRETNUTIE ZBERATELOV VŠETKÝCH ODBOROV sa uskutoční v DOME KULTÚRY MESTA HANDLOVÁ dňa 24.2.2002 v čase od 8,00 do 12,00 hod. • Vstupné 20 Sk (diera 5 Sk), poplatok za stôl 30 Sk. Rezervácia stolov nie je potrebná, o občerstvení je postarané

→ 16. marec 2002 POPRAD

CELOŠTÁTNA FILATELISTICKÁ VÝMENNÁ SCHÔDZKA • AJ TELEKARTY, POHLADNICE - SOU stavebné, Okružná ulica, od 8,00 do 12,00 hod. Kontaktná adresa: Ing. Ránčák, Štúrova 126 / 5, 058 01 Poprad ☎ 052 / 772 8426

→ 17. marec 2002 ŽILINA

CELOŠTÁTNA VÝMENNÁ SCHÔDZKA • ZK Slovena Rosea (vedľa futbalového štadióna, 300 m od železničnej stanice) od 7,30 do 13,00 hod. • Kontakt: TEMAFILA, Hviezdoslavova 16, 010 01 Žilina, ☎ 089 / 624 958 • Ďalšie celoštátne výmenné schôdze v tomto roku sa uskutočnia 12.mája, 15.septembra a 17.novembra 2002

→ 28. apríl 2002 BANSKÁ BYSTRICA

CELOSLOVENSKÝ FILATELISTICKÝ BURZU usporiada KF 53-53 Banská Bystrica dňa 28.4.2002 v čase od 8,00 do 12,00 hod. v priestoroch Domu slovenského misijného hnutia, Banská Bystrica, ul. Skutečného 4. Kontakt a objednávky stolov: Dušan GUBÍK, ul. Rudohorská 21, 974 11 Banská Bystrica, ☎ 048 / 411 66 92 • Ďalšia celoslovenská burza sa uskutoční 6.októbra 2002

→ 23. jún 2002 BYTČA

FILATELISTICKÁ BURZA v rámci XIX. Dní filatelie Slovenska sa uskutoční v areáli Bytčianskeho zámku, v Sobášnom paláci dňa 23.6.2002. Rezervácia stolov: Stanislav Helmeš, Gaštanova 1018/10, 014 01 Bytča

PRÁVIDELNÉ KLUBOVÉ BURZY a STRETNUTIA

Zberatelia TK opäť v Metropolke

Zberatelia telefónnych kariet sa opäť môžu stretávať ako predtým každú stredu medzi 15,30 a 18,00 hod. v kaviarni Metropol v Bratislave, v zadnom salóniku na 1. poschodí. Konzumácia je potrebná (míj)

■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovičova ul. 14 (Suvorovov internát) • Každú nedeľu od 8,00 do 12,00 hod. ■ **BRATISLAVA** - NUMIZ-

MATKA • Výmenné schôdzky bratislavskej pobočky SNS • Dobrovičova ul. 14 (Suvorovov internát) • Každú nedeľu od 8.00 do 12.00 hod. • Vstupné 10 SK ■ **BANSKA BYSTRICA** - FILATELIA • Budova Elektroprojektu, Partizánska cesta • Každú druhú a poslednú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKA BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **KEZMAROK** - FILATELIA • Dom detí a mládeže, Starý trh č. 25 • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 10.00 hod. ■ **KOSICE** - FILATELIA • Posádkový klub armády, Mašarykova 17 • Každú nedeľu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KOSICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu od 9 do 12 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA • ČK Junior, Sládkovičova ulica • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LUCENEC** - NUMIZMATIKA • Bufet Malá ryba, L.Štúra 6 (pri Lékarni) • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MARTIN** - FILATELIA • Pravidelné výmenné schôdzky s odbornými prednáškami • Dom odborov Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - TELEFONNÉ KARTY • TELECARD CLUB pri Posádkovom klube armády, Soltésovej 3 • Každú druhú nedeľu (páry týždne) okrem sviatkov od 16.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko, malá zasaďačka (I.posch.) • Vždy druhý pondelok v mesiaci o 17.00 hod. ■ **NITRA** - FILATELIA, FILOKARTIA • Centrum voľného času Domino, Štefánikova trieda • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Kaviareň hotela Korzo, Hlavné námestie • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9 do 12 hod. ■ **PIESTANY** - FILATELIA, FILOKARTIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času „Ahoj“, Teplická 83 (pri Vojenskom kúpeľnom ústave), Piešťany • Každú nedeľu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD** - FILATELIA • Zasaďačka Pošty POPRAD 2 • Každú prvú a tretiu stredu v mesiaci od 17.00 hod. ■ **POPRAD** - NUMIZMATIKA, FILATELIA • Podtatranské múzeum Poprad • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PRESOV** - FILATELIA • Čierny orol (PKO), Hlavná ulica č.50/a (I.poschodie, miestnosť nad vchodom) • Každú nedeľu (okrem sviatkov a prázdnin) od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Kaviareň hotela Magura • Každú nedeľu (okrem sviatkov) od 8.00 do 10.30 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • schôdzky pobočky SNS • Hornonitrianske múzeum • Každý prvý štvrtok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **RUZOMBEROK** - FILATELIA • Liptovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **RUZOMBEROK** - NUMIZMATIKA • Liptovské múzeum • Každý štvrtý štvrtok (okrem júla) od 17.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • Centrum voľného času, Levočská 14 • Každú páry týždne vo štvrtok od 16.00 hod. ■ **TRENCÍN** - FILATELIA • Kultúrne stredisko, Dlhé hony • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **TRENCÍN** - NUMIZMATIKA • Dom armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. (okrem hlavných prázdnin) ■ **TRNAVA** - KALOKAGATIA • Centrum voľného času, Strelecká 1 • Každý štvrtok od 16.00 do 18.00 hod. (TIRNÁVIA) ■ **VRANOV n/Topľou** • VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Mestský dom kultúry, M. R. Štefánika 875 / 200 • Každú prvú nedeľu po 15-tom v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin

a sviatkov ■ **ŽILINA** - FILATELIA • Budova Matice slovenskej, Hollého ulica • Každú stredu od 16.30 do 19 hod. a v nedeľu od 9.30 hod. □ (R)

Prosíme organizátorov, aby správy o svojich podujatiach pravidelne aktualizovali. Ďakujeme!

RECENZIE

KATALÓG POFIS 2002

František Beneš, ml.: ČESKOSLOVENSKO 1918 - 1939 POFIS 2002, Praha 2001, 224 strán, cena 348 Kč

Pofis Praha vydal v polovici októbra 2001 nový katalóg Československo 1918 - 1939. Autorom katalógu je František Beneš (mladší). Recenziu staršieho vydania katalógu (1998) možno nájsť na stránkach tohto časopisu (Zberateľ 9/1999).

Nový katalóg si zachováva typickú grafickú úpravu obálky a charakteristickú zelenú farbu. Na titulnej obálke sa objavili tri známky s námetom Parhu, čo nie je veľmi šťastné riešenie. Domnievam sa, že zaradenie niektorej známky so slovenským motívom (napr. Levoča, Štrbské Pleso, Nitra, Vysoké Tatry, gen.M.R.Štefánik) by výrazne oživilo obálku. Katalóg bol čiastočne prepracovaný a rozšírený sú kapitoly Hradčany, Legionárske známky, PČ 1919, TGM 1920, Oslobođená republika, TGM 1925 - 1927. Spracovanie vydania Hradčany možno označiť ako dobré a na úrovni súčasných poznatkov. Velmi rušivo pôsobia fotografie makulatúry, podobné veci nepatria do špecializovaného katalógu. Z akého dôvodu katalóg neinformuje o existencii ďalších falzifikátov (hodnoty 100 h a 20 h) na škodu pošty? Liberecký falzifikát hodnoty 100 h (S.Šablatura, Falošné Hradčany, Bratislava 1996, s. 118-119) na škodu pošty je rovnocenný inému populárnemu falzifikátu (Vejprty). Legionárske známky majú slušné spracovanie zúbkování, nevhodné sú fotografie makulatúry a množstva skúšobných tlačí.

Vydanie PČ 1919 je spracované s prehľadom, inštruktážne a napriek poštovej nepotrebnosti tohto vydania poskytuje zberateľovi široké možnosti finančne náročnej špecializácie (napr. typy pretače, použitý papier a formát obrazu známky, priesvitka papiera na uhorských známkach, výrobné chyby pretače, nevydané známky). Opäť rušivo pôsobia fotografie výrobnej makulatúry (posunuté a dvojité pretače, preložky). Pri vydaní PČ 1919 chýbajú kľúčové informácie, že v niektorých prípadoch boli pretačené neplatné známky rakúskeho alebo uhorského pôvodu. Ako **neplatné rakúske** známky (platnosť do 15.10.1918) boli pretačené letecké známky s pretačou FLUGPOST (1.50 K, 2.50 K, 4 K), trojuholníková náhlodná (Eilmarke) známka na tlačivá (5 h) a novinová známka (10 h) MERKUR (platnosť do 31.12.1916) vydania 1908. Ako **neplatné uhorské** známky boli pretačené známky Turul (hodnoty 1 f, 2 f, 3 f, 6 f, 50 f, 60 f, 70 f) vydania 1913. Tieto známky konvenčne považujeme za vydané čs. známky s pretačou PČ 1919.

Do skupiny **nevýdaných** znáмок s pretačou PČ 1919 na **neplatných** známkach rakúskeho pôvodu je potrebné zaradiť výplatnú známku Karol VI. (hodnota 1 h, vydanie 1908, bez pretače PORTO) s pretačou PČ 1919 (druh A) a novinovú známku (2 h) vydania 1908. Tieto známky platili do 31.12.1916. Do skupiny nevýdaných znáмок s pretačou PČ 1919 na **neplatnej uhorskej** známke je potrebné zaradiť známky vydané Turul a František Jozef I. (hodnoty 1 K alebo 2 K) a známky Turul s červenou príplatkovou pretačou Hadi segély (vydanie 1915). Platnosť akýchkoľvek pretačených alebo nepretačených znáмок vydaných Turul a František Jozef

I. skončila 31.12.1917, avšak niektoré známky rôznych vydaní stratili platnosť už skôr. Platnosť povodňových (Arvíz) príplatkových známok skončila 31.7.1916. Do skupiny nevydaných známok s preťahou PC 1919 na platných známkach uhorského pôvodu je potrebné zaradiť známku pre poštovú sporiteľňu (10 f).

Analogicky, do osobitnej skupiny, je potrebné zaradiť platné známky Maďarskej republiky Kosci (2 f, 5 f) a Karol a Zita (10 f, 15 f, 20 f, 25 f, 40 f) s preťahou KÖZTARSASAG. Známky vydania Kosci (10 f, 20 f) s novým nápisom MAGYAR POSTA boli platnými známkami (vydané vo februári 1919), ktoré sa dostali do odvodu poštových známok z niektorého poštového úradu na Slovensku vďaka omylu: Pôvodné uhorské známky Kosci (10 f, 20 f) s nápisom MAGYAR KIR. POSTA majú rovnaké farby (červená, resp. hnedá).

Vydania TGM 1920, Holubica, Oslobodená republika a Veda a hospodárstvo 1920 sú preťažené množstvom súšobných tlačí, ktoré patria do monografie. Účelne bude vyradenie množstva makulatúry a výrobných chýb. Pri vydaní Oslobodená republika je veľká pozornosť venovaná nepoužitému falzifikátu (100 h) na škodu pošty. Preto nie je zaradená fotografia podstatne významnejšieho použitého falzifikátu (50 h, 60 h, 185 h alebo 250 h) ? Vydanie Husita je optimálne spracované. Pri vydaní Veda a hospodárstvo 1920 nie je známy nález listovej zásielky s násobným použitím hodnoty 500 h zo súbkovanim B (H3 13% : 13½), podobne nie je známa jednoduché alebo násobné použitie hodnoty 600 h (zúbkovanie B) na listovej zásielke. Vydania na prísvitkovom papieri (TGM 1925, Praha a Tatry, krajinky) sú solídne spracované, avšak odporúčam vynechať množstvo výrobných makulatúr. Ako pozitívum katalógu hodnotím doplnenie rozdielných dátumov, skončenia platnosti čs. poštových známok v protektoráte Čechy a Morava a na Slovensku (katalóg ZSF, 2001).

Známka Pof. 0351 (modrý Štefánik, 60 h) je **nevydanou** známkou ČSR, ktorá bola vydaná po rozpade ČSR a platila iba na území Slovenska. Čitateľ nájde ďalšie informácie v odbornej tlači (Zberateľ 3/2001). Chýba upozornenie, že sa objavujú nebezpečné falzifikáty celistvosti s touto známkou na škodu zberateľov (Merkur revue 5/1997).

Letecké známky, vydanie 1920. Vela makulatúry, irelevantných nepriateľských návrhov, ktoré nepatria do katalógu. Odporúčam zaradiť ukážky pravých a správne vyplatených listových zásielok do Štrasburgu, Paríža, Londýna a ukážku leteckej zásielky do Varšavy. Vydanie 1922 je bezproblémové a vydanie 1930 si zasluhuje kvalitnejšie spracovanie a vyradenie makulatúry. Obrázová príloha pre typologické rozlíšenie známok (50 h, 2 Kč, 3 Kč, 4 Kč) by mala byť podstatne zväčšená v reálnych farbách známok. Farba známky signalizuje typologickú príslušnosť známky a ako pomocný identifikačný znak pre určenie typu známky odporúčam využiť aj rôzne kresby číslice jej doskového označenia.

SO 1920. Chýba kľúčová informácia, že tieto známky platili výhradne na plebiscitnom území, avšak na plebiscitnom území platili súčasne aj čs. známky bez preťahu. Odporúčam doplniť presný dobový zoznam poštových úradov, poštovní a vlakových pošt pre plebiscitnú oblasť východného Sliezska (Těšínsko), severnej Oravy a severného Špíša.

Uroveň kapitoly Predbežné známky bola zlepená iba minimálne. Do skupiny predbežných známok rakúskeho pôvodu je potrebné zaradiť zelenú (5 h) trojuholníkovú náhlостnú známku (Eilmärke). Jej platnosť vo funkcii náhlостnej známky síce skončila 31.3.1918, avšak od 1.9. 1918 bola platnosť známky úradne **obnovená vo funkcii výplatnej známky**. Známka platila v ČSR ako výplatná známka do 28. 2. 1919, v Rakúsku až do 31. 10. 1920. Do kapitoly o predbežných známkach rakúskeho pôvodu je nevyhnutné doplniť infor-

máciu, že vo funkcii predbežných doplatných známok môžu sa výnimočne vyskytnúť aj rakúske známky **vydania 1899/1900** (hodnoty 1 h až 100 h). Tieto známky (zúbkované alebo nezúbkované) stratili 28.2.1919 platnosť na území ČSR, avšak v Rakúsku platili do 31.10.1920. Existuje zaujímavý doklad ich spoločného použitia (2 x 100 h + 5 h Hradčany) so známkami vydania Hradčany (fotografia: katalóg Pofis 1968, s.13; Monografia čs. známok, 1. diel, s. 34)

Do kapitoly o predbežných známkach uhorského pôvodu sú správne zaradené všetky vydania (1903/1914) doplatných známok s čiernymi číslicami (hodnoty 1 f, 2 f, 5 f, 6 f, 10 f, 12 f, 20 f, 50 f), tieto známky platili v ČSR do 28. 2. 1919 (v Maďarsku platili do 31. 3. 1927). Výnimkou je hodnota 100 f (vydania 1903 a 1905/1906), ktorá platila do 31. 3. 1915. Do skupiny predbežných známok uhorského pôvodu je potrebné doplniť úradné **doplatné provizorium** (preťah 20/100 h). Neplatné doplatné známky extrémne vysokej nominálnej hodnoty (100f) boli preťažené novou hodnotou (20) v červenej farbe. Uhorská poštová správa vydala 10. 5. 1915 doplatné provizorium s úmyslom využiť zásobu nepotrebných doplatných známok. Preťažené známky platili v ČSR do 28. 2. 1919, v Maďarsku platili do 31.3.1927. Poštové použitie tejto známky (v popravetovom období) na území Slovenska nie je potvrdené. Nepresnosti nájdeme v relácii hodnotenia predbežných známok uhorského pôvodu na celistvosti (listová zásielka) a na odstrižku balikovej spravidky alebo peňažnej poukážky. Do skupiny predbežných známok uhorského pôvodu je potrebné zaradiť **známku poštovej sporiteľne** (10 f), ktorá bola určená pre použitie na úspornom lístku (Postatakarék lap) poštovej peňažnej sporiteľne (M. KIR. POSTATAKARÉKPENZTÁR), avšak známka v popravetovom období bola používaná ako výplatná známka (Monografia čs. známok, 1. diel, s. 28).

Do kapitoly o predbežných známkach uhorského pôvodu odporúčam, na záver, zaradiť informáciu o dočasnom používaní maďarských známok vydaní Kosci a Karol a Zita s preťahou KÖZTARSASAG (republika) na území Slovenska. Známky vydania Kosci (2 f, 3 f, 4 f, 5 f, 6 f, 10 f, 20 f, 40 f) mohli byť použité v období od 15.12. 1918 do 28.2.1919 a známky Karol a Zita (10 f, 15 f, 20 f, 25 f, 40 f, 50 f) mohli byť použité známky v období od 23.11.1918 do 28.2.1919. Tieto známky, po rozpade Rakúsko-Uhorska a vyhlásení Maďarskej republiky (16.11.1918), boli riadne pridelené niektorým poštovým úradom na západnom, strednom a východnom Slovensku ešte úradnou cestou z Budapešti. Poštové úrady na Slovensku používali minimálne dva až tri mesiace od dátumu vzniku ČSR (28.10.1918) iba známky zo starých uhorských zásob alebo maďarské republikánske známky, ktoré im boli úradne pridelené. Prvé známky vydania Hradčany boli pridelené na mnohé poštové úrady až v druhej polovici januára 1919 po obsadení územia Slovenska čs. vojskými jednotkami v mesiacoch november a december 1918. Relatívne časté použitie preťažených republikánskych známok, aj vyšších hodnôt (Zita, 50 f), je známe na dokladoch z poštového úradu Banská Bystrica (Monografia čs. známok, 1.diel, s.29). Vo výnimočnom prípade (Petržalka; Pozsonyligetfalu, maď.) tieto známky platili až do prevzatia (14.8.1919) miestneho poštového úradu mocenskými orgánmi ČSR.

V katalógu POFIS 2002, žiaľ, opäť chýba informácia o použitej literatúre, pričom autor preukázateľne využil publikované výsledky bádania iných autorov. Na tento etický a odborný nedostatok katalógov POFIS som upozornil už v minulosti (Zberateľ 8/2001). Katalóg je polygraficky na veľmi dobrej úrovni a možno ho odporučiť záujemcom o československé známky medzivojnového obdobia.

□ Jozef Tekel

■ FILATELIE (ČR) ■ 12 / 2001

Posledné číslo vlnajšieho ročníka prináša článok F. Beneša Dvojáká podoba dvojitej moletáže známky 5 Kč Hradu 1932. Ďalšími dielmi pokračujú seriály: Frankatúry čs.listových zásielok v rokoch 1918-39 (13-te pokračovanie) a Tlačovina - Popoluška medzi celistvostami autora K. Bláhu. A. Reichová vzdáva hold významnému autorovi známok K. Svolinskému pri príležitosti jeho výstavy v Prahe. O náleze známky 4 Kč zo série stavebné slohy ČR informuje M. Arbeit. V. Houška pripomína nestora českej filatelie J. Hořca. Úsmevný článok dodal V. Feldmann: Päťdesiatka vo filatelii, ktorý nás oboznamuje, kde všade sa môžeme s týmto číslom na známkach stretnúť. Prílohu pre abonentov tvorí Katalóg čs.známkov za rok 2001. Komplexnosť ročníka uzatvára obsah článkov zo všetkých 12 čísiel □ ik

■ BÉLYEG VILÁG (Maďarsko) ■ 12 / 2001

Témou úvodníka decembrového čísla tohto periodika sú rôzne „choroby“ filatelie u našich južných susedov. Medzi inými sa v ňom konštatuje, že 13 tisíc členov má problémy udržať pri živote svoj odborný filatelistický mesačník Bélyeg világ. Časopis na štyroch stranách prináša ďalšiu, v poradí už 13.časť pojednania I.Acsa o dejinách Maďarska v odraze na poštových známkach. Bohato sú zastúpené správy z filatelistických podujatí - výstavy TEMAFILE '01 DEBRECEN a EURO-CUPRUM 2001 LUBIN, Dni poštovej histórie SINDELINGEN 2001. L. Molnár čitateľom približuje diela maliara M.Munkácsyho (1844-1900) na známkach Maďarska i ďalších krajín. Pre zberateľov pohľadníc je venovaný článok E.Deáka Vianoce na pohľadniciach. Dopĺňajúce údaje k preťahčiam v Mukačeve v roku 1944 sa volá príspevok D.Flascha, ktorý sa venuje preťahčiam ČSP/1944 na maďarských celi-nách. „Zberateľ poštových dokumentov - listov, korešpondenčných lístkov a lístkov poľných pošt z interna-čných a zajateckých táborov - je v tej šťastnej situácii, že sa môže zoznámiť s takými skutočnosťami, o ktorých sa na stránkach odbornej literatúry o dejinách našej krajiny sotva dočíta“ - píše na úvod svojho príspevku „Listy rozprávajú“ I. Sipos, v ktorom zoznamuje čitateľov s obsahom a inými zaujímavými súvislosťami 13 celistvostí. Ako obýčajne, ani v tomto čísle nechýbajú drobné správy a informácie zo vzáovného života □ vkn

■ SV.GABRIEL (Slovensko) ■ 4 (27)

Aj stránky ostatného minuloročného čísla Informačného bulletinu Spoločenstva zberateľov filatelistických materiálov s kresťanskou tematikou tradične otvára tajomník SSG Pavol Ondráška spravodajstvom o činnosti Spoločenstva, najmä kronike 21. stretnutia SSG v Žiline (13. 10. 2001) a príprave slávnostného stretnutia členov SSG v Rajeckých Tepliciach (17.-18.5.2002). Bohatý obsah bulletinu približme názvami aspoň niektorých príspevkov: Pravoslávny kostol sv.Petra v Karlových Varoch (A.Černý), Apoštolské cesty Jána Pavla II. v Jubilejnom roku 2000 (J.Vallo), Vedúty Trnavy (J. Mička), 800.výročie zasvätenia Estónska Panne Márii (P. Hallon), Sv. František Xavierský (M.Móric), P.P.Rubens - „Ma-

dona so svätcami“ (L. Marko). Bulletin prináša recenziu publikácie „Slovenské príležitostné pečiatky s kresťanskými motívmi“, informácie o výstave Slovensko 2002, Vianočnej pošte SP 2001 ako aj ukážky z nových vianočných známok a pečiatok. Spoločenské kronika s blahozneniami jubiliujúcim členom Spoločenstva uzatvára v poradí už 27.číslo bulletinu □ vkn

■ KOŠICE VO FILATELII (Slovensko) ■ 12

Dvanáste číslo zborníka Košice vo filatelii vydala Štátna vedecká knižnica Košice v spolupráci s KF 54-01 a ZKF Východné Slovensko, pre vzdelávanie členskej základne. Na 64 stranách zborníka sú sústredené príspevky z rozličných oblastí filatelie. Desiatym pokračovaním o filatelistických výstavách v Košiciach, tentokrát z obdobia rokov 1972-1974 do zborníka prispel J.Maniachik st. Problematikou známokvých krajín s dôrazom na územie Slovenska sa vo svojom príspevku zaoberá Š.Jiríček. Doklady balíkovvej pošty z Košíc do roku 1945 približuje D. Evinic. Informáciu o výplatných páskach pre výplatné stroje Frankotyp predkladá H. Dobál. Grafický stránku perfinov rozoberá vo svojom bohato ilustrovanom príspevku J. Kubénka. Nový poznatok o využívaní balíkovvých spríviedok na identifikáciu používateľov perfinov predkladá T. Kotek. Vývoj zásielok podaných doporučené približuje i bohato dokumentuje V. Chmelár. Nové košické prítláče a pečiatok katalógovým spôsobom spracoval V. Gaál. Na organizovanú filateliu v prvých týždňoch po oslobodení v roku 1945 v Košiciach spomína J.Herbulák. V ďalšom príspevku H.Dobál informuje o Slovenskom filatelistickom vedeckom spolčenstve a jeho stanovách. 25 rokov činnosti KF 54-30 Košice hodnotí vo svojom príspevku dlhoročný predseda tohto klubu L. Gőöz. Aj toto číslo zborníka Košice vo filatelii redakčne upravil, obrazovým materiálom bohato ilustroval a do tláče pripravil J. Marenčík □ des

■ MILITÄR und PHILATELIE (Rakúsko) ■ 195

Pod týmto názvom vydávajú informačný bulletin dve rakúske organizácie zberateľov militárií: Heeres Briefmarken Sammler Verein (HSV) a Arge Militaria Austria Philatelia. Bulletin má formát A 4, jeho listy sú jednoducho spínané, ale relatívne veľmi kvalitne vytlačené. Jeho minuloročné októbrové číslo bolo vydané v rozšírenom obsahu na vyše 100 stranách. Ťažiskom tohto vydania bol podrobné spracovaný, dokumentmi a tabuľkami doplnený prehľad o 25 ročnej činnosti HSV. Precíznosť spracovania prehľadu je na úrovni, s akou sa u nás sotva stretneme aj v záujmových organizáciách oveľa početnejších. V prehľade, v ktorom nechýbajú faktografické údaje o tom, čo sa každý rok v činnosti udialo a rad podobných tabuliek a štatistik, nechýba ani dokumentácia o nadviazaní spolupráce s Klubom filatelistov 52-19 pri Dome armády v Trenčíne (2000) a účasť predsedu tohto klubu Jozefa Koreného v čestnom výbore spriatelenej organizácii (Befreundete Vereine), v ktorom majú svoje zastúpenie zberatelia militárií z Čiech, Nemecka, Turecka, USA a Veľkej Británie. Vydanie a obsah bulletinu korešponduje s výstavou MILPHILA 2001 vo Viedni, na ktorom 26.október 2001 bol venovaný štvrtstoročnému jubileu HSV □ vkn

Podmienky inzerovania: Cena za jeden riadok v rubrike INZERCIA je 20 Sk. Za inzerát zvýraznený rámčekom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme 30%-nú zľavu. Abonent čísla prvého 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. Inzeráty prosíme písať na stroji (počítači) alebo čitateľne palíčkovým písmom. Uverejnené sú v najbližšom čísle časopisu v došlom poradí. Komerčné inzeráty resp. reklamy vrátane ich grafickej úpravy účtujeme na základe osobitného sadzovníka, ktorý na požiadanie zašleme, alebo dohodou.

■ **PREDÁM 10 KG SKARTU USA, RAKÚSKA, ŠVAJCIARSKA:** USA 2200 Sk, Rakúsko 2400 Sk, Švajčiarsko 3000 Sk. Slovensko malý formát na študijné účely 150 kg - 10000 Sk. Róbert KO-PAJ, SNP 46, 940 01 Nové Zámky, ☎ 0817 6421416 večer. Z 001

■ **PONÚKAM SKART Z CELÉHO SVETA** v balíkoch 1 kg až 10 kg - ponukový

zoznam pošlem zdarma. Róbert KO-PAJ, SNP 46, 940 01 Nové Zámky, ☎ 0817 6421416 večer. Z 002

■ **KÚPIM BALÍKOVÉ SPRIEVODKY** z územia Slovenska, hlavne do r.1946 i novšie. Prípadne za ne dám iné filatelistické materiály. Dušan EVINIC, Poľská 4, 040 01 Košice. Z 003

■ **PREDÁM ROZPRACOVANÉ ZBIERKY ODZNAKOV** výberom a celky: Športové, T.J. futbal, hokej, turistika, lyžovanie, cyklistika, jazdectvo (kone), letectvo, motorizmus. Ďalej odznaky vojenské, banické, ČK, ČSD, ČSAD, pivo, erby a TK. Prednosť má výmena za chýbajúce, tiež odkúpim Vysoké Tatry, požiarňici (hasiči), slov.dvojkríž, vojenské. Známku na odpoved. Štefan ROTH, 2570 Nobélium č.2, 058 01 Poprad. Z 004

■ **PREDÁM FILATELISTICKÉ STATE ZSF** č. 4, 5, 7, 8, 14, 17, 20, 24, 25 a 30 po 20.- Sk za kus. Róbert KYTKA, Nová ul.95, 908 74 Malé Leváre. Z 005

■ **PREDÁM VIAZANÉ ROČNÍKY FILATELIE** 1969, 1970, 1971, 1972 a 1973 á 60 Sk, Filatelistický atlas známkových krajín (1971) za 40 Sk a knihu L.Novotného FILATELIA (1957) za 60 Sk. ☎ 02 4488 6136. Z 006

■ **PRE INVALIDNÉHO PRIATEĽA** sprostredkujem odkúpenie zbierok **zápalko**

vých nálepiek a prírezov (domácich i zahraničných). Ponuky s popisom a cenou na adresu Ladislav ĎURIK, 991 22 Bušince. Z 007

■ **KÚPIM ★★ ZNÁMKY SR s VCH** 2, 19d, 19e, 30c, 74, 83, 133, 138, 166, CHZ 2, 16, 29, 60, 70, 78, 106, 0245. Najlepšie väčšie bloky + okraje. Antónín MAJTENY, Poľana 75, 066 01 Humenné. Z 008

■ **PREDÁM OBÁLKY PRVÉ DŇA VYDANIA (FDC) SLOVENSKO 1993 až 2001** za 6000 Sk. Róbert KYTKA, Nová ul.95, 908 74 Malé Leváre. Z 009

■ **KÚPIM - VYMENÍM FILATELISTICKÝ MATERIÁL NA Tému VOLEJBAL** a staré pohľadnice Humenného. Adresa: Marián HALKO, Laborecká 16, 066 01 Humenné. Z 010

■ **KLUB FILATELISTOV 54 - 01 a ZDRUŽENIE KLUBOV FILATELISTOV KOŠICE PRÍJME A ZAŠLE VÝBERY DO KOLOVANIA.** Kontakt na adresu správcu kolovania: Teodor MAGDA, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z 011

■ **PREDÁM PRVÝ VÝŠIVANÝ ZNÁMKU SVETA**, Švajčiarsko Mi. Nr.1726, nominálna hodnota 5,00 CHF. Ivan LUŽÁK, Púlpavova 2, 841 04 Bratislava, ☎ 02 / 654 25 054. Z 012

Cyklus numizmatických prednášok SNS - pobočka Bratislava na 1.polrok 2002

Plán numizmatických prednášok Slovenskej numizmatickej spoločnosti - pobočka Bratislava na 1.polrok 2002 sme získali až po redakčnej uzávierke. V záujme aktualnosti však tento plán uverejňujeme už v dnešnom čísle Zberateľa - i keď na neobvyklom mieste.

15.1.2002 ■ Alojz Balogh: **Využitie chémie v numizmatike** (2.časť).

19.2.2002 ■ PhDr.Ján Hunka, CSc.: **Súvislosť mince z Veľkého Grobu s kontramarkovaním medených mincí Františka II. Rakócioho.**

19.3.2002 ■ **Výročná členská schôdza**

16.4.2002 ■ Ing.Otakar Srna, CSc.: **Počiatky vzniku numizmatickej spoločnosti v Bratislave - stručný priezreb históriou.**

21.5.2002 ■ Mgr.Anton Fiala: **Rudolf Pfeffer - bratislavský sochár a medailér.**

18.6.2002 ■ **Členská schôdza a krátka prednáška.**

Prednášky a schôdza sa uskutočnia pravidelne vždy v utorok o 16,00 hod. v budove Slovenského národného múzea na Vajanského nábreží č.2 □ **E.Minarovičová**

● **V poradí už XIX.Dni filatelie Slovenska** sa uskutočnia v Bytči v areáli zámku v Sobášnom paláci v dňoch 22. a 23. júna 2002 s tradične bohatým odborným i spoločenským programom.

Najkrajšia známka sveta roku 2000

Známych je viacero medzinárodných súťaží alebo ankiet, hodnotiacich výtvarnú či estetickú alebo informačnú úroveň nových poštových známok. Pre nás je zvlášť potešiteľné, že už viacero ocenení sa dostalo aj slovenskej známkovej tvorbe. Teraz si však chceme všimnúť vyhodnotenie takejto akcie, ktorej usporiadateľom je francúzsky filatelistický časopis Timbres Magazine.

Známkou pre súťaž NAJKRAJŠIA ZNÁMKA SVETA ROKU 2000 vybrali pracovníci redakcie tohto časopisu a hlasovania sa zúčastnilo 47 poštových správ z celého sveta. Víťaznou známkou tohto ročníka sa stala známka Nového Zélandu s názvom „Jazero Alexandrina“, ktorá získala o 30 hlasov viac ako jej najbližší rival - Austrália. Víťazná novozélandská známka je súčasťou emisie Scénické reflexie, ktorá bola vydaná v júli 2000. Jazero Alexandrina je satelitnou vodnou plochou ležiaca západne od jazera Tekapo na Južnom ostrove. Je biotopom pre niekoľko živočíchov druhov, napríklad malú čiernu kačku so žltými očami. Obraz známky si možno pozrieť na webovej stránke www.stamps.co.nz v Stamps Archive □ **Ivan Lužák**

ČO JE ČO.

Bratislava Pozsony Pressburg

FIRMA FILATELIA ALBUM

vydala novú publikáciu encyklopedického charakteru. Publikácia s názvom **ČO JE ČO** na 134 stranách obsahuje vyše 12000 názvov obcí celého bývalého Uhorska (zostavené v abecednom poradí podľa pôvodných maďarských názvov, s označením do ktorého štátu patrí v súčasnosti, s uvedením súčasného slovenského názvu obcí ležiacich na území SR). Publikácia je ilustrovaná farebnými reprodukciami vyše 400 pohľadníc (litografie a koláže) z územia Slovenska. Cena publikácie je 600,- Sk. Objednať si ju možno na adrese:

FILATELIA ALBUM, Lazaretská ulica 11, 811 08
BRATISLAVA, telefón / fax: + 421- 7- 5296 7411

ALBUM ZIKA

NEHLADAJTE MA DOMA, NÁJDETE MA NA INTERNETE
www.albumik.sk

MZIKAHOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

FIRMA ZBERATEĽ

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ KUSY
ZNÁMOK, MINCÍ A POHLADNÍČ**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

831 02 Bratislava, Račianska 17

☎ 02 / 44 250 149

e- mail: zberatel @ nextra.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10.⁰⁰ do 18.⁰⁰ hod.

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16

821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch (prítláče, príležitostné poštové ☉ a strojové príležitostné ☉)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poštové materiály na tému Olympia a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympia a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál na tému Olympia a šport (celý svet).

Členovia SSOSF pri Slovenskom olympijskom výbore majú **10% -nú zľavu** pri materiáloch firmy ERVO.

Firma

Námestie SNP č.37, ☎ 045 / 54 29 814

**Predávame a vykupujeme materiál z oblasti
filatelie, numizmatiky, notafílie,
filokartie, telefónnych kariet**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

FIRMA ZBERATEĽ PONÚKA

V tejto rubrike ponúkaný materiál je možné zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, číslo telefónu 02 / 44 250 149, e-mail: zberatel@nextra.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky, k cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ.

PRE ABONENTOV ČASOPISU POSKYTUJEME NA VŠETKY PONÚKANÉ POLOŽKY 5 % ZĽAVU !

Československo 1945-1952 ★★

(Katalóg, čísla POFIS)

● 1945

353-359	Košické vydanie	30,-
	MZ 4 známy	620,-
H 360-362	Košický hářeek	15,-
	detto DV 1 „Tlpa“	1490,-
363-370A	Bratislavské vydanie	2,-
363-371B	Bratislavské vydanie	5,-
381-386	Moskovské vydanie (TGM)	3,-
387-402	Londýnske vydanie	4,-
403-407	Partizánske vydanie	5,-
H 408-412	Partizánsky hářeek	180,-
413-428	Portréty	18,-
429-430	Zjazd Studentov	1,-
431-432	J.S.Kozina	2,-
K 431-32	detto s kupónmi	60,-

● 1946

433-434	1.výročie májového povstania	2,-
K 433-434	detto s kupónmi	25,-
H 435	Hářeek 1.výročie máj.povstania, I.typ	6,-
H 435	detto II.typ	480,-
436	K.H.Borovský	1,-
K 436	detto s kupónom	6,-
H 437	Hářeek Výstava pošt.zn.BRNO 1946	6,-
438-439	Mestá	3,-
440-442	Návrat do vlasti	4,-
443-46	E.Beneš	3,-

● 1947

447-449	Dvojročný plán	3,-
K 447-449	detto s kupónmi	15,-
450-452	Svätý Vojtech	8,-
K 450-452	detto s kupónmi	390,-
453-455	Lidice	5,-
K 453-455	detto s kupónmi	60,-
456-457	Festival mládeže	3,-
458-459	T.G.Masaryk	2,-
K 458-459	detto s kupónmi	45,-
460-461	Š.Moyzes	2,-
K 460-461	detto s kupónmi	50,-
462-463	VOSR	3,-

● 1948

464-466	E.Beneš	2,-
467-469	XI.všesokolský slet	2,-
K 467-469	detto s kupónmi	10,-
470-73	600 rokov Karlovej univerzity	2,-
K 470-473	detto s kupónmi	20,-
474	Zrušenie poddanstva	1,-
475-478	XI.všesokolský slet	2,-
K 475-478	detto s kupónmi	15,-
479-480	Kroměřizský snem	1,-

K 479-480	detto s kupónmi	5,-
481-483	100 rokov Slovenského povstania	2,-
K 481-483	detto s kupónmi	10,-
484	Úmrtie E.Beneša	1,-
485-489	K.Gottwald	7,-
K 489	detto s kupónom	20,-
490-491	30 rokov ČSR	1,-
K 490-491	detto s kupónmi	5,-
H 492	Hárček K.Gottwald	20,-
493	Výročie zmluvy so ZSSR	1,-
K 493	detto s kupónom	2,-
494-496	Defom	3,-
K 494-496	detto s kupónmi	20,-
H 497	30 rokov čs.poštovej známky	10,-
N 3	Novotlač Hradčany 5 h	1,-

● 1949

3,-	498-499	V.I.Lenin	2,-
15,-	K 498-499	detto s kupónmi	10,-
8,-	500-501	Výročie februára	2,-
390,-	K 501	detto s kupónom	15,-
5,-	502-507	Osobnosti	5,-
60,-	508-510	75 rokov UPU	15,-
3,-	511-513	IX.zjazd KSČ	9,-
2,-	K 511-513	detto s kupónmi	70,-
45,-	514-515	B.Smetana	2,-
2,-	516	A.S.Puškin	2,-
50,-	517-518	F.Chopin	4,-
3,-	519-520	Pražský veltrh	3,-
521	5.výročie SNP		2,-
2,-	522-524	Deň baníkov	60,-
2,-	525-526	II.všedoborový zjazd	25,-
10,-	527-28	Červený kríž	40,-
2,-	529-530	Defom	35,-
20,-	531-532	J.V.Stalin	30,-
		● 1950	
	533-535	Tatranský pohár	45,-
	536-537	V.Majakovský	25,-
	538-41	Výročie oslobodenia I.	8,-

542-545 Výročie oslobodenia II.
 546-547 S.K.Neumann
 548-549 B.Nemcová
 550-553 Kongres študentstva
 554-555 Deň čs.armády
 556-557 Z.Fibich
 558-561 Výstava PRAHA 1950
 562-563 Výstava PRAHA 1950
 H 564 Hárček Výstava PRAHA 1950
 564 Známká z hárčeka
 565-566 Združenie PTTR
 567-568 J.G.Tajovský
 569-570 II.zjazd ZČSSP

● 1951

571-572 Zjazd obrancov mieru
 573-574 J.Fučík
 575-577 Ťažký priemysel
 578-580 Medzinárodný deň žien
 581-582 Lánska akcia
 583-584 Poľnohospodárstvo
 585-587 Zotavovne ROH
 588-592 30.výročie KSČ
 593-596 Pražský jar
 597-598 B.Smetana
 599-602 Šport
 603-605 MFF Karlove Vary
 606-607 J.Hybš
 608-611 A.Jirásek
 612-614 Deň baníkov
 615-619 Deň čs.armády
 620-622 Mesiac ČSSP
 623-624 P.Jilemnický

● 1952

625-626 L.Zápotocký
 627-628 J.Kollár
 629-630 VI.všeruská konferencia
 631-632 E.Holub
 633-635 Budovanie priemyslu
 636 Medzinárodný deň žien
 637-639 Svetový týždeň mládeže
 640-641 O.Ševčík
 642-643 J.A.Komenský
 644-645 Solidarita s politickými väzňami
 646-647 Konferencia na ochranu detí
 648-650 Poľnohospodárstvo
 651-652 1.máj 1952
 653-654 9.máj 1952
 655-657 Medzinárodný deň detí
 658-660 J.V.Myslbek
 661-663 Pražská jar
 664-665 10.výročie vyhladenia Lidí
 666 K.Gottwald
 667-669 Majster J.Hus
 670-672 Zdravotníctvo
 673-676 Šport
 677-678 F.L.Čelakovský
 679-682 M.Aleš
 683-686 Deň baníkov
 687-690 Deň čs.armády
 693 Výstava BRATISLAVA 1952
 694-695 35.výročie VOSR
 696-697 I.zjazd ČSČK
 698-699 II.kongres obrancov mieru

16,-

5,-

5,-

5,-

6,-

3,-

5,-

100,-

4,-

490,-

65,-

3,-

8,-

4,-

30,-

8,-

4,-

8,-

3,-

6,-

18,-

12,-

4,-

40,-

8,-

4,-

25,-

5,-

12,-

5,-

3,-

5,-

5,-

5,-

10,-

10,-

3,-

6,-

3,-

6,-

3,-

6,-

16,-

8,-

10,-

7,-

7,-

8,-

4,-

4,-

6,-

6,-

50,-

4,-

13,-

5,-

7,-

1,-

5,-

5,-

5,-

NÁMETY ©

(kompletné série známok, hárčeka, blokov)

Afganistan 1999, Lokomotívy (6+H) 29,-
 Afganistan 1999, Slimáky (6+H) 29,-
 Afganistan 2000, Brodivé vtáky, bociány (6+H) 33,-
 Afganistan 2000, Mačky (6+H) 33,-
 Angola 2000, Labute (6-súťlač) 22,-
 Angola 2000, Motýle (6-súťlač) 22,-
 Angola 2000, Mačky, maľby (6-súťlač) 22,-
 Angola 2000, Gorily (6-súťlač) 22,-
 Angola 2000, Korytnačky (6-súťlač) 22,-
 Angola 2000, Levy, obrazy (6-súťlač) 22,-

Benin 2000, Chrobáky (6+H) 33,-
 Bulharsko 2000, Horská zver (4) 18,-
 Bulharsko 2001, 100 r.mestskej elektr.dopravy (4) 15,-
 Bulharsko 2001, Rôzne vinárske kraje (4) 12,-
 Cambodge 1999, Hady (6+H) 29,-
 Cambodge 2000, Ryby (6) 22,-
 Cambodge 2000, Orchidey (6+H) 33,-
 Cambodge 2000, Vodné vtáctvo (6+H) 33,-
 Cambodge 2000, Pravek (6+H) 33,-
 Cambodge 2000, Mačky a ich mýty (6+H) 33,-
 Cambodge 2000, Chrobáky (6+H) 33,-
 Cambodge 2000, Rozprávky (6+H) 33,-
 Cambodge 2001, Hviezdy striebor.plátina (6+H) 33,-
 Cambodge 2001, Huby (6+H) 33,-
 Cambodge 2001, Motýle (6+H) 33,-
 Cambodge 2001, Osobnosti milénia (6+H) 33,-
 Congo 1999, Orchidey (6+H) 33,-
 Congo 2000, Akvarijné rybičky I. 6-blok 30,-
 Congo 2000, Akvarijné rybičky II. 6-blok 30,-
 Congo 2000, Papagáje 6-blok 30,-
 Congo 2001, Pravek 6-blok 30,-
 Congo 2001, Tučniaky 6-blok 30,-
 Cuba 2000, Vzducholode, WIPA (5+H) 30,-
 Cuba 2000, Motýle (5) 18,-
 Cuba 2000, LOH Sydney (4+H) 30,-
 Cuba 2000, Morské ryby (4) 12,-
 Cuba 2001, Historické lokomotívy (5) 15,-
 Cuba 2001, Mačky a psi (5) 18,-
 Cuba 2001, Vtáky (5+H) 33,-
 Cuba 2001, Japonské vlakové súpravy (5+H) 33,-
 Korea 2000, Vtáky Austrálie (3 bloky po 4 zn.) 35,-
 Somali Rep. 1998, Huby (6+H) 33,-
 Somali Rep. 1999, Slimáky (6+H) 29,-
 Tchad 2000, Znamená draka (6+H) 33,-
 Togo 1999, Minerály (6+H) 33,-

Albumové listy fy Zberateľ SLOVENSKO

Rok	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1993	19,-	75,-	32,-	120,-
1994	19,-	75,-	48,-	185,-
1995	22,-	75,-	48,-	175,-
1996	22,-	75,-	54,-	195,-
1997	22,-	75,-	53,-	220,-
1998	22,-	75,-	53,-	220,-
1999	21,-	75,-	59,-	245,-
2000	17,-	65,-	48,-	185,-
2001	32,-	95,-	48,-	215,-

- **I.časť** obsahuje albumové listy pre základné známky a hárčeky,
- **II.časť** listy pre PL, varianty kupónov a známky z hárčiekov.

Sú v prevedení **bez zasklenia (BZ)** a **zasklené (Z)** a to **formátu POFIS** a **formátu A 4**. Ceny oboch formátov sú rovnaké.

Pri objednávkach vždy uveďte ročník, požadovanú časť a formát!

Albumové listy ČR		
Rok	BZ	Z
1993 až 1996	á 48,-	á 180,-
1998	115,-	365,-
1999	125,-	455,-
2000 - súbor		
a) základný	125,-	455,-
b) rozšírený	190,-	495,-
2001	195,-	525,-

Albumové listy na známky ČR sú formátu POFIS, pre ročník 2000 aj formátu A 4 (cena rovnaká).

Ďalej ponúkame albumové listy

s nápisom **SLOVENSKO** á 5,-
s nápisom **ČESKÁ REPUBLIKA** á 5,-
bez nápisu á 4,-

Obaly na albumové listy
formát A 4 (tzv. Euroobal) -10 ks 15,-

UV lampy, pinzety, lupy...

UV lampa, ručná (4 ceruzkové batérie)	540,-
UV lampa, stolová (220V)	820,-
Pinzeta Prinz-Solingen (špicaté, lopatkovité alebo okružle)	85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá	155,-
Lupa Ø 60 mm, zváčš. 2x + šošovka 5x	95,-
Lupy Magnifier, de luxe (China): Ø 50 mm, zváčš. 2,5x	155,-
Ø 90 mm, zváčš. 2,5x	245,-
Ø 90 mm, detto s osvetlením (4x ceruz.batérie)	325,-
Lupa Ø 30 mm, Germany, zváčš. 6x, s osvetlením (2 ceruz.batérie)	695,-
Lupa Ø 20 mm v kovovom púzde, zásuvacia, zváčš. 10x	395,-

Filatelistické nálepky

Nálepky PRINZ (1000 ks) - balíček 64,-

Hawidky

Hawidky na poštové známky ponúkame **v balíčkoch za 60,- Sk** v prevedení biele a čierne a to v nasledujúcich šírkach:

Hawidky biele šírky 38, 40, 85 a 86 mm so zvarom na stojato (na hárčeky).	
Hawidky biele na PL, ležaté - ks 15,-	
Hawidky čierne šírky 27, 36, 37, 39, 48, 60, 70 a 90 mm	
Hawidky čierne na PL: ležaté - ks 12,-	
ležaté, veľkosť 200x175mm - ks 20,-	

Balíčky © známok SR 1993-2000

Balíček s 15 ks známok	20,-
Balíček s 25 ks známok	30,-

Zásobníky na známky

Zn.Lindner, A 5, 6-listový	165,-
detto 8-listový	195,-
Zn.Lindner, A 4, 16-listový, čierne listy	560,-
detto 30-listový	870,-
Zn.Schaubek, 16-listový,	

A 4, biele listy 490,-

Obehové mince SR

Ponúkame sady slovenských obehových mincí nasledovných ročníkov (ceny v zátvorke):

1993 (160,-)	1994 (180,-)
1997 (180,-)	1998 (260,-)
1999 (350,-)	2001 (230,-)

Zásobníky na mince

Zásobník na mince 10-listový, možnosť doplnenia o náhradné listy	325,-
Náhradné listy do zásobníkov na mince s okienkami 5x6 detto 3x4	á 35,- á 30,-

Katalógy, odborná literatúra

Monografie čs. známok: 3.diel-Výplat.1923-29, celiny	350,-
13.diel-České peč.do r.1918	150,-
14.diel-České peč.do r.1918	150,-
16.diel I+II-Čs.poprevratové pečiatky 1918-1920	175,-
Telefónne karty ČSFR, ČR a SR 1991-2001, špec.katológ, celofarebný, kriedový papier, 218 strán	498,-
Novotný-Moulis: MINCE ČR - 1918-1993, ČR a SR-2001	185,-
Novotný-Moulis: PAPIEROVÉ PLATIDLA ČR, ČR a SR 1918-1998, farebný	275,-
Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780 (II.dopl. vydanie 2001)	235,-
Novotný: Mince Františka I. (1792-1835)	185,-
Novotný: Mince a korunovačné medaile Ferdinanda V. (1835-1848)	135,-
Novotný: Mince Františka Jozefa I.(1848-1916)	235,-
WORLD COINS, Krause Mishler: Mince celého sveta 19.stor., formát A4, rozsah 1152 strán, málo používaný	1850,-

ZBERATEL • MESAČNÍK O FILATELII, NUMIZMATIKE, FILOKARTII A ZBIERANÍ TELEFÓNNYCH KARIET

Vydáva: Firma Zberateľ, Bratislava. Reg.č.časopisu MK 1188 / 95 so dňa 1.2.1995 • ISSN 1335-8693 • **Redakčná rada:** Dr. Severín Zrubec (predseda), RNDr. Milan Antala, Ing. Miroslav Gerec, Ing. Marián Jobek, PhDr. Elena Minarovičová a RNDr. Michal Zika **Redakcia:** Viliam Kučera, šéfredaktor, Anton Kulhánek ml., redaktor, RNDr. Milan Antala, jazyková úprava, Mgr.Pavol Ondráška, preklad do angličtiny

Adresa redakcie: ZBERATEL, Račianska 17, 831 02 Bratislava • 02 / 44 250 149, e-mail: zberatel@nextra.sk • **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 44,- Sk. Pri odobratí viac ako 10 výtlačkov vydavateľ poskytuje 20%-nú zľavu. Celoročné predplatné vrátane poštového na rok 2002 - pre abonentov zo SR 44,- Sk, pre abonentov z ČR 695,- Sk (570,- Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 980,- Sk (44,- DEM), pre abonentov zo zámoria 1300,- Sk (43,- USD, 71,- DEM) • **Zaslanie príspevkov:** Články napísané strojom alebo čitateľným písmom, príp. na počítačových disketách (WORD) alebo elektronickou poštou (e-mail: zberatel@nextra.sk). Nevyžadované rukopisy redakcia nevracia. Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s obsahom ktorých sa nestotožňuje. **Redakčná uzávierka** č.1/ 2002 - 21.12.2001, do tlače dané - 9.1.2002, predpokladaný dátum vydania - 15.1.2002.

ST. ANTHONY

ZÁSIELKOVÁ SLUŽBA

Filatelistický materiál firmy **SAINT ANTHONY** si môžete písomne objednať na nasledujúcej adrese: **Vladimír Adásek, P.O.BOX 292, 810 00 Bratislava 1** alebo e-mailom: **adyno-a@post.sk**. Telefonický kontakt **0905 786848**. Adresa pre zberateľov z Českej republiky je nasledovná: **Vladimír Adásek, P.O.Box 136, 601 00 Brno**.

I. Za každú Vašu objednávku nad 500 Sk od nás dostávate zdarma zostavu ★★ známok ČSSR II v katalogovej hodnote cca 250 Sk. II. Pri objednávke nad 1.000 Sk dostávate zostavu ★★ známok ČSSR II v hodnote 500 sk a neplatíte poštovné a balné. Navyše budete zaradený do žrebovania s hlavnou výhrou, ktorou je generálna zberka známok a háčiekov ČSSR II v katalogovej hodnote cca 50.000 Sk !!! Do koncoročného žrebovania môžete byť zaradený aj niekoľkokrát do roka - vždy, keď si objednáte materiál v hodnote nad 1.000 Sk.

Výsledky žrebovania uverejníme v časopise ZBERATEL č.1/2003.

Slovenská republika 1993 - 2001 ★★

■ Známká č.243 (Gitara Dobro, 19 Sk)

DCH 1/1 svetlomodrý bod pod stredom gitary 45,-

DCH 1/22 tmavomodrá čiarka v drhom riadku notovej osnovy 45,-

DCH 1/23 tmavomodrá čiarka medzi G a J v GITARA 45,-

DCH 1/24 červený bod v 5. riadku notovej osnovy 45,-

DCH 1/34 tmavomodrá čiarka na dolnom okraji známky uprostred 45,-

DCH 1/36 svetlomodrý bod nad U v DOPYERU a vlavo od K v SLOVENSKO 45,-

DCH 1/43 Svetlejšia časť 5. riadku notovej osnovy 45,-

DCH 1/45 tmavomodrá čiarka nad C v REZOFONICKÁ 59,-

DCH 2/8 tmavomodrá čiarka pri ľavom rozmeriavacom krížiku 45,-

DCH 2/21 šikmá tmavomodrá čiarka v prvom Q v SLOVENSKO 59,-

DCH 2/34 tmavomodrá čiarka medzi druhým a tretím riadkom osnovy 45,-

DCH 2/46 svetlomodrý bod na dolnom okraji pri 7. PO sprava 45,-

■ Známká č.244 (Bienále ilustrácií, 7 Sk)

DCH 1/4 ružová škvrnka medzi N a S v SLOVENSKO 35,-

DCH 2/22 ružový bod pri ľavej ruke 35,-

DCH 2/27 modrý bod medzi E a N v SLOVENSKO 35,-

■ Známká č.245 (Spravodlivým medzi národmi, 14 Sk)

DCH 1/5 šikmá čierna čiarka na dlani 40,-

DCH 1/12 oblúkovitá sivá čiarka nad MI v NÁRODMI, šikmá čierna čiarka nad K v SLOVENSKO 55,-

DCH 1/15 zvislá čierna čiarka pod Q v SPRAVODLIVÝM 40,-

DCH 1/17 zvislá čierna čiarka pod SL a medzi SN v SLOVENSKO 40,-

DCH 1/20 zvislá čierna čiarka medzi SPRAVODLIVÝM a MEDZI 40,-

DCH 1/21 zvislá čierna čiarka vlavo od hviezdy 40,-

DCH 1/25 zvislá čierna čiarka nad K v SLOVENSKO 40,-

DCH 1/33 zvislá čierna čiarka nad nad N v SLOVENSKO (v perforácii - nutná 2 páska) 54,-

DCH 1/44 šikmá čierna čiarka nad 2.S v SLOVENSKO 40,-

DCH 1/50 zvislá čierna čiarka pod V v SLOVENSKO 40,-

DCH 2/20 zvislá čierna čiarka nad V v SLOVENSKO 40,-

DCH 2/24 šikmá čierna čiarka pod pravým dolným okrajom (v perforácii - nutná 2 páska) 54,-

DCH 2/29 zvislá čierna čiarka vpravo od nosa dievčata 40,-

DCH 2/50 šikmá čierna čiarka cez ruku pri pravom okraji známky 40,-

■ Automatová známka, 14 Sk)

Séria prvých aut. známok (hodnoty: 5,50, 6, 7, 9, 10, 12, 13 a 14 Sk) 8 ks 76,50

Detto so svetlou tlačou nom.hodnoty, 8 ks 200,-

Celstvosť z 1.dňa použitia, list 90,-
detto pohľadnica 45,-
Aut.známká bez vytláčenej nom.hodnoty 1000,-

Česká republika 1993 - 2001 ★★

■ Známká č.15 (Plzeň, 5 Kčs)

VCH posun 5 v hodnotovom údaji (obr.) 200,-

detto, 4-blok 700,-

detto, 4-blok krajový 800,-

detto, 4-blok rohový 900,-

■ Známká č.32 (Voltaire, 2 Kč)

VCH - vynechané hlbokotlačové farby, tlač iba fialovou farbou (obr.) á kus 7000,-

■ Známká č.241 (Škorpión, 5,40 Kč)

VCH nedotlač zelenomodrej farby v tele škorpióna - chýba 85 % farby (krajová 2-páska - 1x normal. známka, 1x známka s VCH) obr. 7000,-

Československo II (1945-1992) ★★

■ Známká č.2439 (Výročia - hrajuce sa dieťa, 1 Kčs)

DCH 2/3 červená škvrna pri prste chlapca (4-blok) 70,-

DCH 2/17 čierne body na zadku chlapca + VCH - zvislá čiara cez známku (2-páska) 75,-

VCH 2/22 VCH zvislá čiara cez známku (2-páska) 55,-

DCH 1/28 čierna zvislá čiarka v stehne chlapca (6-blok) 75,-

■ Známká č.2440 (Štátne znaky ČSR a ZSSR, 1 Kčs)

DCH 1/15 hnedá škvrna pod tretím S v ČESKOSLOVENSKO (2-páska) 70,-

DCH 1/21 červená škvrna pri hornej perforácii (2-páska) 70,-

■ Známká č.2441 (Výročia - holubica a vlajky, 1 Kčs)

DCH 2/36 zelená škvrna medzi krídlom a J v hodnote (2-páska) 75,-

DO 2/2 slabá moleťatá budovy v pravej časti (2-páska) 75,-

DCH 2/3,13,18,33 tmavozelená škvrna pod 1. E v ČESKOSLOVENSKO (2-páska) obr. 75,-

■ Známká č.2442 (35.výročie založenia OSN, 4 Kčs)

VCH ZP 1 nedotlač zlatého rámiu vlavo dole (obr.) 85,-

VCH ZP 1 nedotlač zlatého rámiu vlavo hore 75,-

VCH ZP 2 čierny bod nad 3. Q v ČESKOSLOVENSKO 80,-

VCH ZP 2 rozmazaná červená farba v rámiu pod V v ČESKOSLOVENSKO 85,-

■ Známká č.2443 (Spartakiáda, 0,50 Kčs)

DCH 1/7 červený bod nad zástavou (4-blok) 75,-

DCH 2/49,50 červená šikmá čiara cez známky 110,-

DCH 2/48 modrý bod v pravom hornom rohu 70,-

■ Známká č.2444 (Spartakiáda, 1 Kčs)

DCH 2/9 červená škvrna v tvári, tzv.krvavá tvár - vývoj DCH (3 x 4-blok) obr. 480,-

DCH 1/4 červená zvislá čiarka pri pravej perforácii (5-páska) 90,-

DCH 2/24 nedotlač ľavého dolného rohu červeného pozadia (4-páska) 70,-

Zlata doprava: Známka ČR s VCH – 15, 32 a 241, známky ČSR – 2441 s DCH 2/3 a 2442 s VCH ZP 1

- **Známka č. 2445 (Gerbera jamesonii, 0,50 Kčs)**
DCH ZP 10 čierny bod v strede žltého kvetu (PL) obr.
- **Známka č. 2446 (Aechmea fasciata, 1 Kčs)**
VCH ZP 6-10 nedotlač čierneho rámičku (PL)
- **Známka č. 2449 (Vystrihovaná grafika, 0,50 Kčs)**
Vynechaný PO medzi ZP 3 a 4 (5-páska)
Vynechaný PO pod ZP 50 (10-páska)
2 odtiene papiera (hnedastý a biely)
- **Známka č. 2450 (Vystrihovaná grafika, 1 Kčs)**
VCH 1/19 rozmazaná fialová čiara medzi nohami psa
DCH 1/20 zlaté K v hodnotovom údaji
DCH 1/7,8 šikmá červená čiarka v zvislej perforácii (2-páska)
- DCH 1/3 zrezané Č v ČESKOSLOVENSKO, oranžové škvrny pri uchu (3-páska)
- **Známka č. 2451 (Vystrihovaná grafika, 2 Kčs)**
DCH 1/28 vlnovka v 1. E v ČESKOSLOVENSKO (3-páska)
detto s VCH posun ružovej bez vlnovky v čapici
DCH 1/27 poškodené Č v ČESKOSLOVENSKO
RE 1/27 retuš DCH 1/27 s VCH posun ružovej – bez vlnovky v čapici
- DCH 1/10 fialová čiarka v labke kocúra s VCH posun ružovej (2-páska)
detto, bez VCH
- DO 1/3 zrezané Č v ČESKOSLOVENSKO s VCH posun ružovej
- VCH nedotlač fialovej v tele kocúra
- DCH 1/25 modrý bod nad 2 v hodnotovom údaji
- DCH 1/47 nedotlač 2. E v ČESKOSLOVENSKO
- VCH postupné narastanie posunu vlnovky v čapici (9 x známka)
- VCH známka bez vlnovky v čapici (posun ružovej farby) obr.
- detto, 2 x 5-páska s dátumom tlače 25. 4. 1980 (bez a s VCH)
- **Známka č. 2452 (Vystrihovaná grafika, 4 Kčs)**
VCH červená škvrna v ľavom zvislom žltom rámičku
- VCH posun žltého rámičku
- **Známka č. 2453 (Vystrihovaná grafika, 5 Kčs)**
DCH 1/17 červená škvrna nad prvým E v ČESKOSLOVENSKO
- DCH 1/29 predĺžené V v ČESKOSLOVENSKO
- DCH 1/30 modrá čiarka pri nohe dievčat
- **Známka č. 2454 (Sčítanie ľudu, 1 Kčs)**
DCH 1/40 modrý bod v pravom dolnom rohu známky (2-páska)
- Vynechaný PO medzi ZP 35 a 43 (8blok)

- VCH posun zlatej a tmavomodrej farby 45,-
- VCH posun červenej farby (obr.) 45,-
- **Známka č. 2459 (10. výročie SZM, 0,50 Kčs)**
DCH 2/31 biela škvrna v červenej vlnke pod Q v hodnote (3-páska) obr.
- DCH 2/61 nerovný okraj červenej vlnky (8-blok) 70,-
- DCH 2/46 modrá čiarka pri ľavej zvislej perforácii (5-páska) 80,-
- **Hárček č. 2460 (Essen 1980, 1,60 Kčs)**
I. typ – uhol medzi spodným a šikmým nápisom väčší ako 30° 250,-
- II. typ – uhol medzi spodným a šikmým nápisom 30° 200,-
- VCH prehnutý spodný nápis 320,-
- **Známka č. 2466 (Deň známky, 1 Kčs)**
VCH červené škvrny nad V v ČESKOSLOVENSKO a za 12 v dátume 40,-
- DCH 1/17 čierna škvrna vľavo hore nad 1 v hodnotu (2-páska) 55,-
- DCH 1/21 čierna škvrna vľavo hore nad 1 v hodnotu (3-páska) 80,-
- DCH 1/22 čierna škvrna vľavo hore nad 1 v hodnotu
- DCH 2/1 červený oblúk z okraju cez tretie S v ČESKOSLOVENSKO do známky (2páska) 60,-
- DCH 2/2 čierna čiarka medzi prvé S a K v ČESKOSLOVENSKO (2-páska) 55,-
- DCH 2/16 spojené 1. S a K v ČESKOSLOVENSKO (2-páska) 55,-
- VCH 2/17 čierne škvrny nad druhým SKO v ČESKOSLOVENSKO 55,-

PONUKA ŠPECIÁL

Za zvýhodnených podmienok Vám ponúkame dopredaj zvyšných zásob z doterajších ponúk fy ST. ANTHONY v časopise Zberateľ č. 5, 6, 8, 9, 10 (okrem položiek SS 1939–1945) a 12.
– pri objednávke do hodnoty 1000 Sk zľava 10 %
– pri objednávke nad 1000 Sk zľava 15 %

PONUKOVÝ KATALÓG

Na adrese firmy ST. ANTHONY si môžete zdarma objednať katalóg s rozšírenou ponukou filatelistických materiálov SR 1993–2001, ČR 1993–2001, ČSSR 1945–1992 (stálym zákazníkom katalóg posielame automaticky).

ŠŤASTNÝ VÝHERCA

Pri koncoročnom žrebovaní sponedzi zákazníkov firmy ST. ANTHONY sa šťastie usmialo na pána **Matúša Mokrého** z Bratislavy. Ziskal generálnu zbierku ★★ známok a hárčkov ČSSR II. v katalógovej hodnote 50 000 Sk. Srdečne blahoželáme!

Zlata doprava: Známky ČSR – 2444 s DCH 2/9, 2445 s DCH ZP 10, 2451 s VCH, 2454 s VCH a 2459 s DCH 2/31

Ukážka dnešnej ponuky známok a hárčkov Československa ★★ 1945–1952

VÝROČIE SLOVENSKEHO
NÁRODNÉHO POVSTANIA

TURČ SV. MARTIN • 29. VIII. 1944 – 29. VIII. 1945 • BANSKÁ BYSTRICA

CENA: 50X

NEOGRAFIA

